

Centralizator întrebări și răspunsuri referitoare la

Ghidul solicitantului privind Sprijinirea investițiilor în noi capacități de producere a energiei electrice produse din surse regenerabile aferent apelului de proiecte pentru societăți și regii autonome cu finanțare din Fondul pentru modernizare - Programul – cheie 1 SRE și stocarea energiei

Nr. CRT	Întrebare	Răspuns
1.	<ol style="list-style-type: none">intreprindere nou-infiintate = sunt considerate intreprinderi nou-infiintate doar societatiile care sunt infiintate anul acesta (2024) sau societatiile care au cel mult 3 ani de la infiintare?exercitiu financiar incheiat = daca o societate este infiintata in noiembrie 2023 se considera ca are un exercitiu financiar incheiat? daca societatea infiintata in noiembrie 2023 a avut activitate si astfel, indeplineste rata solvabilitatii - mai trebuie sa prezinte la depunere scrisoare de confort?beneficiar = avand in vedere ca valoarea grantului nu depaseste 20 milioane euro/beneficiar, va rugam sa ne comunicati:<ul style="list-style-type: none">- daca 20 mil euro / beneficiar se refera la valoarea proiectului in aceeasi regiune nuts 3;- daca 20 mil euro / beneficiar se refera la valoarea tuturor proiectelor in diferite regiuni nuts 3.- daca 20 mil euro / beneficiar se refera la valoarea maxima pe care o poate solicita un grup de firme.pentru ce tip de societate este necesara depunerea dovezii cofinantarii prin prezentarea unui extras de cont bancar/scrisoare de bonitate, cat si prezentarea scrisorii de confort? <p><u>va rugam sa aveti in vedere modificarea conditiilor ghidului tinand cont de procedurile legislative deficitare bancare:</u></p> <ol style="list-style-type: none">modificarea solicitarii scrisorii de confort (pentru societatiile care nu indeplinesc criteriul de solvabilitate sau sunt infiintate in 2024) cu extras de cont bancar/scrisoare de bonitate. mentionam ca scrisoarea de confort nu se elibereaza societatilor nou infiintate, decat in baza unor analize de creditare complexe si de lunga durata, creandu-se un context de discriminare intre solicitanti.eliminarea solicitarii extrasului de cont bancar/scrisorii de bonitate, la momentul depunerii, pentru societatiile care indeplinesc rata solvabilitatii.	<p>Conditia referitoare la proiectul unic de investitie a fost eliminata din ghidul solicitantului.</p> <p>Vă rugăm să consultați forma actualizată a ghidului</p>

2.	<p>la capitolul solicitanți eligibili la capitolul 2.1 , litera b. subpunctul ii si i se indica faptul ca firmele trebuie sa aiba cod caen principal sau secundar <i>producție de energie electrică; comercializare de energie electrică.</i></p> <p>intrebare 1 o firma care are cod caen principal 3511 poate construi si depune proiect pentru un parc fotovoltaic de 800 de kw?</p> <p>intrebare 2. o firma care are cod caen secundar 3511 poate depune un proiect pentru parc fotovoltaic de 800 de kw? (conform legii modificata si completarea legii energiei electrice si a gazelor naturale nr. 123/2012, precum si pentru modificarea art. 319 alin (10) lit d) din legea nr. 227/2015 privind codul fiscal , acest proiect de lege a fost adoptat de camera deputatilor in sedinta din 14 noiembrie 2023, cu respectarea prevederilor art. 76 alin (2) din constitutia romaniei, republicata.)</p> <p>intrebare 3. poate o firma sa depuna proiect pentru un parc de 800 de kw si sa se încadreze la producator conform legii mentionate ?</p>	<p>Sunt eligibile toate codurile CAEN exclusiv:</p> <p>a) cod CAEN 01 - Agricultură, vânătoare și servicii anexe;</p> <p>b) cod CAEN 10 - Industria alimentară;</p> <p>c) cod CAEN 11 - Fabricarea băuturilor.</p> <p>Codurile CAEN excluse sunt eligibile in cadrul Schemei de ajutor de stat privind sprijinirea investițiilor în noi capacități de producere a energiei electrice din surse regenerabile pentru autoconsumul întreprinderilor din cadrul sectorului agricol și industriei alimentare, aprobată prin Ordinul ministrului agriculturii și dezvoltării rurale nr. 70/2023.</p> <p>De asemenea nu sunt eligibili solicitanții care își desfășoara activitatea în sectorul pescuitului și acvaculturii.</p>
3.	<p>„2.1 eligibilitatea solicitantului, litera b):</p> <p>b) solicitantul își desfășoară activitatea într-un sector eligibil;</p> <p>- se probează prin certificatul constatator eliberat de oficiul registrului comerțului, valabil la data depunerii cererii de finanțare sau documente corespondente de înregistrare într-un stat membru ue, traduse autorizat;</p> <p>i. se va lua în considerare codul caen al activității pentru care solicitantul intenționează să acceseze fonduri în cadrul fm (sau documente corespondente de înregistrare într-un stat membru ue).</p> <p>ii. activitatea înscrisă în statutul societății (principală sau secundară) se încadrează întruna din categoriile prevăzute de codul caen 3511, respectiv:</p> <p>- producție de energie electrică;</p> <p>- comercializare de energie electrică;”</p> <p>1. care sunt sectoarele de activitate eligibile/codurile caen pentru care solicitanții pot accesa investițiile în noi capacități de producere a energiei electrice din surse regenerabile pentru autoconsum și producție?</p> <p>spre exemplu, se pot accesa aceste fonduri nerambursabile de către solicitanți care desfășoară în prezent activități în agricultură/ turism și își înscriu codul caen 3511 în statutul societății?</p>	<p>Sunt eligibile toate codurile CAEN exclusiv:</p> <p>a) cod CAEN 01 - Agricultură, vânătoare și servicii anexe;</p> <p>b) cod CAEN 10 - Industria alimentară;</p> <p>c) cod CAEN 11 - Fabricarea băuturilor.</p> <p>Codurile CAEN excluse sunt eligibile in cadrul Schemei de ajutor de stat privind sprijinirea investițiilor în noi capacități de producere a energiei electrice din surse regenerabile pentru autoconsumul întreprinderilor din cadrul sectorului agricol și industriei alimentare, aprobată prin Ordinul ministrului agriculturii și dezvoltării rurale nr. 70/2023.</p> <p>De asemenea nu sunt eligibili solicitanții care își desfășoara activitatea în sectorul pescuitului și acvaculturii.</p>

4.	<p>. la capitolul 1, pct. 5 costuri eligibile se mentioneaza urmatoarele: <i>"un beneficiar poate depune două sau mai multe proiecte pentru finantare, cu condiția ca acestea să nu fie un proiect unic de investiții. două sau mai multe proiecte reprezintă un proiect unic în cazul în care începerea lucrărilor la aceste proiecte se realizează în cadrul unei perioade de trei ani, dacă investițiile sunt realizate în aceeași regiune nuts 3 și dacă companiile care efectuează investițiile aparțin aceleiași grup.</i> <i>precizăm că, pentru a aparține aceleiași grup, companiile trebuie să formeze o grupare de companii mamă și filiale care funcționează ca o singură entitate economică printr-o sursă comună de control. prin urmare, un grup de companii poate aplica pentru 2 sau mai multe proiecte, dar trebuie să se analizeze dacă proiectele sunt dezvoltate în aceeași regiune de dezvoltare nuts 3 și dacă lucrările se realizează în cadrul unei perioade de trei ani. în caz afirmativ, grupul nu poate primi mai mult de 20 milioane euro/beneficiar."</i></p> <p>intrebare: in aceasta speta, controlul se refera doar atunci cand o companie mama detine actiuni in cuantum de peste 25% din societatile filiala sau si daca toate societatile au un actionar comun, persoana naturala, care detine mai mult de 25%?</p> <p>2. la capitolul 2, pct. 2.1. eligibilitatea solicitantului, lit. c, al. 3 se mentioneaza urmatoarele: <i>"suplimentar pentru întreprinderile nou-înființate este necesar să aibă capitalul social subscris vărsat în condițiile legii în valoare de minimum 100.000 lei sau echivalent."</i></p> <p>precizare: in majoritatea proiectelor res, pentru o mai usoara desfasurare a operatiunilor, se creaza societati de proiect (spv). aceste spv-uri sunt utile din punct de vedere juridic, si economic, deoarece usureaza evaluarea financiara a proiectului in momentul in care acesta ajunge in faza finantarii. sa presupunem societatea a (societate mama) care are un capital social mai mare de 100.000 de lei, care are mai multe societati nou-infiintate drept filiale (societati b), este necesar ca si aceste societati sa aiba un capital social de peste 100.000 lei?</p> <p>propunere:</p> <p>propunem ca in cazul in care exista societati care functioneaza ca grup, care au mai multe proiecte de depus, sa fie un prag al capitalului social de minim 500.000 de lei fara ca acestea sa mai aiba la societatile filiala un capital social de 100.000. astfel, se arata in continuare faptul ca societatea poate cofinanta si gestiona proiectul, fara a face marire de capital in toate celelalte societati pe care s-au obtinut deja autorizatii. mai mult decat atat, in cazul societatilor care au obtinut deja autorizatiile necesare, se va face</p>	<p>1. Propunerea referitoare la capitalul minim pentru întreprinderile nou înființate nu a fost preluată.</p> <p>2. Scrisoarea de confort este necesară conform prevederilor ghidului</p> <p>3. În ceea ce privește ATR-ul, este obligatoriu pentru locul de producere. ATR-ul se emite în condițiile reglementărilor ANRE de racordare la SEN.</p>
----	--	---

Comisia
Europeană

FONDUL PENTRU MODERNIZARE

Accelerăm tranziția spre neutralitate climatică

	<p>marire de capital ori firma nu va putea aplica pe aceasta masura (cel puțin în felul în care înțeleg eu ghidul).</p> <p>2. la capitolul 2, pct. 2.1. eligibilitatea solicitantului, lit. f se menționează următoarele:</p> <p>"scrisoarea de confort va cuprinde obligatoriu următoarele mențiuni: "....(instituție bancară) confirmă faptul că pentru proiectul depus de solicitanta ...(se va menționa denumirea completă a proiectului) a fost aprobată o facilitate de creditare în sumă de ...(se va menționa suma în cifre și în litere și aceasta va acoperi integral suma aferentă cofinanțării și cheltuielilor neeligibile). prezenta scrisoare servește ca document justificativ care atestă existența sursei de finanțare a solicitantului pentru asigurarea cofinanțării și a cheltuielilor neeligibile pentru proiectul anterior menționat."</p> <p>dacă întreprinderea nu are un exercițiu financiar încheiat (este înființată în anul depunerii ofertei), datele luate în considerare sunt cele care fac obiectul unei declarații pe proprie răspundere a solicitantului (conform certificatului constatator și a declarației privind încadrarea întreprinderii în categoria imm). întreprinderile cu activitate de mai puțin de 3 ani vor depune documentele privind capacitatea financiară pentru exercițiile financiare încheiate. "</p> <p>interpretare/întrebări: dacă societate nu are un exercițiu financiar încheiat, va fi necesară o scrisoare de confort? în cazul în care societățile sunt legate, se poate lua în calcul doar raportul (datorii totale/capitaluri proprii) firmei mama (având în vedere că spv-urile nu au activitate comercială, având scopul de a fi firme de proiect ca ulterior dezvoltării să se comercializeze energie)?</p> <p>mențiuni: în cazul în care o societate nu are atr-ul emis, în majoritatea situațiilor nu se poate obține o scrisoare de confort deoarece nu se cunosc încă costurile de conectare/întărire a rețelei la care se va face conectarea centralei. deci, dacă este necesar ca o firmă nou-înființată să depună o scrisoare de confort, doar societățile care au deja atr-urile emise o vor putea face. acest lucru anulează parțial opțiunea ulterior menționată în ghid prin care se pot depune proiecte fără atr, acesta putând fi prezentat la contractare.</p>	
5.	<p>propunere modificare anexa 2.2 cu introducerea unui nou criteriu:</p> <p>2. cuantum ajutor de stat solicitat per total proiect <i>se urmărește o distribuție cât mai echilibrată a fondurilor, pentru toate tipurile de proiecte. cuantumul ajutorului de stat se raportează la valoarea totală primită pentru proiect.</i></p>	<p>În stabilirea criteriilor de evaluare tehnico-economică, au fost luate în considerare prevederile Regulamentului 651/2014.</p>

	<p>acordarea punctajului:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ valoarea cea mai mică a ajutorului de stat solicitat (euro) - 25 pct ➤ valoarea cea mai mare a ajutorului de stat solicitat (euro) - 0 pct ➤ valorile intermediare ale ajutorului de stat solicitat (euro) se calculează conform ecuației drepte: <p>$ax + b = y$, unde:</p> <p>x este valoarea ajutorului de stat solicitat</p> <p>y este punctajul obținut</p> <p>a și b sunt coeficienții drepte, care se vor calcula înlocuind valorile x și y în ecuația drepte după cum urmează;</p> <ul style="list-style-type: none"> • când x este valoarea maximă a ajutorului de stat solicitat, y este 0 • când x este valoarea minimă a ajutorului de stat solicitat, y este 25 	25
6.	<p>fondul de modernizare programul – cheie 1, producere și autoconsum – ghidurile din 18.01.2024</p> <p>1. dacă o societate a aplicat și a obținut finanțare prin pnrr pentru un proiect și în cadrul fondului de modernizare aceasta depune cerere de finanțare pentru un proiect diferit, mai poate obține aceasta societate prin fondul de modernizare suma maximă de 20 mil. euro sau va primi diferența dintre valoarea maximă de 20 de mil. euro și finanțarea deja obținută prin pnrr?</p> <p>dacă va aplica o societate diferită aparținând aceluiași grup ca cel al societății de mai sus, suma pe care o poate primi această companie diferită este plafonată?</p> <p>2. în situația în care o societate depune mai multe proiecte în regiuni diferite în cadrul fondului de modernizare, care este cuantumul maxim pe care îl poate obține această societate pe fiecare proiect?</p> <p>3. două societăți diferite aparținând aceluiași grup pot obține finanțare pentru proiecte diferite ce vor fi realizate în regiuni diferite?</p> <p>dacă da, care este cuantumul maxim pe care îl poate obține grupul?</p> <p>4. dacă un grup (două societăți cu același beneficiar real) are două proiecte în aceeași regiune nuts 3, înțelegem că se consideră un proiect unic, dar, în același timp, există condiția de eligibilitate ca un proiect să fie unitar, ceea ce presupune să aibă un singur atr (aviz tehnic de racordare). în acest context, poate grupul aplica pentru două proiecte în aceeași regiune nuts 3 având în vedere că fiecare proiect va avea propriul atr?</p> <p>cum se interpretează noțiunile de proiect unic, respectiv de proiect unitar?</p>	<p>1. Noțiunea referitoare la proiectul unic a fost eliminată din varianta finală a ghidului.</p> <p>2. cuantumul maxim este de 20 mil./ întreprindere, pe proiect de investiții</p> <p>3. da, în limita a 20 mil./ întreprindere, pe proiect de investiții</p> <p>4. Noțiunea referitoare la proiectul unic a fost eliminată din varianta finală a ghidului.</p>

Comisia
Europeană

FONDUL PENTRU MODERNIZARE

Accelerăm tranziția spre neutralitate climatică

7.	<p>proiectul unic de investiție” înseamnă orice investiție inițială legată de aceeași activitate sau de o activitate similară demarată de beneficiarul ajutorului la nivel de grup într-un interval de trei ani de la data inițierii lucrărilor la o altă investiție care beneficiază de ajutor în aceeași regiune nuts 3.</p> <p>un beneficiar poate depune două sau mai multe proiecte pentru finanțare, cu condiția ca acestea să nu fie un proiect unic de investiții. două sau mai multe proiecte reprezintă un proiect unic în cazul în care începerea lucrărilor la aceste proiecte se realizează în cadrul unei perioade de trei ani, dacă investițiile sunt realizate în aceeași regiune nuts 3 și dacă companiile care efectuează investițiile aparțin aceluiași grup. precizăm că, pentru a aparține aceluiași grup, companiile trebuie să formeze o grupare de companii mamă și filiale care funcționează ca o singură entitate economică printr-o sursă comună de control. prin urmare, un grup de companii poate aplica pentru 2 sau mai multe proiecte, dar trebuie să se analizeze dacă proiectele sunt dezvoltate în aceeași regiune de dezvoltare nuts 3 și dacă lucrările se realizează în cadrul unei perioade de trei ani. în caz afirmativ, grupul nu poate primi mai mult de 20 milioane euro/beneficiar.”</p> <p>de aici se intelege ca putem aplica in cadrul aceluiasi grup cu 2 proiecte dar nu vom putem obtine mai mult de 20 de milioane de euro, nu?</p> <p>schema de companii ar fi urmatoarea: compania a controleaza companiile b si c. companiile b si c au fiecare cate 1 proiect cu care aplica pentru fondul de modernizare atunci ele fiind in aceeasi zona nuts3 si dezvoltarea se face in acelasi timp. deci putem aplica pentru o suma maxima de 20 de milioane de euro. este corect rationamentul meu?</p>	<p>Notiunea referitoare la proiectul unic a fost eliminata din varianta finala a ghidului.</p> <p>Se vor avea în vedere prevederile ghidului în forma actualizată</p>
8.	<p>1.1 LA PUNCTUL 1.4. TIPURI DE SOLICITANȚI DORIM SA PROPUNEM ADĂUGAREA :</p> <ul style="list-style-type: none"> • comunităților de energie ale cetățenilor, așa cum sunt ele definite la art.3 punctul 24 din legea 123/2012; • comunităților de energie din surse regenerabile, așa cum sunt ele definite la art.2 punctul 18 din oug 163/2022; • societatea cooperativă constituită conform legii 1/2005 ; • societatea cooperativă europeană curăspundere limitată, constituită conform reg nr. 1435/2005 , reg(ce) nr. 1435/2003 al consiliului din 22 iulie 2003, privind statutul societății cooperative europene. <p>in anexa 2.2, anexa 2 - grila de evaluare tehnico-economică a ofertelor</p>	<p>Analizam oportunitatea introducerii acestor tipuri de beneficiari in schema dedicata producției.</p>

	<p>va rugăm sa recompensați prin puncte societățile constituite conform criteriilor de mai sus. obiectul comunitatilor de energie e definit de lege ca nefiind pur profit financiar si consideram ca ar trebui punctate suplimentar:</p> <p>oug nr. 163/2022, art 2, 18c) al cărei obiectiv principal este să ofere avantaje comunitare economice, sociale sau de mediu acționarilor ori membrilor săi sau zonelor locale în care își desfășoară activitatea, mai degrabă decât profituri financiare;</p>	
9.	<p>ghidul solicitantului - 2.1. eligibilitatea solicitantului solicitantul demonstrează capacitate financiară pentru susținerea implementării proiectului:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ declarația unică (anexa 3) și un extras de cont bancar/scrisoare de bonitate din care să reiasă că acesta deține sursele necesare cofinanțării și cheltuielilor. <p>propunem eliminarea documentelor doveditoare din care sa reiasa ca solicitantul detine sursele necesare cofinanțării</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ sau in cazul in care se dorește mentinerea acestora, sa fie solicitate în etapa de contractare. a se vedea mai jos si exemple de documente: ✓ declarația unică (anexa 3) și orice document din care să reiasă că acesta deține sursele necesare cofinanțării și cheltuielilor (de exemplu profit reinvestit/balanta de verificare a lunii anterioare depunerii documentului justificativ, extras de cont bancar din care sa rezulte ca are disponibila suma, contract de imprumut/credit bancar, contract de împrumut de la acționar sau întreprinderi asociate /contract imprumut intr-grup). ✓ documentele doveditoare nu sunt solicitate la depunerea cererii de finantare, ci în etapa de contractare. <p>argumente</p> <p>documentele pentru dovedirea existentei cofinantarii ar trebui sa indice ca societatea dispune de o anumita suma in valoare egala cu diferenta intre valoarea totala a investitiei si ajutorul de stat solicitat. scrisoarea de bonitate nu indeplineste acest criteriu.</p> <p>propunem prezentarea acestor documente in perioada de contractare, acestea putand necesita un timp mai mare pentru obtinerea lor si costuri suplimentare.</p>	<p>A fost eliminat extrasul de cont si scrisoarea de bonitate.</p>

	la momentul depunerii cererii de finanțare este suficientă prezentarea documentului de confirmare/alocare a contribuției solicitantului (de ex: hotărârea aga / ca / asociatului unic al societății) privind asigurarea cofinanțării proiectului și acoperirea contravalorii cheltuielilor altele decât cele eligibile;	
10.	<p>ghidul solicitantului capitolul i, 5. costuri eligibile</p> <p>“ajutoarele nu se acordă și nici nu sunt rambursate după ce instalația și-a început activitatea, respectiv s-a semnat procesul verbal de punere în funcțiune a instalației, iar ajutorul este independent de rezultat.”</p> <p>va rugăm să reformulăm mențiunea “ajutoarele nu se acordă și nici nu sunt rambursate după ce instalația și-a început activitatea, respectiv s-a semnat procesul verbal de punere în funcțiune a instalației, iar ajutorul este independent de rezultat.”, conform regulament 651, art. 41 alin. (5): cu (5) ajutoarele pentru investiții se acordă pentru capacitățile nou instalate sau renovate. valoarea ajutorului este independentă de producție. argumente: corelare cu cerințele din regulamentul (ue) nr. 651/2014 al comisiei din 17 iunie 2014 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața internă în aplicarea articolelor 107 și 108 din tratat, revizuit în iunie 2023 (regulamentul (ue) 2023/1315 al comisiei din 23 iunie 2023)</p> <p>totodată, cerința în forma actuală din ghidul solicitantului nu se corelează cu alte cerințe din ghidul solicitantului și din contract, prin care la ultima cerere de rambursare trebuie prezentat procesul verbal de recepție a punerii în funcțiune. Asadar, doar după pif se poate face cererea de rambursare, iar mențiunea ca “ajutoarele nu se rambursează după ce instalația și-a început activitatea, respectiv s-a semnat procesul verbal de punere în funcțiune” contrazice acest lucru. A se vedea mai jos:</p> <p>(9) la cererea de rambursare finală, ministerul energiei verifică îndeplinirea următoarelor condiții, după caz:</p> <p>a) se dovedește atingerea indicatorilor tehnici ai investiției, demonstrată, după caz, prin procesul verbal de recepție a punerii în funcțiune a investiției, efectuarea testului de performanță, realizarea recepției finale sau realizarea recepției la finalizarea lucrărilor și preluarea de către personalul de exploatare, fiecare dintre acestea dovedite prin mijloacele de probă necesare;</p> <p>b) existența unui raport de audit final independent favorabil;</p>	<p>Observația a fost preluată parțial. Se vor avea în vedere prevederile ghidului în forma actualizată.</p>

	c) s-au prezentat ordinele de plată și extrasele de cont la zi care atestă că au fost achitate taxele și avizele aferente implementării proiectului și au fost plătiți furnizorii, subcontractorii și celelalte entități implicate în proiect.	
11.	<p>ghidul solicitantului mecanismul prefinanțării și rambursării cheltuielilor efectuate</p> <p>clarificare/informatii suplimentare</p> <p>având în vedere cerința privind “după semnarea contractului de finanțare, beneficiarul va contracta un auditor financiar independent pentru verificarea costurilor solicitate la rambursare de la me, conform criteriilor de eligibilitate aplicabile investițiilor finanțate prin fondul pentru modernizare. auditorul va emite un raport separat pentru fiecare cerere de rambursare. beneficiarul are obligația să anexeze la dosarul de rambursare raportul emis de auditor. detaliile privind tipul de rapoarte care urmează să fie emise de auditori sunt incluse în documentația procedurilor de selecție a propunerilor de investiții.”</p> <p>va rugam sa furnizati un continut al raportului de audit</p> <p>argumente:</p> <p>auditul trebuie sa confirme ca acea cheltuiala se încadrează în categoria cheltuielilor eligibile si ca sunt efectuate in perioada de eligibilitate.</p> <p>conținutul raportului este necesar pentru obținerea unor oferte si estimarea costului cu aceste servicii la momentul întocmirii bugetului proiectului.</p>	Nu este necesar un format standard, fiecare auditor avand posibilitatea sa realizeze propriul model de raport. Recomandam utilizarea modelului CAFR.
12.	<p>anexa 1 cererea de finantare</p> <p>va rugam sa mentionati in clar care sunt campurile care trebuie completate din cererea de finantare si care nu se aplica acestui apel.</p> <p>de asemenea, vă rugam sa clarificati cum se coreleaza anexa 7 bugetul proiectului cu campurile din cererea de finantare referitoare la buget: buget - domeniu de intervenție, buget - formă de sprijin, buget – dimensiune punere în practică teritorială, buget - activitate economică, buget - dimensiune localizare, buget - teme secundare în cadrul fse etc</p>	<p>In ceea ce priveste modul de completare a cererii de finantare, se va publica pe pagina web a Ministerului Energiei un set de elemente explicative.</p> <p>3. Observatie preluata.</p>

Comisia
Europeană

FONDUL PENTRU MODERNIZARE

Accelerăm tranziția spre neutralitate climatică

	<p>VA RUGAM SA CLARIFICATI LA CE SECTIUNE DIN CEREREA DE FINANTARE SE VOR COMPLETE INDICATORII 11-15 MENTIONAȚI IN GHIDUL SOLICITANTULUI LA CAPITOLUL 1.5. INDICATORI</p> <p>IN CEREREA DE FINANTARE SUNT MENTIONAȚI:</p> <ul style="list-style-type: none"> • indicatori prestabiliți de realizare • indicatori prestabiliți de rezultat <p>de asemenea, vă rugăm sa clarificati la ce anume se refera indicatorii de mai jos:</p> <ul style="list-style-type: none"> • indicatori etapa de realizare • indicatori etapa de reper <p>anexa nr. 2.1 grila de verificare a conformității administrative a ofertelor</p> <p>anexe privind documente suport specifice ofertei și alte anexe</p> <p>propunere modificare</p> <p>3. avizul tehnic de racordare pentru locul de producere</p> <p>nota: în funcție de specificul proiectului, dacă avizul atr nu a fost depus o dată cu oferta, se va depune la semnarea contractului de finanțare. în cazul în care un atr nu este necesar sau nu a fost depus odată cu cererea de finanțare, solicitantul va furniza dovada inițierii demersurilor în vederea obținerii acestuia în scopul depunerii la momentul contractării.</p> <p>în cazul în care atr nu este necesar, se va prezenta o justificare în acest sens.</p> <p>argumente:</p> <p>daca nu este necesar atr, nu are rost sa initieze demersurile in vederea obtinerii acestuia</p>	
13.	<p>anexa nr. 2.1 grila de verificare a conformității administrative a ofertelor</p> <p>anexe privind documente suport specifice ofertei și alte anexe</p> <p>propunem ca următoarea condiție să fie verificată/îndeplinită la momentul contractării sau aceasta condiție sa fie verificată în monitorizare, iar nu la momentul depunerii ofertei:</p> <p>3. activitatea corespunzătoare diviziunii 35: „producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat”, clasa caen 3511 – producția de energie electrică electrică este <u>cuprinsă în domeniile de activitate autorizate la locația de implementare a proiectului</u> (conform certificatului constatator).</p> <p>argumente:</p>	<p>Aceasta conditie a fost eliminata conform ultimei variante a ghidului solicitantului.</p>

Comisia
Europeană

FONDUL PENTRU MODERNIZARE

Accelerăm tranziția spre neutralitate climatică

	considerăm că această condiție trebuie verificată/îndeplinită la momentul contractării, iar nu cel al depunerii ofertei. în mod specific, această condiție poate fi excesivă în măsura în care obligă solicitantul să își deschidă un punct de lucru și să își autorizeze cod caen 3511 aferent acestuia fără ca în prezent să realizeze vreo activitate la locația de implementare a proiectului în legătură cu care aplică pentru finanțare publică, mai ales în condițiile în care obținerea finanțării din fondul pentru modernizare este decisivă pentru realizarea investiției de către respectivul solicitant și, în cazul unei respingeri, va fi nevoit să își închidă acel punct de lucru.	
14.	<p>anexa 4 categorii de cheltuieli eligibile si anexa 7 bugetul proiectului</p> <p>avand in vedere hotărârea nr. 1.116 din 16 noiembrie 2023 pentru modificarea și completarea <u>hotărârii guvernului nr. 907/2016</u> privind etapele de elaborare și conținutul-cadru al documentațiilor tehnico-economice aferente obiectivelor/proiectelor de investiții finanțate din fonduri publice, va rugam sa actualizati cele doua anexe, astfel incat sa fie cuprinse si noile categorii de cheltuieli, respectiv de la capitolul 3 – 3.8.3. coordonator în materie de securitate și sănătate si capitolul 7 cheltuieli aferente marjei de buget și pentru constituirea rezervei de implementare pentru ajustarea de preț.</p> <p>argumente: coroborarea anexelor la ghidul solicitantului cu legislația in vigoare</p> <p>va rugam sa actualizați anexa 4 a cheltuielilor indicative si sa menționați care dintre subcapitole/capitole nou introduse sunt eligibile/neeligibile , respectiv</p> <ul style="list-style-type: none"> • 3.8.3. coordonator în materie de securitate și sănătate si capitolul • cheltuieli aferente marjei de buget 25% din (1.2 + 1.3 + 1.4 + 2 + 3.1 + 3.2 + 3.3 + 3.5 + 3.7 + 3.8 + 4 + 5.1.1) <p>cheltuieli pentru constituirea rezervei de implementare pentru ajustarea de preț</p>	Observatia a fost preluată
15.	<p>anexa 3 declaratia unica:</p> <p>terenul/clădirea pe care se face investiția îndeplinește cumulativ următoarele condiții la data depunerii cererii de finanțare:</p> <ul style="list-style-type: none"> • este disponibil/ă pentru investiții • suprafața terenului/imobilului este acoperitoare pentru investiția propusă <p>va rugam sa confirmati faptul ca o suprafata este considerate disponibila pentru investitii daca se dovedeste dreptul de folosință asupra acesteia (ex: dreptul de proprietate/ concesiune/ superficie, etc.) asupra imobilului (teren și/sau clădire) unde se face investiția, pe o perioadă de cinci ani de la data previzionată pentru efectuarea plății finale în cadrul proiectului.</p>	<p>Da, terenul este considerat disponibil, în condițiile în care este demonstrat dreptul de folosință asupra terenului, conform cerințelor din Ghidul Solicitantului.</p> <p>Totodata cheltuielile aferente operatiunii de demolare a cladiilor existente nu vor fi cosiderate eligibile în cadrul proiectului.</p>

	<p>in mod particular, vă rugam sa clarificati daca un teren pe care exista niste constructii, care vor fi demolate in cadrul proiectului in vederea amplasarii panourilor fotovoltaice este considerat disponibil pentru investitii.</p>	
16.	<p>ghidul solicitantului si anexa nr. 2.1 grila de verificare a conformității administrative a ofertelor</p> <p>semnatar declarație unica</p> <p>va rugam sa clarificati cine trebuie sa semneze declaratia unica, mai ales pentru cazul in care responsabilul de proiect nu este și reprezentant legal, avand in vedere ca in ghidul solicitantului se mentioneaza:</p> <p>1.3.1 “3.1.7. responsabil de proiect</p> <p>solicitanții au obligația de desemnare a unei persoane responsabile cu implementarea proiectului și care va asigura comunicarea în relația cu autoritatea finanțatoare. persoana astfel desemnată va semna declarația unică.”</p> <p>iar in grila de verificare a conformității administrative a ofertelor se menționeaza într-o notă că:</p> <p>“declarațiile pe propria răspundere vor fi semnate exclusiv de către reprezentantul legal al solicitantului.”</p>	<p>Declarația unică va fi semnată exclusiv de către reprezentantul legal al solicitantului, mențiune ce va aparea in forma finala a Ghidului Solicitantului.</p>
17.	<p>ghidul solicitantului și contract</p> <p>va rugam sa clarificati daca se mai solicita informatii referitoare la uip, avand in vedere ca s-au eliminat din cererea de finantare referintele legate de uip dar în contract sunt încă mentinute</p>	<p>Documentele au fost corelate. Nu se mai solicita informatii referitoare la UIP.</p>
18.	<p>ghidul solicitantului</p> <p>anexa 7- budget</p> <p>va rugam sa clarificati/mentionati care este data limita pentru implementarea proiectelor, avand in vedere ca in ghid e mentionat</p>	<p>Perioada de implementare a investiției nu va depasi data de 31.12.2026. Documentele programatice vor fi revizuite in acest sens.</p>

Comisia
Europeană

FONDUL PENTRU MODERNIZARE

Accelerăm tranziția spre neutralitate climatică

	<p><i>finalizarea investițiilor, respectiv, respectiv instalarea și conectarea la rețea, inclusiv punerea în funcțiune până cel târziu la data de 31.12.2029, prevăzută în cadrul fiecărei proceduri de ofertare concurențială ce va fi lansată și publicată pe site-ul me conform prevederilor legale</i></p> <p>iar in anexa 7 -buget</p> <p><i>planul anual de cheltuieli se va întocmi pentru perioada de implementare a investiției care nu va depasi data de 31.12.2026.</i></p>	
19.	<p>anexa 2.1 grila de verificare a conformității administrative a ofertelor</p> <p>10) este o întreprindere în dificultate, în conformitate cu prevederile art. 2, punctul 13 din orientările privind ajutoarele de stat pentru climă, protecția mediului și energie pentru 2022 raportat la orientările comisiei privind ajutoarele de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor nefinanciare aflate în dificultate.</p> <p>☐ dovada inițierii demersului de obținere a dreptului de folosință, în situația în care solicitantul nu prezintă documentele mai sus enumerate (la depunerea ofertei).</p> <p>în situația în care instalația de producere a energiei din surse regenerabile se instalează pe o clădire/teren care este grevată/grevat de ipotecă, aplicantul va depune, la contractarea proiectului, o scrisoare din partea instituției creditoare (banca) conform căreia aceasta se angajează că nu va executa clădirea/terenul respectivă/respectiv și investiția finanțată din fm pe o perioadă de cel puțin 5 ani de la punerea proiectului în exploatare.</p> <p>3. centrale pe biomasă sau biogaz</p> <p><i>să folosească, ca sursă de energie primară/combustibil, resturi generate de activități agricole, vegetale și/sau animale.</i></p> <p>4 – pentru celelalte tehnologii</p> <p><i>factor de capacitate de minim 60%, reprezentând echivalentul a 5256 h/an de funcționare la energie geotermală</i></p> <p>➤ <i>1.690.000 euro/mw – pentru toate capacitățile instalate energie din biomasă și biogaz</i></p> <p><i>1.692.000 euro/mw – pentru capacități instalate mai mari de 1 mw</i></p> <p>argumente: de eliminat trimiterile la orientările privind ajutoarele de stat pentru climă, protecția mediului și energie deoarece ajutorul de stat se acorda in baza regulamentului (ue) nr. 651/2014</p>	Observatie preluata pe fond.

	<p>nu se mai regăsește în ghid. va rugam sa fie preluat si in ghid. menținerea acestei prevederi vine in contradicție cu obligati infiintari unui punct de lucru la locul implementării proiectului la momentul ofertării.(e.g. o promisiune de vanzare-cumparare nu este acceptata la deschidere unui punct de lucru la onrc si implicit autorizarea cod caen 3511 la punctul de lucru-locație de implementare a proiectului)</p> <p>de eliminat. nu se mai regăsește în ghid</p> <p>de eliminat. nu se mai regăsesc aceste tehnologii in ghid</p>	
20.	<p>ghidul solicitantului</p> <p>2.1. eligibilitatea solicitantului</p> <p><i>de eliminat referința la rrf</i> <i>transmiterea parțială a datelor solicitate de art. 22 din regulamentul rrf sau absența lor atrage după sine respingerea cererii de finanțare.</i></p> <p>argumente: regulamentul rrf nu se aplica la fondul de modernizare</p>	Observatie preluata.
21.	<p>ghidul solicitantului</p> <p>1.3. acțiunile și activitățile finanțabile va rugam sa clarificati daca prin cerința de mai jos</p> <p>“în sensul prezentului ghid, realizarea de capacități noi de producție a energiei vizează crearea de instalații noi de producție, acolo unde nu au existat până în prezent.”</p> <p>se intelege ca nu sunt eligibile capacități noi în cazul extinderii unor centrale existente?</p>	Nu sunt eligibile extinderi ale capacitatilor existente.
22.	<p>ghidul solicitantului</p> <p>1.5. indicatori indicatori i.2, i.3, i.4 și i.5</p> <p>pentru evitarea oricăror posibile confuzii, vă rugăm să uniformizați și să folosiți un singur termen (indicat cu bold) în următoarele situații indicatorul i.2 – formula de calcul: 1. se calculează producția anuală medie de energie electrică = ... indicatorul i.3 = producția anuală medie de energie electrică indicatorul i.4 – formula de calcul: producția anuală medie de energie electrică * durata de analiză (20 de ani). (indicatorul i.3 * 20) indicatorul i.5 – formula de calcul: producția anuală medie de energie electrică / ...</p>	Referintele cu privire la indicatori se vor regasi in forma finala a Ghidului Solicitantului.
23.	ghidul solicitantului	Observatie preluata.

	<p>4.1.1. verificarea conformității administrative și a eligibilității cererilor de finanțare</p> <p>vă rugăm să modificați după cum urmează:</p> <p>verificarea conformității administrative și a eligibilității cererii de finanțare se va realiza, în ordinea depunerii acestora în ordinea clasamentului, până la acoperirea bugetului alocat.</p> <p>argumente: având în vedere că este o procedură competitivă.</p>	
24.	<p>ghidul solicitantului</p> <p>1.8 ajutor de stat</p> <p>5.costuri eligibile</p> <p>vă rugăm să clarificați dacă rambursarea cheltuielilor eligibile se va face prin aplicarea intensitatii ajutorului de stat rezultată ca raportul dintre ajutorul de stat solicitat și valoarea cheltuielilor eligibile, pentru fiecare factura.</p> <p>de asemenea, clarificati daca cheltuielile eligibile sunt plafonate la valoarea mentionata pentru fiecare subcapitol din buget sau la valoarea totala a ajutorului de stat solicitat?</p> <p>de ex. intensitate ajutor de stat 50% - la fiecare factura conținând cheltuieli eligibile, se va rambursa 50% din valoarea respectivei facturii?</p> <p>argumente: clarificare modalitate de rambursare a ajutorului de stat. in ghidului solicitantului se menționeaza:</p> <p><i>“în conformitate cu art. 41, alin 6 din regulamentul (ue) nr. 651/2014, costurile eligibile sunt costurile de investiții, astfel cum sunt prevăzute în anexa 4, la care se aplică intensitatea ajutorului de stat, precizată la secțiunea 1.7 de mai sus.”</i></p>	Rambursarea cheltuielilor eligibile se va face conform Bugetului prezentat în cererea de finanțare.
25.	<p>contract</p> <p>articolul 4</p> <p>de eliminat</p> <p>(4) — cheltuielile cu echipa de management au caracter eligibil în limita a 20.000 de euro.</p>	Observatie preluata

Comisia
Europeană

FONDUL PENTRU MODERNIZARE

Accelerăm tranziția spre neutralitate climatică

	argumente:-managementul proiectului nu este cheltuiala eligibilă conform anexei 4.	
26.	anexa nr. 2.1 grila de verificare a conformității administrative a ofertelor va rugam sa eliminați referirile la acb din grila, având în vedere că aceasta secțiune a fost eliminată din cererea de finanțare si nu mai este solicitat nici ca document separat.	Observatie preluata
27.	anexa 8- declaratia privind eligibilitatea tva propunem eliminarea acesteia deoarece nu este aplicabilă societăților private	Observatie preluata
28.	ghidul solicitantului - 1.8. ajutor de stat plafon ajutor 20 milioane euro pe beneficiar propunem ca valoarea maximă a ajutorului să fie <u>20 milioane euro pe întreprindere, pe proiect de investiții</u> , conform art. 4 lit. s) din regulamentul 651/2014. în prezent, în ghid se menționează 20 milioane euro pe beneficiar. <i>în conformitate cu regulile de ajutor de stat, solicitantul nu poate primi un ajutor mai mare de 20 milioane euro pe beneficiar.</i> argumente: corelare cu prevederile din regulamentul (ue) nr. 651/2014 al comisiei din 17 iunie 2014 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața internă în aplicarea articolelor 107 și 108 din tratat, revizuit in iunie 2023 (regulamentul (ue) 2023/1315 al comisiei din 23 iunie 2023)	Observatie preluata
29.	ghidul solicitantului - 1.8. ajutor de stat proiect unic de investiții propunem <u>eliminarea condiției referitoare la proiectul unic de investiții:</u> <i>proiectul unic de investiție” înseamnă orice investiție inițială legată de aceeași activitate sau de o activitate similară demarată de beneficiarul ajutorului la nivel de grup într-un interval de trei ani de la data inițierii lucrărilor la o altă investiție care beneficiază de ajutor în aceeași regiune nuts 3. un beneficiar poate depune două sau mai multe proiecte pentru finanțare, cu condiția ca acestea să nu fie un proiect unic de investiții. două sau mai multe proiecte reprezintă un proiect unic în cazul în care începerea lucrărilor la aceste proiecte se realizează în cadrul unei perioade de trei ani, dacă investițiile sunt realizate în aceeași regiune nuts 3 și dacă companiile care efectuează investițiile aparțin aceluiași grup. precizăm că, pentru a aparține aceluiași grup, companiile trebuie să formeze o grupare de companii mamă și filiale care funcționează ca o singură entitate economică printr-o sursă comună de control. prin urmare, un grup de companii poate aplica pentru 2 sau mai multe proiecte, dar trebuie să</i>	Notiunea referitoare al proiectul unic a fost eliminata din varianta finala a ghidului. Se vor avea în vedere prevederile ghidului în forma actualizată

Comisia
Europeană

FONDUL PENTRU MODERNIZARE

Accelerăm tranziția spre neutralitate climatică

	<p><i>se analizeze dacă proiectele sunt dezvoltate în aceeași regiune de dezvoltare nuts 3 și dacă lucrările se realizează în cadrul unei perioade de trei ani. în caz afirmativ, grupul nu poate primi mai mult de 20 milioane euro/beneficiar.</i></p> <p>alternativ – în cazul în care nu este eliminată această condiție, <u>vă rugăm să clarificați în ce măsură stocarea energiei electrice produse din surse regenerabile poate fi considerată o “activitate similară” cu producerea energiei electrice din surse regenerabile prin raportare la definiția proiectului unic de investiții de mai sus.</u></p> <p>argumente: considerăm că această cerință este specifică ajutorului de tip regional, iar nu ajutorului pentru protecția mediului acordat în baza art. 41 din regulamentul (ue) nr. 651/2014 al comisiei din 17 iunie 2014 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața internă în aplicarea articolelor 107 și 108 din tratat, revizuit în iunie 2023 (regulamentul (ue) 2023/1315 al comisiei din 23 iunie 2023).</p>	
30.	<p>ghidul solicitantului - 1.8. ajutor de stat</p> <p>cumul ajutor producere res fm și stocare baterii pnrr</p> <p>vă rugăm să clarificați <u>dacă o societate poate cumula ajutorul obținut în cadrul acestui apel pe fondul pentru modernizare pentru o nouă capacitate de producere a energiei din surse regenerabile cu un ajutor obținut prin pnrr pentru achiziționarea unei capacități de stocare în baterii aferentă instalației de producere.</u></p> <p>mai exact, vă rugăm să clarificați dacă o societate poate depune un proiect privind producerea energiei electrice din surse regenerabile în cadrul acestui apel pentru producție energie electrică din surse regenerabile finanțat din fondul pentru modernizare (proiect 1) și, distinct și în paralel, să aplice cu un alt proiect având ca obiect stocarea energiei electrice produse în urma implementării proiectului 1 (proiect 2) în cadrul apelului pentru capacități de stocare în baterii finanțat prin pnrr.</p> <p>în caz afirmativ, <u>vă rugăm să clarificați dacă ajutoarele care pot fi obținute în cadrul celor două apeluri distincte pentru proiect 1 și proiect 2 trebuie să nu depășească cumulativ 20 milioane euro per beneficiar.</u> în acest context, subliniem faptul că cele două apeluri au în vedere reguli de ajutor diferite (gber vs. ceeag) și, astfel, nu considerăm că cele două ajutoare cumulate sunt plafonate la 20 milioane euro pe beneficiar. în cadrul răspunsului dvs., vă rugăm să aveți în vedere și întrebarea 16 ref. proiectul unic de investiții.</p>	Se poate obtine finantare din ambele apeluri, cu respectarea prevederilor ghidurilor aferente.

31.	<p>ghidul solicitantului</p> <p>capacitate suplimentară față de cea oferită</p> <p>vă rugăm să clarificați în ce măsură capacitatea asumată inițial prin ofertă poate fi majorată în urma unor împrejurări obiective care nu au putut fi prevăzute la momentul întocmirii studiului de fezabilitate / ofertei (de ex. aspecte ce țin de avizare, utilizarea unor turbine mai înalte și cu o capacitate mai mare față de cele avute în vedere inițial).</p> <p>în mod specific, <u>vă rugăm să clarificați dacă există o anumită flexibilitate din perspectiva majorării capacității noi centrale față de momentul ofertării (de ex. în cazul unui proiect de eolian, prin utilizarea unor turbine mai înalte și cu o capacitate mai mare față de cea avută în vedere inițial la ofertare din constrângeri legate de avizare și în cazul cărora entitatea competentă și-a dat acordul ulterior ofertării în sensul utilizării unor turbine mai înalte și cu o capacitate mai mare)</u>, fără ca valoarea ajutorului de stat aprobată să fie majorată, iar capacitatea suplimentară să fie finanțată, dacă este cazul, exclusiv din fondurile proprii / atrase ale solicitantului, fără a implica ajutor de stat.</p>	<p>Soluția tehnică din SF se poate modifica, în situația în care indicatorii asumați prin cererea de finanțare nu se vor modifica</p>
32.	<p>ghidul solicitantului</p> <p>repoziționarea echipamentelor / modificarea caracteristicilor acestora din motive obiective</p> <p>în cazul unui proiect de eolian, vă rugăm să clarificați în ce măsură echipamentele pot fi repoziționate în faza de implementare în proximitate, respectiv în ce măsură pot fi schimbate caracteristicile echipamentelor din motive obiective (de ex. aspecte ce țin de avizare, aspecte neprevăzute precum existența unor conducte care trebuie ocolite de turbine etc.), care nu au putut fi prevăzute la momentul întocmirii studiului de fezabilitate / ofertei și pentru care entitatea competentă s-a pronunțat ulterior ofertării dispunând mutarea turbinelor / utilizarea unor turbine de o înălțime mai mică față de cea prevăzută în studiul de fezabilitate depus la ofertare.</p> <p>în mod specific, <u>vă rugăm să clarificați dacă există o anumită flexibilitate din perspectiva repoziționării sau caracteristicilor echipamentelor (de ex. turbinele eoliene) față de poziția / caracteristicile prevăzute inițial în studiul de fezabilitate din motive obiective</u>, în sensul repoziționării pe terenuri învecinate sau schimbării caracteristicilor acestora (înălțime / capacitate), numărul de turbine rămânând același ca la ofertare și fără ca valoarea ajutorului de stat aprobată să fie influențată de aceste modificări.</p>	<p>Există posibilitatea schimbării amplasamentului, dar în cadrul aceluiași areal identificat în extrasul de carte funciară depus inițial, fără afectarea condițiilor studiului de fezabilitate depus</p>
33.	<p>întrebarea 1:</p>	<p>1 și 2. Ghidul a fost revizuit. Vă rugăm să consultați varianta actualizată.</p>

Comisia
Europeană

FONDUL PENTRU MODERNIZARE

Accelerăm tranziția spre neutralitate climatică

<p>în ghid, la secțiunea beneficiarilor eligibili, sunt specificate următoarele: "microîntreprinderile, întreprinderile mici sau mijlocii (inclusiv întreprinderi nou înființate), cât și întreprinderile mari constituite în baza legii nr. 31/1990."</p> <p>noi suntem o întreprindere mare (activăm în industria telecom), pe acțiuni, cu capital integral de stat. societatea funcționează în baza legii 31/1990, însă a fost înființată prin hg 372/1998, prin reorganizarea regiei autonome radiocomunicații. conform oug 109/2011, întreprinderea noastră este clasificată ca "întreprindere publică".</p> <p>întrebarea: este compania noastră (sau alte entități similare), eligibilă pentru a depune proiect pe apelul privind sprijinirea investițiilor în noi capacități de producere a energiei electrice produse din surse regenerabile aferent apelului de proiecte pentru solicitanții din sectorul privat, din cadrul „programului-cheie 1” surse regenerabile de energie și stocarea energiei din fondul pentru modernizare?</p> <p>întrebăm acest lucru deoarece, este adevărat, ne interesează, cu precădere, componenta de autoconsum pentru reducerea costurilor cu energia, însă, în titlul anunțului de consultare publică (nu și în ghid) a apărut, ulterior, termenul "solicitanți din sectorul privat" și încercăm să identificăm o soluție. sperăm să nu se facă diferențierea între companii private ori cu capital de stat deoarece, în realitate, ambele funcționează în baza legii 31/1990.</p> <p>întrebarea 2: care este ponderea autoconsumului din capacitatea produsă, în punctajul de evaluare? ne interesează să știm și cât din producție poate fi utilizat pentru autoconsum, în cadrul acestui apel, fapt ce nu este clar în ghid.</p> <p>întrebare 3: dacă un beneficiar are mai multe terenuri pretabile producției de energie în același județ (dar nu reprezintă un proiect unic), poate depune mai multe proiecte pentru un singur județ? context întrebarea 3: din ghid, înțelegem că putem depune mai multe proiecte, în județe diferite.. ghidul prevede că se pot depune mai multe proiecte, cu condiția ca acestea să reprezinte, împreună, un proiect unic în același județ, și să aibă un singur atr (autorizație tehnică de racordare). însă, fiecare loc are atr-ul său propriu.</p> <p>întrebarea 4: este necesar să avem puncte cu personalitate juridică în locurile unde implementăm proiectul? compania noastră are puncte de lucru în multe zone ale țării, însă acestea nu au personalitate juridică. solicităm răspuns doar pentru a ne asigura că rămâne valabil faptul că nu este obligatoriu ca punctul de lucru să aibă personalitate juridică. în ghid nu se specifică necesitatea unor puncte cu personalitate juridică în locul în care se implementează proiectul, și înțelegem că nu este nevoie, însă ar fi utilă clarificarea aspectului în textul ghidului.</p>	<p>3. Notiunea referitoare la proiectul unic a fost eliminată din varianta finală a ghidului.</p> <p>4. Nu este nevoie ca un punct de lucru să aibă personalitate juridică.</p>
--	---

Comisia
Europeană

FONDUL PENTRU MODERNIZARE

Accelerăm tranziția spre neutralitate climatică

34.	<p>1. cele 100 de milioane de euro sunt doar ptr energie eoliana? (nu ca la fondurile pnrr care au amestecat solarul cu eolianul, ceea ce nu este corect)</p> <p>2. de ce se dau 700000 de euro/mw atat ptr eolienele mici cat si ptr cele mari? (costul eolienele mici e mai mare decat al celor mari, asa ca d-voastra creati o concurenta neloiala proiectelor mici si conform constitutiei trebuie sa ne acordati sanse egale)</p> <p>3. puteti sa-mi explicati mai bine criteriul de departajare?</p>	<p>1. Conform pct .1.6 din cadrul Ghidului solicitantului aferent apelului pentru productie de energie, bugetul alocat pentru energie eoliana este de 100 de milioane de euro.</p> <p>2. Scopul programului este să se finanțeze o capacitate de producție cât mai mare. Având în vedere ca bugetul este comun, nu există departajare a prețului maxim ce poate să fie solicitat.</p> <p>3. Va rugam sa consultati Ghidul solicitantului in varianta finala.</p>
35.	<p>pentru – apel: sprijinirea investițiilor în noi capacități de producere a energiei electrice produse din surse regenerabile</p> <p>1. denumirea apelului ar trebui sa contina inclusiv termenul „pentru productie”</p> <p>2. conform ghid, „ajutoarele pentru investiții se acordă numai capacităților nou instalate, fără finanțarea capacităților de stocare a energiei”, insa, interventiile eligibile ar trebui sa contina si capacitati de stocare, asa cum rezulta si din denumirea programului cheie 1 surse regenerabile de energie și stocarea energiei. Stocarea energiei reprezintă un element definitoriu pentru performanța acestor intervenții.</p> <p>3. conform ghid, capacitatile noi vor fi din surse eoliene, solare si hidro, inasa in anexa nr. 1 grila de verificare a conformității administrative a ofertelor, sunt eligibile inclusiv cele din surse geotermale si biomasa/biogaz – clarificati.</p>	<p>Productie</p> <p>1. Termenul specific se regaseste in titlul Ghidului.</p> <p>2. Finantarea stocării energiei va beneficia de un apel ulterior. În prezentul apel, stocarea va beneficia de punctaj în etapa de evaluarea, însă nu reprezintă cheltuiala eligibilă.</p> <p>3. Prezentul apel va finanța tehnologiile eoliene, solare și hidro.</p>
36.	<p>ghid productie, pag 6</p> <p>ministerul energiei în calitate sa de autoritate națională de implementare a fondului pentru modernizare poate prelungi termenul de depunere în funcție de solicitările primite, de rata de contractare a proiectelor, deciziile de realocare a unor fonduri sau alte considerente.</p> <p>observație:</p> <p>va rugam sa comunicati modalitatea in care solicitantii pot depune cereri de prelungire iar decizia de prelungire a termenului sa fie comunicata cu cel putin 2 saptamani inainte de expirarea termenului initial de depunere proiecte. solicitam ca perioada de prelungire a termenului de depunere a proiectelor sa fie de minim 30 de zile.</p>	<p>Situatia expusa se va analiza in functie de ofertele depuse , deciziile de realocare a unor fonduri sau alte considerente.</p>
37.	ghid productie, pag 8	Observatia nu poate fi preluata.

toate proiectele vor demonstra contribuția la următorii indicatori :

ID	Indicatori obligatorii la nivel de proiect	Unitate de măsură
Indicatorul I.1	Capacitate operațională suplimentară instalată de producerea energiei din surse regenerabile eolian, solar sau hidro	MW
Indicatorul I.2	Reducerea gazelor cu efect de seră: Scădere anuală estimată a gazelor cu efect de seră	Echivalent tone de CO2/an
Indicatorul I.3	Producția medie de energie din surse regenerabile	MWh/an
Indicatorul I.4	Producția totală de energie din surse regenerabile pentru perioada de referință	MWh
Indicatorul I.5	Factorul de capacitate al centralei	%

observații:

toate proiectele vor demonstra contribuția la următorii indicatori :

ID	Indicatori obligatorii la nivel de proiect	Unitate de măsură
Indicatorul I.1	Capacitate operațională suplimentară instalată de producerea energiei din surse regenerabile eolian, solar sau hidro	MW
Indicatorul I.2	Reducerea gazelor cu efect de seră: Scădere anuală estimată a gazelor cu efect de seră	Echivalent tone de CO2/an
Indicatorul I.3	Producția medie de energie din surse regenerabile	MWh/an
Indicatorul I.4	Producția totală de energie din surse regenerabile pentru perioada de referință	MWh
Indicatorul I.5	Factorul de capacitate al centralei	%

*în situația în care se dorește modificarea tipului de produs/serviciu/lucrare fata de varianta prezentata la depunerea cererii de finantare, este permisa abaterea de la indicatorii obligatorii de proiect cu conditia ca beneficiarul privat să obțină în prealabil acordul coordonatorului de reforme/investiții în responsabilitatea

Comisia
Europeană

FONDUL PENTRU MODERNIZARE

Accelerăm tranziția spre neutralitate climatică

	căruia se află contractul / decizia /ordinul / acordul de finanțare, pentru ca, acesta din urmă, să verifice dacă se păstrează scopul pentru care a fost aprobată achiziția.	
38.	ghid productie, pagina 9 cheltuielile eligibile sunt reprezentate de costurile de investiție, astfel cum sunt prevăzute în anexa 4 . observație: va rugam sa precizati daca cheltuielile eligibile sunt limitate de deficitul de finantare “funding gap”.	Cheltuielile eligibile sunt definite la cap. 1.8 Ajutor de stat pct. 5 Costuri eligibile si nu sunt limitate la deficitul de finantare.
39.	ghid productie, pagina 17 f) solicitantul demonstrează capacitate financiară pentru susținerea implementării proiectului: <i>se probează cu:</i> declarația unică (anexa 3) și un extras de cont bancar/scrisoare de bonitate din care să reiasă că acesta deține sursele necesare cofinanțării și cheltuielilor. observație: f) solicitantul demonstrează capacitate financiară pentru susținerea implementării proiectului: <i>se probează cu:</i> declarația unică (anexa 3) și un extras de cont bancar/scrisoare de bonitate din care să reiasă că acesta deține sursele necesare cofinanțării și cheltuielilor hotărârea aga / ca / asociatului unic al societății privind asigurarea cofinanțării proiectului și acoperirea contravalorii cheltuielilor altele decât cele eligibile;	Lit f) a fost reformulata. Va rugam sa consultati forma finala a ghidului
40.	ghid productie pagina 18 g) solicitantul justifică necesitatea finanțării proiectului prin ajutor de stat se probează prin: declarația privind conformitatea cu regulile ajutorului de stat din anexa la formularul cererii de finanțare; h) solicitantul realizează prin proiectul de investiții impact semnificativ pentru dezvoltarea economică si pentru promovarea investițiilor în sectorul de energie curată și de eficiență energetică, în vederea asigurării contribuției la obiectivele asumate de România în cadrul planului național integrat în domeniul energiei și schimbărilor climatice (pniesc). observație: g) solicitantul justifică necesitatea finanțării proiectului prin ajutor de stat se probează prin: declarația privind conformitatea cu regulile ajutorului de stat din anexa la formularul cererii de finanțare; h) solicitantul realizează prin proiectul de investiții impact semnificativ pentru dezvoltarea economică si pentru promovarea investițiilor în sectorul de energie curată și de eficiență energetică, în vederea asigurării contribuției la obiectivele asumate de România în cadrul planului național integrat în domeniul energiei și schimbărilor climatice (pniesc).	Va rugam sa consultati Ghidul solicitantului in varianta finala.

	propunerem eliminarea acestui punct intrucat nu avem un reper pentru a cuantifica cat de „semnificativ” trebuie sa fie impactul unui proiect.	
41.	ghid productie pagina 19 terenurile/imobilele necesare înființării și funcționării investiției sunt puse la dispoziția proiectului, iar construcția acestuia este posibilă; observație: va rugam sa specificati daca la data depunerii proiectului, terenul trebuie sa fie pretabil pentru realizarea de constructii.	Da, conform prevederilor din Ghidul solicitantului.
42.	ghid productie pagina 20 <i>m)terenurile/imobilele necesare înființării și funcționării investiției sunt puse la dispoziția proiectului, iar construcția acestuia este posibilă;</i> <i>se probează prin:</i> <i>certificat de urbanism sau document echivalent emis de către autoritatea competentă pentru obiectul cererii de finanțare, în termen de valabilitate;</i> <i>observație:</i> <i>m)terenurile/imobilele necesare înființării și funcționării investiției sunt puse la dispoziția proiectului, iar construcția acestuia este posibilă;</i> <i>se probează prin:</i> <i>certificat de urbanism sau document echivalent emis de către autoritatea competentă pentru obiectul cererii de finanțare, în termen de valabilitate (daca certificatul de urbanism nu este depus la depunerea ofertei, este obligatorie prezentarea acestuia la contractare.</i>	Conform prevederilor din Ghidul solicitantului, Certificatul de Urbanism sau raspunsul autoritatii competente pentru emiterea acestuia, în termen de valabilitate este obligatoriu sa fie depus odata cu Cererea de finantare.
43.	ghid productie pagina 26 3.1.5. studiul de fezabilitate -studiul de fezabilitate se va elabora conform prevederilor hg nr. 907/2016 privind etapele de elaborare și conținutul-cadru al documentațiilor tehnico-economice aferente obiectivelor/proiectelor de investiții finanțate din fonduri publice, cu modificările și completările ulterioare, va fi aprobat de solicitant (prin hotărâre aga/alte asemenea care să angajeze instituția, după caz, și va avea la bază necesitatea dezvoltării proiectului și caracteristicilor tehnice, comparând soluțiile alternative mai detaliate în vederea asigurării alegerii soluției cea mai eficientă din punct de vedere al costurilor. observații:	Observatie preluata. Se va lua in considerare Ghidul solicitantului-varianta finala.

in cuprinsul acestei secțiuni nu se mai face mențiune referitoare la analiza cost -beneficiu solicitandu-se ca si document doar sf conform prevederilor hg nr. 907/2016. in schimb in anexa 2.1 - grila verificare conformitate administrativa, se mentioneaza ca si criteriu de conformitate administrativa analiza cost-beneficiu la pagina 7:

„p) analiză cost beneficiu (analiza financiară, analiza economică, analiza riscului și a sensibilității) secțiunea din ofertă (se va urmări prezentarea elementelor și parametrilor utilizați în analiza cost-beneficiu și principalii indicatori ai analizei financiare, inclusiv estimarea costurilor pentru corectarea impactului negativ asupra mediului, după caz, precum și respectarea prevederilor ghidului acb al ce 2014-2020)”

va rugam sa precizati in ghidul solicitantului daca studiul de fezabilitate va cuprinde in mod obligatoriu o analiza cost- beneficiu care sa contina componentele standard conform prevederilor ghidului acb al ce 2014-2020:

- a) prezentarea contextului;
- b) definirea obiectivelor;
- c) identificarea proiectului;
- d) rezultatele studiilor de fezabilitate, însoțite de o analiză a cererii și a opțiunilor;
- e) analiza financiară;
- f) analiza economică;
- g) evaluarea riscurilor

daca nu se face aceasta precizare, atunci solicitantul este obligat sa respecte doar prevederile hg nr. 907/2016 care cuprinde pentru partea de acb urmatoarele capitole:

4.6.analiza financiară, inclusiv calcularea indicatorilor de performanță financiară: fluxul cumulat, valoarea actualizată netă, rata internă de rentabilitate; sustenabilitatea financiară

4.7.analiza economică), inclusiv calcularea indicatorilor de performanță economică: valoarea actualizată netă, rata internă de rentabilitate și raportul cost-beneficiu sau, după caz, analiza cost-eficacitate

4.8.analiza de sensibilitate3)

4.9.analiza de riscuri, măsuri de prevenire/diminuare a riscurilor

3)prin excepția de la prevederile pct. 4.7 și 4.8, în cazul obiectivelor de investiții a căror valoare totală estimată nu depășește pragul pentru care documentația tehnico-economică se aprobă prin hotărâre a guvernului, potrivit prevederilor legii nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, se elaborează analiza cost-eficacitate.

„art. 42 din legea nr. 500/2002:

(1)documentațiile tehnico-economice aferente obiectivelor/proiectelor de investiții noi și documentațiile de avizare a lucrărilor de intervenții, notele de fundamentare privind necesitatea și oportunitatea efectuării cheltuielilor aferente celorlalte categorii de investiții incluse la poziția c «alte cheltuieli de investiții», care se finanțează, potrivit legii, din fonduri publice, se aprobă de către:

a)guvern, pentru valori mai mari de 100 de milioane lei;”

Comisia
Europeană

FONDUL PENTRU MODERNIZARE

Accelerăm tranziția spre neutralitate climatică

	<p>deci pentru investitii cu valori mai mici de 100 de milioane lei, analiza economica si analiza de senzitivitate nu sunt obligatorii, acestea fiind inlocuite de analiza cost-eficacitate (ace).</p> <p>prin urmare va rugam sa specificati pentru partea financiara a documentatiei, ce structura trebuie sa aiba analiza:</p> <ul style="list-style-type: none">- analiza financiară, analiza economică, analiza riscului și a sensibilității (pentru toate proiectele) sau- analiza financiară, analiza cost-eficacitate si analiza de riscuri (pentru proiecte cu valori mai mici de 100 de milioane lei)	
44.	<p>ghid productie pagina 27</p> <p>din echipa de elaborare a studiului de fezabilitate va face parte personal autorizat de către a.n.r.e. în domeniul proiectării instalațiilor electrice. se va anexa studiului de fezabilitate documentul doveditor.</p> <p>observații: va rugam sa eliminati aceasta cerinta.</p>	Aceasta cerinta este impusa prin HG 907/2016
45.	<p>anexa 1.a - ghid_producere, pagina 2</p> <p>art 4. praguri de notificare, alin 1, lit s</p> <p>se va avea în vedere corelarea cu informațiile prevăzute în secțiunea buget -cheltuieli și analiza financiară din cadrul secțiunii analiză cost beneficiu din ofertă</p> <p>observații:</p> <p>daca analiza cost -beneficiu nu este obligatorie , propunem urmatoarea formulare: art 4. praguri de notificare, alin 1, lit s</p> <p><i>se va avea în vedere corelarea cu informațiile prevăzute în secțiunea buget -cheltuieli și analiza financiară din cadrul secțiunii analiză cost beneficiu din ofertă</i></p>	A fost eliminata Analiza Cost Beneficiu ca document de sine statator, aceasta se va realiza in cadrul SF-ului, conform prevederilor HG nr. 907/2016 cu modificarile si completarile ulterioare.
46.	<p>anexa 2.1 - grila verificare conformitate administrativa, pagina 3</p> <p>solicitantul demonstrează capacitatea financiară pentru implementarea proiectului prin indicatorii de solvabilitate, respectiv prin raportul dintre datoriile totale și capitaluri proprii care trebuie să fie pozitiv și mai mic de 7,5 în ultimul an financiar:</p> <p>se probează cu:</p>	Observatie preluata

Comisia
Europeană

FONDUL PENTRU MODERNIZARE

Accelerăm tranziția spre neutralitate climatică

	<p>declarația unică (anexa 3) și un extras de cont bancar/serisoare de bonitate din care să reiasă că acesta deține sursele necesare cofinanțării și cheltuielilor</p> <p>observații:</p> <p>solicitantul demonstrează capacitatea financiară pentru implementarea proiectului prin indicatorii de solvabilitate, respectiv prin raportul dintre datorii totale și capitaluri proprii care trebuie să fie pozitiv și mai mic de 7,5 în ultimul an financiar:</p> <p><i>se probează cu:</i></p> <p>declarația unică (anexa 3) și un extras de cont bancar/serisoare de bonitate din care să reiasă că acesta deține sursele necesare cofinanțării și cheltuielilor hotărârea aga / ca / asociatului unic al societății privind asigurarea cofinanțării proiectului și acoperirea contravalorii cheltuielilor altele decât cele eligibile;</p>	
47.	<p>anexa 2.1 - grila verificare conformitate administrativă, pagina 5</p> <p>m) fezabilitate tehnică a proiectului</p> <p>secțiunile descrierea proiectului, activitățile previzionate, analiza cost-beneficiu din cererea de finanțare se vor evalua următoarele:</p> <p>dacă analiza cost-beneficiu nu mai este obligatorie, propunem ca această secțiune să nu mai fie menționată.</p> <p>în cererea de finanțare conform Mysmis nu mai avem capitolul analiza cost-beneficiu.</p>	A fost eliminată Analiza Cost-Beneficiu ca document de sine statator, aceasta se va realiza în cadrul SF-ului, conform prevederilor HG nr. 907/2016 cu modificările și completările ulterioare.
48.	<p>anexa 2.1 - grila verificare conformitate administrativă, pagina 6</p> <p>p) analiză cost-beneficiu (analiza financiară, analiza economică, analiza riscului și a sensibilității)</p> <p>secțiunea din ofertă (se va urmări prezentarea elementelor și parametrilor utilizați în analiza cost-beneficiu și principalii indicatori ai analizei financiare, inclusiv estimarea costurilor pentru corectarea impactului negativ asupra mediului, după caz, precum și respectarea prevederilor ghidului acb al CE 2014-2020)</p> <p>observații:</p> <p>va rugăm să precizați dacă este obligatorie întocmirea unei analize cost-beneficiu și dacă este solicitată ca și document separat pentru depunerea proiectului.</p>	A fost eliminată Analiza Cost-Beneficiu ca document de sine statator, aceasta se va realiza în cadrul SF-ului, conform prevederilor HG nr. 907/2016 cu modificările și completările ulterioare.
49.	<p>anexa 2.1 - grila verificare conformitate administrativă, pagina 6</p> <p>r) mecanismul de finanțare și propunerea de buget</p> <p>secțiunea analiză cost-beneficiu din ofertă</p> <p>observații:</p> <p>va rugăm să precizați dacă este obligatorie întocmirea unei analize cost-beneficiu și dacă este solicitată ca și document separat pentru depunerea proiectului.</p>	A fost eliminată Analiza Cost-Beneficiu ca document de sine statator, aceasta se va realiza în cadrul SF-ului, conform prevederilor HG nr. 907/2016 cu modificările și completările ulterioare.

50.	<p>anexa 1.a - conformitatea cu ajutorul de stat, pagina 2</p> <p>art. 6. efectul stimulat, alin.1 si 2</p> <p>(a) denumirea ofertantului și dimensiunea întreprinderii; (b) descrierea proiectului, inclusiv data începerii și a finalizării acestuia,; (c) obiectivele proiectului și rezultatele așteptate; (d) localizarea proiectului; (e) bugetul proiectului; (f) lista costurilor proiectului (eligibile și neeligibile); (g) valoarea ajutorului de stat solicitat pentru proiect, inclusiv grant euro/mw, valoare ce va reprezenta criteriul de selecție în cadrul procedurii de ofertare concurențială; (h) analiza cost-beneficiu.</p> <p>observații: in ghidul solicitantului nu mai este solicitata o analiza cost-beneficiu anexa 4 - categorii_categorii de cheltuieli, pag 1</p> <p>anexa 3. categorii de cheltuieli indicative cheltuieli cu dotările (utilaje, echipamente cu și fără montaj, dotări) observații: anexa 3 4. categorii de cheltuieli indicative cheltuieli cu dotările (utilaje,montaj, echipamente cu și fără montaj, dotări) va rugam sa precizati daca cap 4.2.montaj utilaje, echipamente tehnologice și funcționale din devizul general este eligibil.</p>	<p>A fost eliminata Analiza Cost Beneficiu ca document de sine statator, aceasta se va realiza in cadrul SF-ului, conform prevederilor HG nr. 907/2016 cu modificarile si completarile ulterioare.</p>
51.	<p>anexa 6 - întrep în dificultate, pag 4 si pag 7</p> <p>notă: în situația în care capitalurile proprii totale înregistrează valori negative, solicitantul va prezenta la depunerea cererii de finanțare o declarație/opinie din partea unui auditor independent conform căreia, pe baza analizei efectuate de acesta, întreprinderea nu se află în dificultate raportat la prevederile regulamentului (ue) nr. 651/2014</p> <p>observații: va rugam sa mentionati acest document in ghidul solicitantului la documente obligatorii.</p>	<p>Verificarile cu privire la dificultate se realizeaza in cadrul etapei de evaluare administrativa si eligibilitate de catre furnizorul ajutorului de stat.</p>
52.	<p>anexa 7 - bugetul proiectului, pag 3</p> <p>(2) cursul inforeuro din luna anterioară deschiderii apelului de proiecte. 1 euro = 4,9754 ron</p> <p>observații:</p>	<p>Observatie preluata</p>

	va rugam sa mentionati acest document in ghidul solicitantului la documente obligatorii.	
53.	<p>anexa 7 - bugetul proiectului, pag 3 bugetul proiectului</p> <p>va rugam sa corelati structura bugetului proiectului cu structura devizului actualizat pe hg 907/2016, unde a fost introdusa si sectiunea 7. „prin hotararea 1116/2023 pentru modificarea și completarea hotărârii guvernului nr. 907/2016 privind etapele de elaborare și conținutul-cadru al documentațiilor tehnico-economice aferente obiectivelor/proiectelor de investiții finanțate din fonduri publice 15.la anexa nr. 6 capitolul i, după secțiunea a 6-a se introduce o nouă secțiune, secțiunea a 7-a, cu următorul cuprins: "secțiunea 7: cheltuieli aferente marjei de buget și pentru constituirea rezervei de implementare pentru ajustarea de preț 7.1. cheltuielile aferente marjei de buget sunt în cuantum de 25% din valoarea cumulată a cheltuielilor prevăzute la cap./subcap. 1.2, 1.3, 1.4, 2, 3.1, 3.2, 3.3, 3.5, 3.7, 3.8, 4, 5.1.1. 7.2. cheltuieli pentru constituirea rezervei de implementare pentru ajustarea de preț."</p>	Observatie preluata
54.	<p>anexa 7 - bugetul proiectului, pag 3 (4) planul anual de cheltuieli se va întocmi pentru perioada de implementare a investiției care nu va depasi data de 31.12.2026. observații: 4) planul anual de cheltuieli se va întocmi pentru perioada de implementare a investiției care nu va depasi data de 31.12.2026 31.12.2029.</p>	Termenul de implementare a investitiei nu va depasi data de 31.12.2026.
55.	<p>observații:</p> <p>in cazul in care este obligatorie intocmirea unei analize cost beneficiu va rugam sa precizati conditiile minime pe care trebuie sa le indeplineasca: structura, scenariu contrafactual, rate de actualizare, perioada de analiza care trebuie luata in considerare precum si surse de date acceptate pentru estimarea preturilor.</p>	Depunerea analizei cost beneficiu, ca document independent, a fost eliminata din cerintele ghidului. Solicitantii au obligatia sa depuna Studiu de fezabilitate, elaborat conform HG 907/2016, cu modificarile si completarile ulterioare
56.	<p>solicitari</p> <p>publicarea unei liste cu întrebările adresate în perioada de consultare de 30 de zile împreună cu răspunsurile dumneavoastră la toate întrebările/propunerile/sugestiile primite, anterior publicării variantelor finale ale ghidurilor solicitantului și documentelor modificate (dacă va fi cazul), - alocarea unui termen de minim 15 zile de la data publicării ghidurilor finale până la data de deschidere a apelurilor de depunere a cererilor de finanțare în platforma mysmis2021.</p>	Va rugam sa consultati pagina web a Ministerului Energiei pentru informatii actualizate
57.		

	a.1. dat fiind faptul că aceste scheme sunt anunțate ca fiind scheme multianuale, cu un buget mediu anual fix alocat, ce se va întâmpla cu proiectele eligibile, dar care depășesc bugetul mediu alocat primului apel de proiecte? se vor returna solicitanților urmând a fi redepuse în următoarele sesiuni sau intră pe o listă de rezervă, urmând a fi suplimentat ulterior bugetul, chiar și în situația în care, probabil, din apel de proiecte, se vor solicita ajutoare de stat care vor depăși întregul buget alocat perioadei 2024 – 2026?	Se va lansa un singur apel. Bugetul este precizat în ghidul solicitantului.
58.	a.2. caen 3511 pentru care solicitanții vor aplica pentru obținerea ajutorului de stat este obligatoriu a fi autorizat la onrc la data depunerii cererii de finanțare?	Aceasta condiție a fost eliminată conform ultimei variante a ghidului solicitantului.
59.	a.3. valoarea maximă a ajutorului de stat care poate fi acordat în baza regulamentului (ue) nr. 651/2014 al comisiei din 2014 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața internă în aplicarea art. 107 și 108 din tratat, cu modificările și completările ulterioare, de 20 milioane euro pe beneficiar este maximul ce poate fi solicitat incluzând în această valoare și alte ajutoare de stat acordate în baza art. 41 - ajutoarele pentru investiții destinate promovării producției de energie din resurse regenerabile, din regulamentul (ue) nr.651/2014 (de ex., prin pnrr c6-i1) de către alte entități juridice, inclusiv legate/partenere (așadar parte dintr-un grup), având în vedere investiții demarate într-un interval de 3 ani de la data inițierii lucrărilor la o altă investiție care beneficiază de ajutor, la nivel de nuts 3 (județ) sau la nivelul întregului teritoriu al româniei?	Condiția referitoare la proiectul unic de investiție a fost eliminată din ghidul solicitantului. Va rugăm să consultați forma actualizată a ghidului
60.	a.4. este corectă interpretarea conform căreia, valoarea maximă a ajutorului de stat ce poate fi solicitată în cazul prezentelor apeluri, nu poate fi mai mare de 20 mil.euro, la nivel de solicitant (identificat prin cui unic), la nivelul întregului teritoriu al româniei (de exemplu, în cazul, în care ar solicita ajutor de stat pentru puncte de lucru situate în mai multe județe)?	Valoarea maximă a ajutorului de stat care poate fi acordat este de 20 milioane euro pe întreprindere, pe proiect de investiții
61.	a.5. este corectă interpretarea conform căreia, valoarea maximă a ajutorului de stat ce poate fi solicitată în cazul prezentelor apeluri, nu poate fi mai mare de 20 mil.euro la nivel de grup (societăți identificate prin cui diferite dar care fac parte dintr-un grup de firme), la nivelul unui județ?	Interpretarea este corectă. Valoarea maximă a ajutorului de stat care poate fi acordat este de 20 milioane euro pe întreprindere, pe proiect de investiții
62.	a.6. din punctul dumneavoastră de vedere, este corect dacă indicatorul i.4, însă în valoare medie (calculat ca medie anuală la nivelul celor 20 de ani), este mai mic decât indicatorul i.3, mai exact ar trebui să existe o scădere a randamentului instalației de la an la an, cu implicații asupra producției medii anuale?	Scăderea randamentului instalației de la an la an are implicații asupra ambilor indicatori.
63.	a.7. pentru demonstrarea capacității financiare, este corectă înțelegerea noastră conform căreia, solicitanții care îndeplinesc indicatorul de solvabilitate, vor atașa, la: - depunerea cererii de finanțare sau în etapa de precontractare - <i>fie</i> un extras de cont bancar, <i>fie</i> o scrisoare de bonitate, din care să reiasă că acesta deține sursele necesare cofinanțării și cheltuielilor, sau se vor prezenta ambele documente?	Se vor avea în vedere prevederile ghidului în forma actualizată
64.	a.8. un solicitant înființat în anul 2023, pentru a fi eligibil în vederea demonstrării capacității financiare, va depune și o scrisoare de confort emisă de o instituție bancară din România/alte state membre ale uniunii europene, care să acopere valoarea necesară cofinanțării și a cheltuielilor neeligibile? dar un solicitant	În forma actualizată a ghidului, se va introduce definiția întreprinderii nou înființată

	înființat în anul 2022, care îndeplinește indicatorul de solvabilitate, dar este o întreprindere nou-înființată?	
65.	a.9. pentru calcularea dificultății solicitantului, se vor lua în calcul datele necesare strict ale entității aplicante, sau se vor lua în calcul datele grupului, în cazul în care există întreprinderi legate sau/și partenere?	Se va verifica entitatea aplicanta
66.	a.10. întrucât se observă că, de la o schemă de ajutor de stat la alta, există diferențe, vă rugăm să precizați clar care este definiția <i>firmelor nou-înființate</i> eligibile în cadrul celor 2 apeluri.	În forma actualizată a ghidului, se va introduce definiția întreprinderii nou înființată
67.	a.11. capitalul social minim de 100.000lei pentru ca o întreprindere nou-înființată să fie eligibilă, se aplică doar în cazul întreprinderilor înființate în anul depunerii cererii de finanțare (2024) sau și în cazul celor înființate în anul 2022, 2023?	În forma actualizată a ghidului, se va introduce definiția întreprinderii nou înființată
68.	a.12. deși în ghidurile solicitantului, precum și în anexele 4 și 5 la acestea, tva-ul apare ca fiind cheltuială neeligibilă, fără nicio altă mențiune, la ghiduri apare și anexa 8 – declarația privind eligibilitatea tva. vă rugăm clarificați dacă tva-ul este o cheltuială eligibilă și condițiile în care aceasta este eligibilă (de ex. dacă este vorba de un prag maxim)	TVA este neeligibil.
69.	a.13. dat fiind faptul că anexa 7 – bugetul proiectului, este întocmit după vechea structură a capitolelor din devizul general, fără a lua în calcul cap.7 introdus în structura acestuia, conform hg nr.1116/2023, pentru modificarea și completarea hg nr.907/2016 privind etapele de elaborare și conținutul-cadru al documentațiilor tehnico-economice aferente obiectivelor/proiectelor de investiții finanțate din fonduri publice, este corectă înțelegerea noastră conform căreia acest nou <i>cap.7 cheltuieli aferente marjei de buget și pentru constituirea rezervei de implementare pentru ajustarea de preț</i> , nu este un capitol care se aplică beneficiarilor privați cu proiecte din fonduri publice, și nici că acest capitol ar putea fi unul eligibil pentru acest tip de solicitanți și în cadrul acestor două apeluri de proiecte?	Observatie preluata
70.	a.14. în ghidul solicitantului se menționează: <i>”finanțarea proiectelor în cadrul acestui program este de tip nerambursabil și constă în prefinanțarea și rambursarea cheltuielilor eligibile efectuate pentru realizarea proiectului, la valoarea și în condițiile stabilite prin contractul de finanțare, al cărui model este prevăzut în anexa 5 la prezentul ghid.”</i> în anexa nr.5, contractul de finanțare, la art.7: <i>”(5) se acordă prefinanțare în cuantum de până la maximum 50% din valoarea prevăzută la art.3 alin.(1) lit. a) din prezentul contract.”</i> în anexa nr.5, contractul de finanțare, la art.8: <i>”(1) cererile de prefinanțare au ca justificare existența unor angajamente de plată, respectiv contracte, comenzi sau alte documente justificative.”</i> se va acorda o singură prefinanțare de max.50% sau se vor putea solicita mai multe prefinanțări care însumate să ajungă la max.50% din valoarea ajutorului de stat aprobat și respectiv menționat în art.3 alin.(1) din contractul de finanțare sau se vor putea solicita mai multe prefinanțări care însumate pot depăși 50% din valoarea ajutorului de stat aprobat și respectiv menționat în art.3 alin.(1) din contractul de finanțare?	Beneficiarul poate depune o cerere de prefinanțare. Valoarea maximă a prefinanțării nu poate depăși 30% din valoarea ajutorului de stat solicitat.

71.	a.15. dat fiind faptul că exercițiul financiar 2023 este încheiat, însă termenul de depunere al situațiilor financiare este luna mai, 2024, informațiile care necesită date financiare se vor prelua din situațiile financiare depuse pentru anul 2022?	Se vor lua în calcul prevederile din ghidul solicitantului.
72.	a.16. este corectă înțelegerea noastră că se va depune o singură cererea de rambursare, după punerea în funcțiune a instalației, în condițiile în care nu se solicită prefinanțare?	Da
73.	a.17. vă propunem să aliniați încă din cap.3.1. modalitatea de completare a cererii de finanțare din ghidul solicitantului cu structura actuală a cererii de finanțare din mysmis2021, inclusiv cu menționarea exactă a secțiunilor/subsecțiunilor din cererea de finanțare din mysmis2021 care sunt obligatorii a fi completate, precum și a celor care nu ar necesita completarea.	Elementele explicative privind completarea cererii de finanțare se vor elabora pe structura cererii de finanțare.
74.	a.18. referitor la desemnarea "...unei persoane responsabile cu implementarea proiectului și care va asigura comunicarea în relația cu autoritatea finanțatoare. persoana astfel desemnată va semna declarația unică..." este corectă înțelegerea noastră conform căreia declarația unică ar putea fi semnată și de o altă persoană, diferită de reprezentantul legal al solicitantului? dacă răspunsul este afirmativ, va fi nevoie de o procură notarială în acest caz?	Declarația se va semna de către reprezentantul legal.
75.	a.19. deși în ghiduri se menționează: " <i>în cazul energiei produsă din sursă regenerabilă solară, acest indicator reprezintă capacitatea nou instalată obținută prin însumarea puterii din invertoare (puterea în curent alternativ)</i> " ce se va lua în calcul valorii i.1 în cazul în care însumarea puterii în invertoare este mai mare decât însumarea puterii în panouri?	Se va lua în calcul valoarea cea mai mică dintre cele două.
76.	a.20. în anexa 2.1 aferentă ambelor apeluri, secțiunea anexe privind documente suport specifice ofertei și alte anexe – " <i>avizul tehnic de racordare pentru locul de producere</i> <i>nota: în funcție de specificul proiectului, dacă avizul atr nu a fost depus o dată cu oferta, se va depune la semnarea contractului de finanțare. în cazul în care un atr nu este necesar sau nu a fost depus odată cu cererea de finanțare, solicitantul va furniza dovada inițierii demersurilor în vederea obținerii acestuia în scopul depunerii la momentul contractării.</i> " – vă rugăm menționați situațiile în care " <i>un atr nu este necesar</i> ".	Conform variantei actualizate a ghidului solicitantului, ATR-ul pentru locul de consum se va transmite cel târziu la semnarea contractului de finanțare; Va rugăm să consultați forma actualizată a ghidului.
77.	a.21. va mai fi eligibilă o cerere de finanțare depusă și aprobată, pentru o putere instalată, de exemplu 5mw, în condițiile în care în etapa de precontractare se va depune un atr pentru o putere de 2mw?	Conform variantei actualizate a ghidului solicitantului, ATR-ul pentru locul de consum se va transmite cel târziu la semnarea contractului de finanțare.
78.	a.22. în anexa 2.1 aferentă ambelor apeluri, secțiunea eligibilitatea solicitantului, la pct.e, fraza " <i>dacă solicitantul nu îndeplinește criteriul privind indicatorul de solvabilitate sau nu are un exercițiu financiar încheiat (este înființat în anul depunerii cererii de finanțare), trebuie să prezinte la depunere o scrisoare de confort emisă de o instituție bancară din România/alte state membre ale uniunii europene</i> " apare de 2 ori.	Observație preluată.
79.	a.23. deși în ghidul solicitantului nu mai apare nicio referire, în anexa nr.2.1 grila de verificare a conformității se menționează: " <i>în situația în care instalația de producere a energiei din surse regenerabile se instalează pe o clădire/teren care este grevată/grevat de ipotecă, aplicantul va depune,</i>	Observație preluată.

	<p>la contractarea proiectului, o scrisoare din partea instituției creditoare (banca) conform căreia aceasta se angajează că nu va executa clădirea/terenul respectiv/respectiv și investiția finanțată din fm pe o perioadă de cel puțin 5 ani de la punerea proiectului în exploatare.” propunem preluarea în ghidurile solicitantului ale acestei prevederi, întrucât prevederile din ghid prevalează celor din anexele la acesta, foarte mulți potențiali solicitanți fiind în situația de a avea ipotecate amplasamentele viitoarelor investiții.</p> <p>de asemenea, în ghidurile solicitantului apar și drepturile de folosință închiriere/administrare, însă la pct.j din secțiunea eligibilitatea proiectului – anexa 2.1 la ghiduri, aceste 2 tipuri de drepturi nu mai apar.</p>	
80.	<p>a.24. pentru investițiile ce ar urma să se realizeze pe terenuri situate în extravilan, pe terenuri agricole (pășuni, arabile etc.), este corectă înțelegerea noastră, raportat la prevederile legii fondului funciar nr.18/1991, actualizată, cum că la momentul depunerii cererii de finanțare se vor prezenta:</p> <ul style="list-style-type: none"> - studiu pedologic din care să reiasă o clasă de fertilitate între iii și v precum și - dovada scoaterii din circuitul agricol? 	<p>În cazul proiectelor ce vor fi amplasate pe terenuri agricole situate în extravilan, având categoria de folosință arabil, pășune, vii și livezi, precum și pe cele amenajate cu lucrări de îmbunătățiri funciare, solicitanții vor prezenta în etapa de precontractare documente doveditoare privind clasa a III-a, a IV-a și a V-a de calitate a terenului, respectiv studiul pedologic și agrochimic. Totodată, solicitanții vor avea în vedere îndeplinirea condițiilor prevăzute la art. 92 alin. (2) lit. j) din Legea fondului funciar nr. 18/1991, cu modificările și completările ulterioare.</p> <p>Pentru proiectele care vizează amplasarea investiției pe terenuri situate în extravilan de tip agricol, solicitantul are obligația să depună dovada scoaterii din circuitul agricol și autorizația de construire precum și un extras de carte funciară relevant, dar nu mai târziu de 1 an de la data încheierii contractului de finanțare sau, după caz, înainte de prima cerere de prefinanțare sau de prima cerere de rambursare.</p>
81.	<p>a.25. în anexa 2.1 aferentă ambelor apeluri, vă propunem corectarea prevederilor de la eligibilitatea proiectului, pct.n - cerințe tehnice minime pentru echipamente, în funcție de specificul proiectului, pct.o – producția minimă și pct.s - valoarea ajutorului de stat solicitat pe mw instalat, cu cele care au rămas valabile și în ghidurile solicitantului.</p>	<p>Cerintele tehnice minime au fost eliminate.</p>
82.	<p>a.26. vă rugăm să aliniați în toate documentele (ghid și anexe) dacă este vorba de <i>ofertă</i> sau <i>cerere de finanțare</i>.</p>	<p>Observatie preluata.</p>

Comisia
Europeană

FONDUL PENTRU MODERNIZARE

Accelerăm tranziția spre neutralitate climatică

83.	a.27. care este termenul maxim estimat de evaluare a cererilor de finanțare ce ar urma să fie depuse în cadrul celor două apeluri?	Se va stabili un termen în numărul de proiecte depuse
84.	a.28. având în vedere art.3 valoarea proiectului din anexa 5 – model contract de finanțare, mai exact: ”(2) în cazul în care, la finalizarea proiectului, se înregistrează economii în implementare față de valoarea estimată totală prevăzută la alin. (1), valoarea asigurată din fondul pentru modernizare se diminuează corespunzător. prin economii în implementare se înțelege că valoarea plăților efectuate pentru realizarea obiectivelor este mai redusă decât valoarea contractelor încheiate de către beneficiar în scopul implementării proiectului.”, ce se întâmplă în situația în care la momentul finalizării achizițiilor eligibile, din proiectul aprobat la finanțare, valoarea contractului de furnizare echipamente (de exemplu) este mai mică decât valoarea liniei bugetare scoasă la licitație - valoarea ajutorului de stat care ar urma să fie solicitat scade proporțional, raportat la valorile inițiale de la alin.(1) ale aceluiași art.3 din contract?	Confirmam ca în situația în care cheltuielile de realizare a obiectivelor de investiție sunt mai mici decât cele prevăzute în contract se vor rambursa cheltuielile efectuate conform documentele justificative.
85.	pagină 6 din 9 a.29. ce documente sunt necesare a fi depuse și în ce moment (la depunerea cererii de finanțare sau la momentul semnării contractului de finanțare) pentru amplasamentele situate în extravilan de până în 50ha, dar și de peste 50ha, astfel încât să fie îndeplinită criteriul de eligibilitate: ”m)terenurile/imobilele necesare înființării și funcționării investiției sunt puse la dispoziția proiectului, iar construcția acestuia este posibilă ”. de exemplu, pentru investiție realizată în extravilan, pășune, până în 50h, este nevoie de studiu pedologic (clasa 3-5 fertilitate) și dovada scoaterii din circuitul agricol, la momentul depunerii cererii de finanțare sau la momentul semnării contractului de finanțare?	În cazul proiectelor ce vor fi amplasate pe terenuri agricole situate în extravilan, având categoria de folosință arabil, pășune, vii și livezi, precum și pe cele amenajate cu lucrări de îmbunătățiri funciare, solicitanții vor prezenta în etapa de precontractare documente doveditoare privind clasa a III-a, a IV-a și a V-a de calitate a terenului, respectiv studiul pedologic și agrochimic. Totodată, solicitanții vor avea în vedere îndeplinirea condițiilor prevăzute la art. 92 alin. (2) lit. j) din Legea fondului funciar nr. 18/1991, cu modificările și completările ulterioare. Pentru proiectele care vizează amplasarea investiției pe terenuri situate în extravilan de tip agricol, solicitantul are obligația să depună dovada scoaterii din circuitul agricol și autorizația de construire precum și un extras de carte funciară relevant, dar nu mai târziu de 1 an de la data încheierii contractului de finanțare sau, după caz, înainte de prima cerere de prefinanțare sau de prima cerere de rambursare.
86.	a.30. tot legat de criteriul de eligibilitate: ”m)terenurile/imobilele necesare înființării și funcționării investiției sunt puse la dispoziția proiectului, iar construcția acestuia este posibilă ”, cumva acesta face referire și la faptul că în extrasul de carte funciară nu trebuie să apară mențiunea ”teren fără localizare certă” sau se acceptă și această mențiune?	Se accepta și extrasele de CF cu mențiunea „teren fara localizare certa”.
87.	a.31. în ghidurile solicitantului nu este menționată analiza cost-beneficiu, însă aceasta apare în anexa nr.2.1. vă rugăm clarificați dacă este necesară elaborarea analizei cost-beneficiu și dacă se vor respecta	A fost eliminată Analiza Cost Beneficiu ca document de sine statator, aceasta se va realiza în cadrul SF-ului,

	prevederile din ghidul acb al ce 2014-2020 sau se vor lua în calcul și prevederile din <i>economic appraisal vademecum 2021-2027 - general principles and sector applications</i> (https://ec.europa.eu/regional_policy/en/information/publications/guides/2021/economic-appraisal-vademecum-2021-2027-general-principles-and-sector-applications), care va fi rata de actualizare utilizată.	conform prevederilor HG nr. 907/2016 cu modificările și completările ulterioare.
88.	a.32. vă rugăm să clarificați conform cărei baze legislative se va calcula dificultatea, întrucât: - la pag.10 din ghid se menționează: "ajutorul nu se acordă unei întreprinderi care se află în dificultate în conformitate prevederile art.2 pct.18 din regulament, cu modificările și completările ulterioare, cu excepția situației prevăzute la art.1 alin.(4) lit.c, teza finală din regulament." - la pag.16 din ghid se menționează: "10)este o întreprindere în dificultate, în conformitate cu prevederile art. 2, punctul 13 din orientările privind ajutoarele de stat pentru climă, protecția mediului și energie pentru 2022 raportat la orientările comisiei privind ajutoarele de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor nefinanciare aflate în dificultate.. - în anexa nr.6 la ghid se menționează: " întreprindere în dificultate în înțelesul algoritmului de verificare aferent prezentei, conform prevederilor art.2 pct.18 din regulamentul (ue) nr. 651/2014 al comisiei din 17 iunie 2014 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața internă în aplicarea articolelor 107 și 108 din tratat".	Observatie preluata.
89.	a.33. vă rugăm să menționați exact legislația națională în domeniul achizițiilor publice conform căreia ar urma să fie realizate procedurile de achiziție publică în cazul beneficiarilor privați de ajutor de stat în cadrul celor 2 apeluri.	Achizițiile publice se vor realiza conform legislației în vigoare
90.	a.34. vor fi considerate eligibile proiectele pentru care atr-ul pentru locul de producere se emite cu mențiunea legată de necesitatea realizării unor lucrări de întărire și/sau care nu ar putea injecta energia în rețea decât după o anumită perioadă, în care ar urma să se realizeze reconducătorarea liniilor?	Au fost actualizate prevederile referitoare la ATR în varianta revizuita a ghidului solicitantului.
91.	b.1. este obligatorie comercializarea întregii energii produse de noile capacități de producție finanțate prin prezentul program de finanțare sau există un procent maxim din energia produsă care poate fi utilizat și pentru autoconsum (de ex. energia electrică necesară pentru iluminarea parcului fotovoltaic, iluminat de siguranță etc.)?	Potrivit prevederilor din ghidul solicitantului actualizat, energia produsă de capacitatea nou instalată finanțată în cadrul apelului pentru producție poate fi utilizată pentru consumul propriu și/sau pentru comercializare
92.	b.2. pag.9 din ghidul solicitantului, însumarea bugetelor anuale nu totalizează 400mil.euro, bugetul total alocat. vă rugăm corectați.	Observație preluată
93.	b.3. pag.28 vă propunem eliminarea "pentru autoconsum" din fraza: "criteriul - quantum ajutor de stat solicitat pentru proiect din cheltuielile eligibile/ mw instalat de producție pentru autoconsum - maxim 100 puncte"	Observație preluată

94.	<p>întrebare: care este bugetul total al apelurilor, respectiv defalcarea pe ani a acestuia?</p> <p>secțiunea 1.6 alocarea stabilită pentru selecția proiectelor bugetul total estimat al apelurilor este echivalentul în lei a sumei de 400.000.000 euro din fondul pentru modernizare, după cum urmează (...). cu toate acestea, din defalcarea anuală a bugetului total alocat apelurilor reiese că acesta este 415.000.000 euro după cum urmează: anul 2024: 150.000.000 euro anul 2025 : 150.000.000 euro anul 2026 : 115.000.000 euro.</p>	Vă rugăm să verificați forma actualizată a ghidului
95.	<p>1. secțiunea 2.2 eligibilitatea proiectului, lit. I) documentele care atestă dreptul de folosință: <i>act de proprietate/contract de concesiune/superficie/închiriere/administrare etc.) valabil cel puțin 5 ani de la data previzionată pentru efectuarea plății finale în cadrul proiectului</i> (pag 19 din gs), în raport cu documentele solicitate la semnarea contractului de finanțare (în cazul selectării cererii de finanțare aferente proiectului pentru finanțare), unde solicitantul va face dovada deținerii <i>dreptului de folosință conferit de un drept real asupra terenului (ex: dreptul de proprietate / concesiune / superficie pentru imobilele (teren și/sau clădiri) care fac obiectul proiectului</i> (pag 20 din gs) și cu anexa 2.1 grila de verificare a conformității administrative, lit j. întrebare:este contractul de inchiriere un document luat in considerare in evaluarea proiectului, avand in vedere faptul ca nu este mentionat in mod expres in toate sectiunile in care se vorbeste despre documentele ce se pot prezenta pentru terenuri/imobile?</p>	Vă rugăm să consultați forma actualizată a ghidului solicitantului.
96.	<p>secțiunea 4.2. depunerea și soluționarea contestațiilor <i>contestațiile se depun în termen de 10 zile de la comunicarea rezultatului la sediul ministerului energiei.</i> solicitare: avand in vedere faptul ca depunerea, clarificarile, contractarea se realizeaza prin intermediul mys2021 consideram ca si contestatiile ar trebui sa se desfasoare tot online. va rugam clarificati acest aspect.</p>	Contestațiile se depun în 10 zile lucrătoare în platformă. Dacă platforma nu permite acest lucru, se vor depune la adresa de mail
97.	<p>secțiunea efectul stimulativ și principiul demarării lucrărilor</p>	Formularul ofertei reprezintă formularul cererii de finanțare.

	<p>in cadrul acestei sectiuni, dar si in altele din cadrul ghidului se face trimitere la oferta. in documentele anexate, nu se regaseste formularul ofertei, fiind doar modelul pentru cererea de finantare. intrebare/solicitare: se va publica si un model pentru formularul ofertei?</p>	<p>A fost reformulat în ghid pentru claritate. Modelul pentru formularul cererii de finanțare a fost publicat.</p>
98.	<p><i>in enumerarea documentelor prin care se probeaza capacitatea financiara, in situatia unei societati al carei actionar este o intreprindere mare (fiind parte dintr-un grup) si care demonstreaza capacitatea financiara pe baza documentelor de confirmare/alocare a contributiei (de ex: hotarare aga), mai este necesar a fi transmis si extras de cont bancar/scrisoare de bonitate? este suficienta probarea doar pe baza de hotarare aga la depunerea proiectului?</i></p> <p>la acest moment reiese din ghid ca o enumerare ca acesta trebuie sa probeze atat prin documentul de confirmare/alocare a contributiei cat si prin declaratia unica (anexa 3) si pe baza de extras de cont bancar sau scrisoare de bonitate.</p> <p>de altfel, in situatia ghidului nu reiese in clar daca in situatia unei societati care nu indeplineste indicatorul de solvabilitate trebuie sa prezinte doar scrisoare de confort emisa de emisă de o instituție bancară din românia/alte state membre ale uniunii europene sau trebuie sa puna la dispozitie si scrisoarea de bonitate. intrebare: va rugam clarificati sau precizati in clar delimitarea acestor documente in ghidul final.</p>	<p>În forma actualizată a ghidului, extrasul de cont și scrisoarea de bonitate au fost eliminate. Documentele enumerate la capitolul 2.1, lit f, prezintă cumulat(pentru beneficiarii care îndeplinesc indicatorul de solvabilitate, iar pentru solicitanții care nu îndeplinesc indicatorul sau nu au exercițiu financiar, se depune scrisoarea de confort conform ghidului</p>
99.	<p><i>observam ca in varianta actuala a ghidului in consultare nu se mai solicita documente doveditoare privind clasa de calitate/fertilitate a terenului pentru terenurile situate in extravilan. intrebare: sa intelegem ca nu mai sunt acestea necesare la depunerea aplicatiei?</i></p>	<p>În cazul proiectelor ce vor fi amplasate pe terenuri agricole situate în extravilan, având categoria de folosință arabil, pășune, vii și livezi, precum și pe cele amenajate cu lucrări de îmbunătățiri funciare, solicitanții vor prezenta în etapa de precontractare documente doveditoare privind clasa a III-a, a IV-a și a V-a de calitate a terenului, respectiv studiul pedologic și agrochimic. Totodată, solicitanții vor avea în vedere îndeplinirea condițiilor prevăzute la art. 92 alin. (2) lit. j) din Legea fondului funciar nr. 18/1991, cu modificările și completările ulterioare.</p> <p>Pentru proiectele care vizează amplasarea investiției pe terenuri situate în extravilan de tip agricol, solicitantul are obligația să depună dovada scoaterii din circuitul agricol și autorizația de construire precum și un extras de carte funciară relevant, dar nu mai târziu de 1 an de la data încheierii contractului de finanțare sau, după caz, înainte de prima cerere de prefinanțare sau de prima cerere de rambursare.</p>

Comisia
Europeană

FONDUL PENTRU MODERNIZARE

Accelerăm tranziția spre neutralitate climatică

100.	<p>in cadrul formularului de contract de finantare se mentioneaza ca beneficiarul are obligatia de a aplica procedurile de achiziție publică statuate în legislația națională în vigoare în domeniul achizițiilor publice pentru achizițiile de lucrari, bunuri si servicii.</p> <p>intrebare: va rugam sa clarificati daca beneficiarii privati vor urma in procesul de achizitii legislația națională în vigoare în domeniul achizițiilor publice pentru achizițiile de lucrari, bunuri si servicii, respectiv prevederile legii 98/2016 privind achizițiile publice.</p>	Achizițiile publice se vor realiza conform prevederilor legale
101.	<p>In Anexa 2.1, Grila de verificare a conformitatii administrative, lit j se mentioneaza urmatoarele ☐ ☐ dovada inițierii demersului de obținere a dreptului de folosință, în situația în care solicitantul nu prezintă documentele mai sus enumerate (la depunerea ofertei).</p> <p>in gs nu se regaseste aceasta mentiune. prin urmare, se poate demonstra dreptul de folosinta a terenului prin prezentarea dovezii initierii demersului de obținere a dreptului sau nu? daca da, rugam a se armoniza si a se completa cu exemple concrete pentru aceste dovezi</p> <ul style="list-style-type: none"> • în situația în care instalația de producere a energiei din surse regenerabile se instalează pe o clădire/teren care este grevată/grevat de ipotecă, aplicantul va depune, la contractarea proiectului, o scrisoare din partea instituției creditoare (banca) conform căreia aceasta se angajează că nu va executa clădirea/terenul respectivă/respectiv și investiția finanțată din fm pe o perioadă de cel puțin 5 ani de la punerea proiectului în exploatare. <p>in gs nu se regaseste aceasta mentiune. este necesara depunerea, in cazul in care cladirea/terenul sunt grevate de ipoteca a scrisorii din partea instituției creditoare? rugam corelati pentru a facilita depunerea de aplicatii conforme.</p>	La momentul depunerii cererii de finanțare, solicitantul trebuie să facă cel puțin dovada inițierii demersului de obținere a dreptului de folosință asupra terenului.
102.	<p>in anexa 2.1, grila de verificare a conformitatii administrative, lit. m. fezabilitatea tehnica a proiectului se mentioneaza <i>secțiunile descrierea proiectului, activitățile previzionate, analiza cost beneficiu din cererea de finanțare se vor evalua următoarele:</i>. cu toate acestea, in formularul cererii de finantare nu am putut identifica o sectiune dedicata analizei cost beneficiu. unde anume in cadrul formularului cererii de finantare ar trebui incluse informatiile cu privire la analiza cost beneficiu?</p>	Depunerea analizei cost beneficiu a fost eliminata, ca document independent, din cerintele ghidului. Soicitati au obligatia sa completeze Studiu de fezabilitate,in intregime, conform HG 907/2016
103.	<p>in anexa 2.1, grila de verificare a conformitatii administrative, lit. n <i>cerințe tehnice minime pentru echipamente, în funcție de specificul proiectului</i> este necesara respectarea cerintelor tehnice referitoare la panouri fotovoltaice, avand in vedere faptul ca acestea nu se regasesc in ghidul solicitantului? din ghidul solicitantului reiese ca apelul se adreseaza doar capacitatilor de productie a energiei electrice din energie eoliană, solară, hidro, totusi in grila de verificare figureaza si centrale pe biomasa si biogaz. rugam a se corela, dupa caz.</p>	Obligativitatea respectării cerițelor tehnice minime pentru echipamente a fost eliminată. Se vor avea in vedere prevederile ghidului in forma actualizata
104.		Se vor avea in vedere prevederile ghidului in forma actualizata

Comisia
Europeana

FONDUL PENTRU MODERNIZARE

Accelerăm tranziția spre neutralitate climatică

	<p>in anexa 2.1, grila de verificare a conformitatii administrative, lit.o) <i>producția minimă</i>, la fel apare în plus față de ghidul solicitantului mențiune cu privire la capacitatea pentru celelalte tehnologii</p> <p>1 – pentru proiecte fotovoltaice <i>factor de capacitate de minim 11,4%, reprezentând echivalentul a 1000 h/an de funcționare la capacitatea instalată</i></p> <p>2 - pentru proiecte eoliene <i>factor de capacitate de minim 24%, reprezentând echivalentul a 2100 h/an de funcționare la capacitatea instalată</i></p> <p>3 – pentru proiecte hidro <i>factor de capacitate de minim 27,4%, reprezentând echivalentul a 2400 h/an de funcționare la capacitate instalată</i></p> <p>4 – pentru celelalte tehnologii <i>factor de capacitate de minim 60%, reprezentând echivalentul a 5256 h/an de funcționare la capacitatea instalată.</i></p> <p><i>rugăm a se corela, după caz cu ghidul solicitantului.</i></p>	
105.	<p>in anexa 2.1, grila de verificare a conformitatii administrative, lit. t. valoarea ajutorului de stat solicitat pe mw 700.000 euro/mw – pentru toate capacitățile instalate</p> <p><i>500.000 euro/mw – pentru toate capacitățile</i></p> <p><i>1.805.000 euro/mw – pentru toate capacitățile instalate</i></p> <p><i>1.690.000 euro/mw – pentru toate capacitățile instalate</i></p> <p><i>energie eoliană</i> <i>energie solară</i> <i>energie hidro</i> <i>energie geotermală</i> <i>energie din biomasă și biogaz</i> <i>1.692.000 euro/mw – pentru capacități instalate mai mari de 1 mw</i> <i>se mențin și plafoanele pentru energie geotermală, respectiv biomasă și biogaz. rugăm a se corela cu ghidul solicitantului, după caz.</i></p>	<p>Prezentul apel va avea în vedere tehnologiile solară, eoliană și hidro. Se vor avea în vedere prevederile ghidului în forma actualizată</p>

106.	<i>rugăm a se corela prevederile anexei 1.3a, art. 6. efectul stimulat, alin.1 si 2 cu ghidul solicitantului, respectiv a se armoniza continutul ofertei in cazul literei h)</i>	Vă rugăm să consultați forma actualizată a ghidului
107.	in modelul de contract de finantare se precizeaza faptul ca <i>cheltuielile cu echipa de management au caracter eligibil în limita a 20.000 de euro</i> . cu toate acestea, mentiunea respectiva nu se regaseste nici in ghidul solicitantului, nici in anexa 4. mai mult, sunt considerate cheltuieli neeligibile alte cheltuieli cu caracter general (ex. publicitate, informare, audit financiar, managementul proiectului). <i>prin urmare, sunt cheltuielile cu echipa de management eligibile?</i>	Cheltuielile aferente managementului de proiect nu sunt eligibile Se vor avea in vedere prevederile ghidului in forma actualizata
108.	<p>1. <i>in sectiunea 2.1. eligibilitatea solicitantului, pct f) se prevede urmatorul aspect:</i> solicitantul demonstrează capacitate financiară pentru susținerea implementării proiectului:</p> <p>· <i>solicitantul demonstrează capacitatea financiară pentru implementarea proiectului prin indicatorii de solvabilitate, respectiv prin raportul dintre datorii totale și capitaluri proprii care trebuie să fie pozitiv și mai mic de 7,5 în ultimul an financiar; ✓ ☐ bilanțul contabil (consolidat unde este cazul) auditat/semnat de cenzori dacă acest lucru este solicitat de legislația în vigoare, depus și înregistrat la organul fiscal competent, pentru ultimele 3 exerciții financiare încheiate, anterioare anului de depunere a cererii de finanțare în corelare cu secțiunea solicitant din aceasta;</i></p> <p>· ✓ ☐ <i>contul de profit și pierdere și datele informative (consolidat unde este cazul) auditat/semnat de cenzori dacă acest lucru este solicitat de legislația în vigoare, însoțit de lista entităților incluse în consolidare, pentru ultimul exercițiu financiar încheiat, anterior anului de depunere a cererii de finanțare, în corelare cu secțiunea solicitant din aceasta;</i></p> <p>·</p> <p><i>se probează cu:</i></p> <p>✓ ☐ <i>documente de confirmare/alocare a contribuției solicitantului (de ex: hotărârea aga / ca / asociatului unic al societății) privind asigurarea cofinanțării proiectului și acoperirea contravalorii cheltuielilor altele decât cele eligibile;</i></p> <p>✓ ☐ <i>declarația unică (anexa 3) și un extras de cont bancar/scrisoare de bonitate din care să reiasă că acesta deține sursele necesare cofinanțării și cheltuielilor.</i></p> <p><i>dacă solicitantul nu indeplinește criteriul privind indicatorul de solvabilitate sau nu are un exercițiu financiar încheiat (este înființat în anul depunerii cererii de finanțare), trebuie să prezinte la depunere o scrisoare de confort emisă de o instituție bancară din România/alte state membre ale uniunii europene.</i></p>	În forma actualizată a ghidului, extrasul de cont și scrisoarea de bonitate au fost eliminate. Documentele enumerate la capitolul 2.1, lit f, prezintă cumulat(pentru beneficiarii care îndeplinesc indicatorul de solvabilitate, iar pentru solicitanții care nu îndeplinesc indicatorul sau nu au exercițiu financiar, se depune scrisoarea de confort conform ghidului

	<p><i>din enumerarea documentelor prin care se probează capacitatea financiară, în situația unei societăți al cărei acționar este o întreprindere mare (fiind parte dintr-un grup) și care demonstrează capacitatea financiară pe baza documentelor de confirmare/alocare a contribuției (de ex: hotărâre aga), mai este necesar a fi transmis și extras de cont bancar/scrisoare de bonitate? este suficientă probarea doar pe baza de hotărâre aga la depunerea proiectului?</i></p> <p><i>la acest moment reiese din ghid că o enumerare ca acesta trebuie să probeze atât prin documentul de confirmare/alocare a contribuției cât și prin declarația unică (anexa 3) și pe baza de extras de cont bancar sau scrisoare de bonitate.</i></p> <p><i>de altfel, în situația ghidului nu reiese în clar dacă în situația unei societăți care nu îndeplinește indicatorul de solvabilitate trebuie să prezinte doar scrisoare de confort emisă de o instituție bancară din România/alte state membre ale uniunii europene sau trebuie să pună la dispoziție și scrisoarea de bonitate. va rugăm clarificați sau precizați în clar delimitarea acestor documente în ghidul final.</i></p>	
109.	<p>1. <i>în varianta ghidului în consultare nu se fac precizări asupra clasei de fertilitate. mai sunt necesare documente doveditoare la depunerea aplicației?</i></p>	<p>În cazul proiectelor ce vor fi amplasate pe terenuri agricole situate în extravilan, având categoria de folosință arabil, pășune, vii și livezi, precum și pe cele amenajate cu lucrări de îmbunătățiri funciare, solicitanții vor prezenta în etapa de precontractare documente doveditoare privind clasa a III-a, a IV-a și a V-a de calitate a terenului, respectiv studiul pedologic și agrochimic. Totodată, solicitanții vor avea în vedere îndeplinirea condițiilor prevăzute la art. 92 alin. (2) lit. j) din Legea fondului funciar nr. 18/1991, cu modificările și completările ulterioare.</p> <p>Pentru proiectele care vizează amplasarea investiției pe terenuri situate în extravilan de tip agricol, solicitantul are obligația să depună dovada scoaterii din circuitul agricol și autorizația de construire precum și un extras de carte funciară relevant, dar nu mai târziu de 1 an de la data încheierii contractului de finanțare sau, după caz, înainte de prima cerere de prefinanțare sau de prima cerere de rambursare.</p>
110.	<p><i>în anexa 6 la ghidul solicitantului se prevede următoarea condiție - metodologia de verificare privind încadrarea în categoria „întreprindere în dificultate” are în vedere documentul – situațiile financiare anuale complete, încheiate pentru anul n, precedent depunerii ofertei (conform cu normele de</i></p>	<p>Se vor depune situațiile financiare încheiate până la momentul depunerii cererii de finanțare.</p> <p>Se vor lua în calcul prevederile din ghidul solicitantului.</p>

Comisia
Europeană

FONDUL PENTRU MODERNIZARE

Accelerăm tranziția spre neutralitate climatică

	<i>închidere a exercițiului financiar), aprobate și depuse la administrațiile fiscale din raza teritorială unde întreprinderea are domiciliul fiscal. la momentul lansării apelului estimat pentru luna martie/aprilie care vor fi situațiile financiare depuse de solicitant, aferente anului 2022 sau ale anului 2023? va rugăm clarificați.</i>	
111.	1. este sau nu eligibil tva-ul pentru societățile comerciale care nu sunt înregistrare în scopuri de tva ?(nu este expres prevăzut în ghid acest aspect în prezent); 2. sunt sau nu eligibile cheltuielile cu obținerea avizului tehnic de racordare ? (nu este expres prevăzut în ghid acest aspect în prezent);	TVA nu este eligibil. Cheltuielile cu obținerea ATR nu sunt eligibile.
112.	va adresam solicitarea de a clarifica următoarea situație referitoare la schema pentru sprijinirea investițiilor în noi capacități de producere a energiei electrice produse din surse regenerabile aferent apelului de proiecte pentru solicitanții din sectorul privat, din cadrul „programului-cheie 1” surse regenerabile de energie și stocarea energiei din fondul pentru modernizare. exista în pregătire un proiect de parc fotovoltaic de capacitate 350 mw pentru producția de energie electrică în vederea comercializării. în amplasamentul respectiv sunt emise 8 certificate de urbanism și 8 puz-uri , dar un singur atr. avem nevoie să știm dacă un astfel de proiect este eligibil accesării schemei de sprijin aflate în pregătire, dat fiind că din documentele postate în această perioadă în consultare publică nu putem formula o concluzie.	Da, cu respectarea prevederilor ghidului.
113.	având în vedere formularea din anexa nr. 1 grila de verificare a conformității administrative a ofertelor a „programului-cheie 1” surse regenerabile de energie și stocarea energiei din fondul pentru modernizare se face referire la ” în situația în care instalația de producere a energiei din surse regenerabile se instalează pe o clădire/teren care este grevată/grevat de ipotecă, aplicantul va depune, la contractarea proiectului, o scrisoare din partea instituției creditoare (banca) conform căreia aceasta se angajează că nu va executa clădirea/terenul respectivă/respectiv și investiția finanțată din fm pe o perioadă de cel puțin 5 ani de la punerea proiectului în exploatare.” având în vedere că în cazul ghidul solicitantului pentru accesarea schemei de ajutor privind sprijinirea investițiilor în noi capacități de producere a energiei electrice produse din surse regenerabile pentru autoconsumul întreprinderilor din cadrul sectorului agricol și industriei alimentare formularea era „în situația în care investiția se instalează pe o clădire/teren care este grevată/grevat de ipotecă, aplicantul va depune, la contractarea proiectului, o scrisoare din partea instituției creditoare (banca) conform căreia aceasta își exprimă acordul cu privire la realizarea investiției pe imobilul grevat” exista posibilitatea de a reformula, întrucât nici o bancă din cele cu care am discutat nu pot furniza scrisoarea conform căreia aceasta se angajează că nu va executa clădirea/terenul respectivă/respectiv și investiția finanțată din fm pe o perioadă de cel puțin 5 ani de la punerea proiectului în exploatare, fiind în contradicție cu normele bancare și regulamentul bnr.	Da, se accepta ipotecă bancară, în favoarea proiectului, în condițiile în care banca se angajează să nu execute pe o perioadă de cel puțin 5 ani de la punerea în exploatare

Comisia
Europeană

FONDUL PENTRU MODERNIZARE

Accelerăm tranziția spre neutralitate climatică

114.	1.1 Aici se amintesc mai multe acte normative naționale și internaționale. Sugerăm inserare unor link-uri la acestea, pentru a putea fi accesate cu ușurință de către solicitanți (așa cum se face la punctul j).	Observație preluată
115.	N-am înțeles acest fragment: <i>Calendar apel:</i> <i>Data și oră începere depunere proiecte:</i> <i>Data și oră închidere depunere proiecte</i>	A se consulta ultima variantă a ghidului solicitantului.
116.	1.3.2 Ar fi necesară inserarea unui link la <i>Manualul de identitate vizuală</i> .	Manualul se regăsește pe pagina web a ME. LINK: https://energie.gov.ro/wp-content/uploads/2023/11/Manualul-de-Identitate-Vizuala-pentru-Fondul-pentru-modernizare-MIV-FM.pdf
117.	1.8 Sugerăm inserarea unui link la Regulamentul UE nr. 651/2014.	https://www.renascce.eu/wp-content/uploads/2023/08/CELEX_02014R0651-20230701_RO_TXT.pdf
118.	Efectul stimulat Credem că acest termen nu este folosit corect. Am sugera folosirea termenului <i>element stimulator</i> , sau <i>acțiune stimulatorie</i> .	Acest termen se regăsește în Regulamentul (UE) nr. 651/2014 al Comisiei din 17 iunie 2014 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața internă în aplicarea art. 107 și 108 din tratat, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (UE) nr. 2023/1315 al Comisiei din 23 iunie 2023, la Articolul 6 - Efectul stimulat: „(1) Prezentul regulament se aplică numai ajutoarelor care au un efect stimulat. (2) Se consideră că ajutoarele au un efect stimulat dacă beneficiarul a prezentat statului membru în cauză o cerere de ajutor scrisă înainte de începerea lucrului la proiectul sau la activitatea respectivă. Cererea de ajutor conține cel puțin următoarele informații: (a) denumirea întreprinderii și dimensiunea acesteia; (b) descrierea proiectului, inclusiv data începerii și a încheierii acestuia; (c) locul de desfășurare a proiectului; (d) lista costurilor proiectului; (e) tipul de ajutor (grant, împrumut, garanție, avans rambursabil, injecție de capital sau altele) și valoarea finanțării publice necesare pentru proiect.”

119.	<p>Costuri eligibile Dv. arătați: <i>Ajutoarele nu se acordă și nici nu sunt rambursate după ce instalația și-a început activitatea, respectiv s-a semnat Procesul Verbal de Punere în Funcțiune a instalației, iar ajutorul este independent de rezultat.</i> Vă rugăm să precizați când sunt rambursate ajutoarele.</p>	Rambursarea cheltuielilor eligibile efectuate se face după încheierea unui Contract de finanțare între autoritatea finanțatoare (Ministerul Energiei) și Beneficiar, în baza cererilor de rambursare depuse conform graficului de rambursare anexă la contract.
120.	<p>1. Proiectele eligibile în cadrul apelului pentru producție menționat pot viza și o componenta de autoconsum sau trebuie să vizeze exclusiv producția de energie electrică?</p> <p><i>Nota: În cazul unui răspuns negativ, subliniem faptul că o astfel de concluzie ar conduce la imposibilitatea accesării sprijinului public pentru un proiect care are prevăzut un autoconsum sub 70% din energia electrică produsă prin capacitatea nou instalată pe niciunul dintre cele două apeluri dedicate privatilor pentru producerea de energie din surse regenerabile și finanțate din Fondul pentru Modernizare (i.e. pe apelul dedicat autoconsumului, un astfel de proiect nu ar fi eligibil deoarece autoconsumul nu ar reprezenta minimum 70% din producție).</i></p>	Potrivit prevederilor din ghidul solicitantului actualizat, energia produsă de capacitatea nou instalată finanțată în cadrul apelului pentru producție poate fi utilizată pentru consumul propriu și/sau pentru comercializare
121.	<p>2. În cazul în care un proiect care vizează și autoconsum este eligibil pe apelul de producție, există un procent (%) maxim admis pentru partea de autoconsum din total producție?</p> <p><i>Nota: Cu titlu de exemplu, un proiect care are prevăzut un autoconsum de 80% din producție este eligibil atât pe apelul dedicat autoconsumului, cât și pe apelul dedicat producției, fiind la latitudinea solicitanților pe ce apel se decid să depună cerere de finanțare? Sau, dimpotriva, având autoconsum de minimum 70% din producție, acesta poate fi depus exclusiv pe apelul dedicat autoconsumului?</i></p>	Nu, în cadrul ghidului pentru producție nu este prevăzut un procent minim pentru autoconsum.
122.	<p>1. O societate (fie ea nou înființată, fie cu vechime) poate depune două proiecte pe fondul de modernizare producție? De exemplu Societatea x vrea să depună 2 proiecte un parc în județul Arad și un parc în județul Timiș, în acest caz sunt eligibile cele două proiecte? Pot fi depuse două proiecte de același solicitant?</p>	Da, cu respectarea prevederilor ghidului
123.	<p>În cadrul ghidului se specifică faptul că solicitantul trebuie să demonstreze caracterul unitar al proiectului. În acest sens, dacă un obiectiv de investiție propus având un singur aviz tehnic de racordare, dar care este dezvoltat pe 4 terenuri, fiecare având un Certificat de Urbanism propriu (deci cu 4 Certificate de Urbanism), poate fi considerat eligibil din acest punct de vedere, al caracterului unitar?</p>	Da, este eligibil.
124.	<p>Ghidul solicitantului Capitolul 1.1</p>	Finalizarea investițiilor include punerea sub tensiune și conectarea la rețea se realizează până la 31.12.2026.

Comisia
Europeana

FONDUL PENTRU MODERNIZARE

Accelerăm tranziția spre neutralitate climatică

	<p>„Finalizarea investițiilor, respectiv instalarea și conectarea la rețea, inclusiv punerea în funcțiune până cel târziu la data de 31.12.2029, prevăzută în cadrul fiecărei proceduri de ofertare concurențială ce va fi lansată și publicată pe site</p> <p>Observații:</p> <p>Solicităm clarificarea dispozițiilor menționate și a altor eventuale dispoziții conexe din Ghidul solicitantului sub următorul aspect:</p> <p>Finalizarea investiției până la 31.12.2029 include și punerea sub tensiune a capacităților de producție sau include doar recepția punerii în funcțiune?</p>	Eroarea materială a fost corectată în forma actualizată a ghidului.
125.	<p>Ghidul solicitantului</p> <p>Capitolul 1.2</p> <p>“Calendar apel:</p> <p>Data și oră începere depunere proiecte:</p> <p>Data și oră închidere depunere proiecte:”</p> <p>Observații:</p> <p>Având în vedere complexitatea proiectelor care vor face obiectul acestui program, precum și a documentelor necesare a fi întocmite (studii de fezabilitate, ACB etc.), propunem lansarea apelului cu o perioadă de depunere de minimum 3 (trei) luni, urmând a fi prelungită din timp, în măsura în care vor exista solicitări în acest sens.</p>	Perioada de depunere a proiectelor va fi de trei luni.
126.	<p>Ghidul solicitantului</p> <p>Cap.1.6. Alocarea stabilită pentru selecția proiectelor</p> <p>„Defalcarea anuală a bugetului total alocat apelurilor de 415.000.000 euro este după cum urmează:</p> <p>Anul 2024: 150.000.000 euro</p> <p>Anul 2025 : 150.000.000 euro</p> <p>Anul 2026 : 115.000.000 euro.”</p> <p>Observații:</p> <p>Propunem revizuirea defalcării anuale în conformitate cu bugetul total estimat al apelurilor, respectiv 400.000.000 euro sau clarificare privind bugetul total.</p>	Vă rugăm să consultați forma actualizată a ghidului
127.	<p>Ghidul solicitantului</p> <p>Cap. 1.6</p> <p>„În cazul în care bugetul schemei de ajutor de stat nu se consumă integral după prima licitație, Ministerul Energiei va organiza o nouă procedură de ofertare concurențială pentru suma rămasă neutilizată.</p> <p>Observații:</p> <p>În cazul în care bugetul schemei de ajutor de stat nu se consumă integral după prima licitație, fie integral, fie pe oricare dintre liniile alocate tehnologiilor eligibile, vă propunem să aveți în vedere</p>	Alocările bugetare pe tipuri de surse regenerabile pot suferi modificări în cazul în care nu există interes pentru una dintre resursele regenerabile.

	<p>instituirea mecanismul supracontractării la 120% din bugetul alocat, coroborat cu posibilitatea realocării bugetului între liniile tehnologiilor eligibile în scopul eficientizării utilizării bugetului alocat și a eforturilor presupuse de eventuale relansări succesive de noi proceduri.</p>	
128.	<p>Ghidul solicitantului Cap 1.8. Ajutor de stat „Valoarea ajutorului de stat nu poate depăși 20 milioane EUR beneficiar, echivalent în lei la cursul InforEuro din luna anterioară avizării Schemei de Ajutor de Stat, respectiv.....”</p> <p>Observații: Vă propunem să înlocuiți sintagma “milioane de euro pe beneficiar”, cu “milioane euro pe întreprindere, pe proiect de investiții” conform regulilor de ajutor de stat în vigoare în vederea evitării oricărei ambiguități și pentru a preveni eventualele interpretări eronate care ar putea conduce la încălcarea regulilor de ajutor de stat. Această precizare este esențială pentru a asigura înțelegerea corectă și uniformă a condițiilor aplicabile în procesul de solicitare a ajutorului.</p> <p>Totodată, vă rugăm să furnizați o definiție clară a termenului “întreprindere”/“beneficiar în contextul regulilor de concurență ale CE, pentru a evita orice confuzie sau interpretare greșită a acestui concept, în baza Comunicării Comisiei privind noțiunea de ajutor de stat astfel cum este menționată la articolul 107 alineatul (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene C/2016/2946 secțiunea 2.1.Principii generale, Pct. 11., <i>“Se poate considera că mai multe entități juridice distincte formează o singură unitate economică în sensul aplicării normelor privind ajutoarele de stat. Această unitate economică este considerată în consecință a fi întreprinderea în cauză. În acest scop, Curtea de Justiție consideră ca fiind relevantă existența unei participații de control și a altor legături funcționale, economice sau organice”</i>¹.</p> <p>Totodată propunem revizuirea Ghidului solicitantului prin adăugarea următoarei note: <i>Ajutoarele totale acordate unei întreprinderi (la nivel de grup) în baza articolului 41 privind Ajutoarele pentru investiții destinate promovării producției de energie din surse regenerabile nu pot depăși plafonul maxim per întreprindere, per proiect prevăzut la 4 alin. (1) lit. s) din Regulamentul (UE) nr. 651/2014, versiunea consolidată din 01.07.2023, luându-se în considerare ajutoarele acordate anterior în baza prezentului articol indiferent de programul de finanțare.</i></p>	Observație preluată
129.	<p>Ghidul solicitantului Cap. 5. Costuri eligibile “În conformitate cu regulile de ajutor de stat, solicitantul nu poate primi un ajutor mai mare de 20 milioane euro pe beneficiar.”</p> <p>Observații: De corelat și secțiunile 2. Pragul de notificare, 2.2. Eligibilitatea proiectului lit. e), 1.3. Acțiunile și activitățile finanțabile, 1.3.1. Acțiunile finanțabile, Secțiunea 1.7. Valoarea maximă a finanțării din Fondul pentru modernizare, 1.8. Ajutor de stat;</p>	Observația nu a fost preluată

	<p>Vă solicităm să actualizați valoarea maximă a ajutorului de stat solicitat la 30 de milioane EUR pe întreprindere, pe proiect de investiții, conform regulilor de ajutor de stat în vigoare;</p> <p>În conformitate cuprevederilor art. 4 alin. (1) lit. s) din Regulamentul (UE) nr. 651/2014, versiunea consolidată din 01.07.2023, regulamentul se aplică ajutoarelor pentru investițiile în materie de protecție a mediului (inclusiv ajutoarelor prevăzute la art. 41 din regulament), care nu depășesc 30 milioane EUR pe întreprindere, pe proiect de investiții.</p>	
130.	<p>Ghidul solicitantului Cap.5. Costuri eligibile</p> <p>Proiectul unic de investiție” înseamnă orice investiție inițială legată de aceeași activitate sau de o activitate similară demarată de beneficiarul ajutorului la nivel de grup într-un interval de trei ani de la data inițierii lucrărilor la o altă investiție care beneficiază de ajutor în aceeași regiune NUTS 3.</p> <p>Un beneficiar poate depune două sau mai multe proiecte pentru finanțare, cu condiția ca acestea să nu fie un proiect unic de investiții. Două sau mai multe proiecte reprezintă un proiect unic în cazul în care începerea lucrărilor la aceste proiecte se realizează în cadrul unei perioade de trei ani, dacă investițiile sunt realizate în aceeași regiune NUTS 3 și dacă companiile care efectuează investițiile aparțin aceluiași grup. Precizăm că, pentru a aparține aceluiași grup, companiile trebuie să formeze o grupare de companii mamă și filiale care funcționează ca o singură entitate economică printr-o sursă comună de control. Prin urmare, un grup de companii poate aplica pentru 2 sau mai multe proiecte, dar trebuie să se analizeze dacă proiectele sunt dezvoltate în aceeași regiune de dezvoltare NUTS 3 și dacă lucrările se realizează în cadrul unei perioade de trei ani. În caz afirmativ, grupul nu poate primi mai mult de 20 milioane euro/beneficiar.</p> <p>Observații:</p> <p>Propunem revizuirea Secțiunii 5 -Costuri eligibile a Ghidului Solicitantului, în sensul de a exclude referințele la proiect unic de investiție, această prevedere fiind contrară dispozițiilor relevante din Regulamentul (UE) 651/2014. Conform punctului (6) din preambulul Regulamentului (UE) nr. 651/2014, ajutorul care îndeplinește toate condițiile prevăzute în regulament, atât pe cele generale, respectiv cele prevăzute în art. 1-12 din regulament, cât și pe cele specifice aplicabile categoriei de ajutor relevante, respectiv, în cazul ajutoarelor ce fac obiectul prezentului apel, cele prevăzute la art. 41 din regulament, ar trebui să fie exceptat de la obligația de notificare prevăzută la art. 108 alin. (3) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.</p> <p>După cum se poate observa, în dispozițiile din Regulamentul (UE) nr. 651/2014 aplicabile ajutoarelor privind investiții destinate promovării producției de energie din surse regenerabile, NU se face referire la conceptul de proiect unic de investiții. În fapt, examenul Regulamentului (UE) nr. 651/2014 relevă că acest concept este utilizat exclusiv în contextul ajutoarelor regionale pentru investiții, reglementate la art. 14 din Regulament. Această condiție restrictivă este specifică și de aplicabilitate strict ajutoarelor regionale pentru investiții prevăzute în cadrul art. 14 din Regulamentul (UE) nr. 651/2014; De asemenea, potrivit prevederilor art. 13 privind domeniul de aplicare al ajutoarelor regionale, “prezenta secțiune</p>	<p>Notiunea referitoare al proiectul unic a fost eliminată din varianta finală a ghidului.</p> <p>Se vor avea în vedere prevederile ghidului în forma actualizată</p>

Comisia
Europeană

FONDUL PENTRU MODERNIZARE

Accelerăm tranziția spre neutralitate climatică

	<p>nu se aplică: (a) <i>ajutoarelor care favorizează activitățile din sectorul.... producerii și distribuției de energie</i>".</p> <p>În consecință, dispozițiile referitoare la conceptul de proiect unic de investiții sunt inaplicabile schemei de ajutor de stat instituită, în temeiul art. 41 din Regulamentul (UE) nr. 651/2014, având în vedere că acest apel se referă la ajutoare privind investiții destinate promovării producției de energie din surse regenerabile, nu la ajutoare regionale de investiții.</p> <p>În plus, observăm că formularea din Ghidul Solicitantului poate crea ambiguități. În primul rând, în cadrul Secțiunii 5, se menționează că "Un beneficiar poate depune două sau mai multe proiecte pentru finanțare, cu condiția ca acestea să nu fie un proiect unic de investiții." Această condiție este apoi reiterată la finalul secțiunii, specificând că "un grup de companii poate aplica pentru 2 sau mai multe proiecte, dar trebuie să se analizeze dacă proiectele sunt dezvoltate în aceeași regiune de dezvoltare NUTS 3 și dacă lucrările se realizează în cadrul unei perioade de trei ani. În caz afirmativ, grupul nu poate primi mai mult de 20 milioane euro/beneficiar."</p> <p>În ambele cazuri, se aplică același plafon maxim al ajutorului de stat, per întreprindere, per proiect, conform articolului 4 alin. 1 lit. s din Regulamentul 651/2014, datorită faptului că formularea din Regulament nu face distincție între beneficiar și grup, plafonând ajutorul per întreprindere (la nivel de grup), per proiect de investiții.</p> <p>Prin urmare, considerăm că se impune eliminarea din Ghidul Solicitantului.</p>	
131.	<p>Ghidul solicitantului Cap.5.și Anexa 2.1. Grila de verificare și conformitate administrativă</p> <p>"Există un singur Aviz Tehnic de Racordare/un singur racord la rețeaua de transport sau de distribuție"</p> <p>Observații:</p> <p>Se poate proba cu un ATR existent:</p> <ul style="list-style-type: none"> • racordarea în cadrul rețelei de utilizator existente, a unei capacități noi de producție de energie din sursă regenerabilă, cu respectarea noilor reglementări tehnice, care permit producătorilor de energie regenerabilă să integreze noi capacități de producție regenerabilă, fără a depăși puterea aprobată prin ATR-ul existent? <p>Menționăm că racordarea noii centrale fotovoltaice se face în cadrul rețelei interne a unui parc eolian ce va fi integrată în scopul asigurării unei producții în bandă. Mixtul de putere instalată creează astfel o flexibilitate în operare va asigura un control a puterii notificate. Puterea evacuată va fi limitată în punctul de racordare, atât software, prin sistemul de comandă control cât și prin sistemul de protecții care limitează puterea evacuată la valoarea maximă a puterii aprobate. De asemenea mixt-ul de putere va duce la creșterea a producției de energie regenerabilă și o reducere a emisiilor de CO2 folosindu-se capacitățile de evacuare existente.</p>	În această situație, până la momentul semnării contractului de finanțare, trebuie prezentat ATR-ul actualizat.
132.	<p>Ghidul solicitantului Cap.3.1.5. Studiul de fezabilitate</p>	Observația a fost preluată

Comisia
Europeană

FONDUL PENTRU MODERNIZARE

Accelerăm tranziția spre neutralitate climatică

	<p>Studiul de fezabilitate se va elabora conform prevederilor HG nr. 907/2016 privind etapele de elaborare și conținutul-cadru al documentațiilor tehnico-economice aferente obiectivelor/proiectelor de investiții finanțate din fonduri publice, cu modificările și completările ulterioare</p> <p>Anexa 7 -Bugetul proiectului</p> <p>Observații:</p> <p>Ținând seama că a intrat în vigoare HG nr. 1.116 în data de 23 noiembrie 2023 pentru modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 907/2016 privind etapele de elaborare și conținutul-cadru al documentațiilor tehnico-economice aferente obiectivelor/proiectelor de investiții finanțate din fonduri publice, vă rugăm să actualizați Anexa 7 Bugetul proiectului cu includerea subcapitolului 3.8.3 și capitolului 7.</p> <p>Vă rugăm să actualizați Anexa 4 a cheltuielilor indicative și să menționați care dintre subcapitole/capitole nou introduse sunt eligibile/neeligibile, respectiv:</p> <p>Coordonator în materie de securitate și sănătate și capitolul</p> <p>Cheltuieli aferente marjei de buget 25% din (1.2+1.3+1.4+2+3.1+3.2+3.3+3.5+3.7+3.8+4+5.1.1)</p> <p>Cheltuieli pentru constituirea rezervei de implementare pentru ajustarea de preț</p>	
133.	<p>Anexa 7 Bugetul proiectului</p> <p>Observații:</p> <p>Vă rugăm să ne confirmați dacă pot fi depuse proiecte mixte (proiecte ce implică instalarea de capacități noi de producție de energie din surse eoliene și/sau solare și/sau hidro).</p>	Proiecte mixte nu sunt eligibile pentru finanțare.
134.	<p>Ghidul solicitantului</p> <p>Anexa 7-Buget</p> <p>Observații:</p> <p>Vă rugăm să clarificați/menționați care este data limită pentru implementarea proiectelor, având în vedere că în Ghid este menționat că:</p> <p><i>“Finalizarea investițiilor, respectiv, respectiv instalarea și conectarea la rețea, inclusiv punerea în funcțiune până cel târziu la data de 31.12.2029, prevăzută în cadrul fiecărei proceduri de ofertare concurențială ce va fi lansată și publicată pe site-ul ME conform prevederilor legale”</i></p> <p>Iar în Anexa 7 -Buget</p> <p><i>Planul anual de cheltuieli se va întocmi pentru perioada de implementare a investiției care nu va depăși data de 31.12.2026.</i></p>	Finalizarea investițiilor, punerea în funcțiune și conectarea la rețea se realizează până la 31.12.2026. Eroarea materială a fost corectată în forma actualizată a ghidului.
135.	<p>“Diferența până la valoarea totală a proiectului se acoperă de către beneficiar. Acesta trebuie să aducă o contribuție financiară pentru diferența până la totalul costurilor proiectului fie din surse proprii, fie din surse atrase, sub o formă care să nu facă obiectul nici unui ajutor public.”</p>	Se vor avea în vedere prevederile ghidului în forma actualizată

Comisia
Europeană

FONDUL PENTRU MODERNIZARE

Accelerăm tranziția spre neutralitate climatică

	<p>Coroborat cu cerința din Capitolul 2 –2.1 Eligibilitatea Solicitantului litera f) <denumire solicitant> are resursele financiare necesare pentru susținerea implementării proiectului.</p> <p>Observații:</p> <p>Solicităm clarificarea dispozițiilor menționate și a altor eventuale dispoziții conexe din Ghidul solicitantului sub următoarele aspecte:</p> <p>1) Este necesar ca solicitantul să facă dovada faptului că fondurile pentru acoperirea cheltuielilor neeligibile sunt disponibile chiar la momentul depunerii cererii de finanțare? Sau acest lucru este necesar doar în situația în care indicatorul de solvabilitate Datorii Totale/Capitaluri proprii < 7,5 nu este respectat? Din dispozițiile menționate din Ghid reiese faptul că în afara de dovada îndeplinirii indicatorului de solvabilitate Datorii Totale/Capitaluri proprii < 7,5 prin documentele contabile, este necesar să se depună și „un extras de cont bancar/scrisoare de bonitate din care să rezulte că acesta deține sursele necesare cofinanțării proiectului”.</p> <p>2) În cazul unui răspuns afirmativ, propunem includerea clară în Ghid a posibilității solicitantului de a dovedi disponibilitatea fondurilor printr-un contract de împrumut încheiat cu afiliații săi sau un contract de împrumut încheiat cu o instituție finanțatoare. Acest lucru este necesar întrucât, în practică, disponibilitățile financiare nu se află în contul bancar al solicitantului încă de la început. În multe cazuri, pentru costurile investiției, solicitantul apelează fie la împrumuturi de la asociat, fie la împrumuturi externe de la instituții finanțatoare, care nu sunt neapărat bănci din Uniunea Europeană. Astfel încât solicitantul nu ar putea face dovada disponibilităților financiare cu un extras de cont sau scrisoare de bonitate.</p>	
136.	<p>Ghidul solicitantului</p> <p>Cap. 2.3. Eligibilitatea cheltuielilor</p> <p>În termen de maximum 30 de zile de la data depunerii de către beneficiar la ME, a cererii de rambursare întocmite conform contractului de finanțare, ME autorizează cheltuielile eligibile cuprinse în cererea de rambursare și efectuează plata sumelor autorizate în termen de 3 zile de la data la care ME dispune de resurse în conturile sale. După efectuarea plății, ME notifică beneficiarilor plata aferentă cheltuielilor autorizate din cererea de rambursare</p> <p>Observații:</p> <p>În Anexa 5. Modelul de contract de finanțare: (8) Cheltuielile cuprinse în cererile transmise de către Beneficiar vor fi verificate și aprobate, după caz, de către Ministerul Energiei în termen de /30 zile lucrătoare. Necesita corelare/corectare în GS sau în contract. De clarificat neconcordanțele între documente.</p>	Va rog să consultați forma actualizată a ghidului
137.	<p>Ghidul solicitantului</p> <p>Cap.4.1.1 Verificarea conformității administrative și a eligibilității cererilor de finanțare</p> <p>„Solicitantul va avea obligația să răspundă în maximum 10 zile la clarificările solicitate.”</p> <p>Observații:</p> <p><i>Vă propunem revizuirea Ghidului solicitantului astfel:</i></p>	Se va avea în vedere varianta actualizată a ghidului solicitantului.

	<p>“Solicitantul va avea obligația să răspundă în maximum 10 zile la clarificările solicitate. La cererea temeinic justificată a solicitantului, termenul de răspuns la clarificări poate fi prelungit cu maximum 10 zile lucrătoare, cu aprobarea Ministerului Energiei.”</p>	
138.	<p>Ghidul Solicitantului și Anexa nr. 2.1 Grila de verificarea conformității administrative a ofertelor Semnatar Declarație Unică Observații: Vă rugăm să clarificați cine trebuie să semneze Declarația unică, mai ales pentru cazul în care responsabilul de proiect nu este și reprezentant legal, având în vedere că în Ghidul Solicitantului se menționează: “3.1.7. Responsabil de proiect Solicitanții au obligația de desemnare a unei persoane responsabile cu implementarea proiectului și care va asigura comunicarea în relația cu autoritatea finanțatoare. Persoana astfel desemnată va semna Declarația unică.” Iar în Grila de verificarea conformității administrative a ofertelor se menționează într-o notă că: “Declarațiile pe propria răspundere vor fi semnate exclusiv de către reprezentantul legal al solicitantului.”</p>	Declarația unică se va semna de către reprezentantul legal
139.	<p>Ghidul Solicitantului și Contract Observații: Vă rugăm să clarificați dacă se mai solicită informații referitoare la UIP, având în vedere că s-au eliminat din cererea de finanțare referințele legate de UIP, dar în modelul de contract sunt încă menținute.</p>	Nu se mai solicită informații cu privire la UIP.
140.	<p>Ghidul Solicitantului Anexa nr. 2.1 Grila de verificarea conformității administrative a ofertelor Observații: Vă rugăm să eliminați referirile la: <i>“Analiză Cost Beneficiu (analiza financiară, analiza economică, analiza riscului și a sensibilității) Secțiunea din Ofertă (se va urmări prezentarea elementelor și parametrilor utilizați în analiza cost-beneficiu și principalii indicatori ai analizei financiare, inclusiv estimarea costurilor pentru corectarea impactului negativ asupra mediului, după caz, precum și respectarea prevederilor Ghidului ACB al CE 2014-2020)”</i> având în vedere că această secțiune a fost eliminată din Cererea de Finanțare și nu mai este solicitat nici ca document separat.</p>	Depunerea analizei cost-beneficiu a fost eliminată, ca document independent, din cerințele ghidului. Solicitanții au obligația să completeze Studiul de fezabilitate, în întregime, conform HG 907/2016
141.	<p>Ghidul Solicitantului Anexa 8-Declarația privind eligibilitatea TVA Observații: Propunem eliminarea acestei Declarații ținând seama că nu este aplicabilă societăților private.</p>	Observație preluată
142.	<p>Ghidul solicitantului Capitolul 1.1</p>	Finalizarea investițiilor include punerea sub tensiune și conectarea la rețea se realizează până la 31.12.2026.

Comisia
Europeană

FONDUL PENTRU MODERNIZARE

Accelerăm tranziția spre neutralitate climatică

	<p>„Finalizarea investițiilor, respectiv instalarea și conectarea la rețea, inclusiv punerea în funcțiune până cel târziu la data de 31.12.2029, prevăzută în cadrul fiecărei proceduri de ofertare concurențială ce va fi lansată și publicată pe site-ul ME conform prevederilor legale.”</p> <p>Observații: Solicităm clarificarea dispozițiilor menționate și a altor eventuale dispoziții conexe din Ghidul solicitantului sub următorul aspect: Finalizarea investiției până la 31.12.2029 include și punerea sub tensiune a capacităților de producție sau include doar recepția punerii în funcțiune?</p>	Eroarea materială a fost corectată în forma actualizată a ghidului.
143.	<p>Ghidul solicitantului Capitolul 1.2 “Calendar apel: Data și oră începere depunere proiecte: Data și oră închidere depunere proiecte:” Având în vedere complexitatea proiectelor care vor face obiectul acestui program, precum și a documentelor necesare a fi întocmite (studii de fezabilitate, ACB etc.), propunem lansarea apelului cu o perioadă de depunere de minimum 3 (trei) luni, urmând a fi prelungită din timp, în măsura în care vor exista solicitări în acest sens.</p>	Perioada de depunere a proiectelor va fi de trei luni.
144.	<p>Ghidul solicitantului Cap.1.6. Alocarea stabilită pentru selecția proiectelor „Defalcarea anuală a bugetului total alocat apelurilor de 415.000.000 euro este după cum urmează: Anul 2024: 150.000.000 euro Anul 2025 : 150.000.000 euro Anul 2026 : 115.000.000 euro.”</p> <p>Observații: Propunem revizuirea defalcării anuale în conformitate cu bugetul total estimat al apelurilor, respectiv 400.000.000 euro sau clarificare privind bugetul total.</p>	Observație preluată
145.	<p>Ghidul solicitantului Cap. 1.6 „În cazul în care bugetul schemei de ajutor de stat nu se consumă integral după prima licitație, Ministerul Energiei va organiza o nouă procedură de ofertare concurențială pentru suma rămasă neutilizată.”</p> <p>Observații: În cazul în care bugetul schemei de ajutor de stat nu se consumă integral după prima licitație, fie integral, fie pe oricare dintre liniile alocate tehnologiilor eligibile, vă propunem să aveți în vedere instituirea mecanismului supracontractării la 120% din bugetul alocat, coroborat cu posibilitatea realocării bugetului între liniile tehnologiilor eligibile în scopul eficientizării utilizării bugetului alocat și a eforturilor presupuse de eventuale relansări succesive de noi proceduri.</p>	Alocările bugetare pe tipuri de surse regenerabile pot suferi modificări în cazul în care nu există interes pentru una dintre resursele regenerabile.

146.	<p>Ghidul solicitantului Cap 1.8. Ajutor de stat „Valoarea ajutorului de stat nu poate depăși 20 milioaneEUR beneficiar, echivalent în lei la cursul InforEuro din luna anterioară avizării Schemei de Ajutor de Stat, respectiv.....”</p> <p>Observații: Vă propunem să înlocuiți sintagma “milioane de euro pe beneficiar”, cu “milioane euro pe întreprindere, pe proiect de investiții” conform regulilor de ajutor de stat în vigoare în vederea evitării oricărei ambiguități și pentru a preveni eventualele interpretări eronate care ar putea conduce la încălcarea regulilor de ajutor de stat. Această precizare este esențială pentru a asigura înțelegerea corectă și uniformă a condițiilor aplicabile în procesul de solicitare a ajutorului.</p> <p>Totodată, vă rugăm să furnizați o definiție clară a termenului “întreprindere”/“beneficiar” în contextul regulilor de concurență ale CE, pentru a evita orice confuzie sau interpretare greșită a acestui concept, în baza Comunicării Comisiei privind noțiunea de ajutor de stat astfel cum este menționată la articolul 107 alineatul (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene C/2016/2946 secțiunea 2.1. Principii generale, Pct. 11., <i>“Se poate considera că mai multe entități juridice distincte formează o singură unitate economică în sensul aplicării normelor privind ajutoarele de stat. Această unitate economică este considerată în consecință fi întreprinderea în cauză. În acest scop, Curtea de Justiție consideră ca fiind relevantă existența unei participații de control și a altor legături funcționale, economice sau organice”</i>¹.</p> <p>Totodată propunem revizuirea Ghidului solicitantului prin adăugarea următoarei note: <i>Ajutoarele totale acordate unei întreprinderi (la nivel de grup) în baza articolului 41 privind Ajutoarele pentru investiții destinate promovării producției de energie din surse regenerabile nu pot depăși plafonul maxim per întreprindere, per proiect prevăzut la 4 alin. (1) lit. s) din Regulamentul (UE) nr. 651/2014, versiunea consolidată din 01.07.2023, luându-se în considerare ajutoarele acordate anterior în baza prezentului articol indiferent de programul de finanțare.</i></p>	Observație preluată
147.	<p>Ghidul solicitantului Cap. 5. Costuri eligibile “În conformitate cu regulile de ajutor de stat, solicitantul nu poate primi un ajutor mai mare de 20 milioane euro pe beneficiar.”</p> <p>Observații: De corelat și secțiunile 2. Pragul de notificare, 2.2. Eligibilitatea proiectului lit. e), 1.3. Acțiunile și activitățile finanțabile, 1.3.1. Acțiunile finanțabile, Secțiunea 1.7. Valoarea maximă a finanțării din Fondul pentru modernizare, 1.8. Ajutor de stat; Vă solicităm să actualizați valoarea maximă a ajutorului de stat solicitat la 30 de milioane EUR pe întreprindere, pe proiect de investiții, conform regulilor de ajutor de stat în vigoare; În conformitate cu prevederile art. 4 alin. (1) lit. s) din Regulamentul (UE) nr. 651/2014, versiunea consolidată din 01.07.2023, regulamentul se aplică ajutoarelor pentru investițiile în materie de protecție</p>	Observație preluată parțial

	a mediului (inclusiv ajutoarelor prevăzute la art. 41 din regulament), care nu depășesc 30 milioane EUR pe întreprindere, pe proiect de investiții.	
148.	<p>Ghidul solicitantului</p> <p>Cap.5. Costuri eligibile</p> <p>Proiectul unic de investiție” înseamnă orice investiție inițială legată de aceeași activitate sau de o activitate similară demarată de beneficiarul ajutorului la nivel de grup într-un interval de trei ani de la data inițierii lucrărilor la o altă investiție care beneficiază de ajutor în aceeași regiune NUTS 3.</p> <p>Un beneficiar poate depune două sau mai multe proiecte pentru finanțare, cu condiția ca acestea să nu fie un proiect unic de investiții. Două sau mai multe proiecte reprezintă un proiect unic în cazul în care începerea lucrărilor la aceste proiecte se realizează în cadrul unei perioade de trei ani, dacă investițiile sunt realizate în aceeași regiune NUTS 3 și dacă companiile care efectuează investițiile aparțin aceluiași grup. Precizăm că, pentru a aparține aceluiași grup, companiile trebuie să formeze o grupare de companii mamă și filiale care funcționează ca o singură entitate economică printr-o sursă comună de control. Prin urmare, un grup de companii poate aplica pentru 2 sau mai multe proiecte, dar trebuie să se analizeze dacă proiectele sunt dezvoltate în aceeași regiune de dezvoltare NUTS 3 și dacă lucrările se realizează în cadrul unei perioade de trei ani. În caz afirmativ, grupul nu poate primi mai mult de 20 milioane euro/beneficiar.</p> <p>Observații:</p> <p>Propunem revizuirea Secțiunii 5 -Costuri eligibile a Ghidului Solicitantului, în sensul de a exclude referințele la proiect unic de investiție, această prevedere fiind contrară dispozițiilor relevante din Regulamentul (UE) 651/2014. Conform punctului (6) din preambulul Regulamentului (UE) nr. 651/2014, ajutorul care îndeplinește toate condițiile prevăzute în regulament, atât pe cele generale, respectiv cele prevăzute în art. 1-12 din regulament, cât și pe cele specifice aplicabile categoriei de ajutor relevante, respectiv, în cazul ajutoarelor ce fac obiectul prezentului apel, cele prevăzute la art. 41 din regulament, ar trebui să fie exceptat de la obligația de notificare prevăzută la art. 108 alin. (3) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.</p> <p>După cum se poate observa, în dispozițiile din Regulamentul (UE) nr. 651/2014 aplicabile ajutoarele privind investiții destinate promovării producției de energie din surse regenerabile, NU se face referire la conceptul de proiect unic de investiții. În fapt, examenul Regulamentului (UE) nr. 651/2014 relevă că acest concept este utilizat exclusiv în contextul ajutoarelor regionale pentru investiții, reglementate la art. 14 din Regulament. Această condiție restrictivă este specifică și de aplicabilitate strict ajutoarelor regionale pentru investiții prevăzute în cadrul art. 14 din Regulamentul (UE) nr. 651/2014; De asemenea, potrivit prevederilor art. 13 privind domeniul de aplicare al ajutoarelor regionale, “prezenta secțiune nu se aplică: (a) <i>ajutoarelor care favorizează activitățile din sectorul.... producerii și distribuției de energie</i>”.</p> <p>În consecință, dispozițiile referitoare la conceptul de proiect unic de investiții sunt inaplicabile schemei de ajutor de stat instituită, în temeiul art. 41 din Regulamentul (UE) nr. 651/2014, având în vedere că acest</p>	Condiția referitoare la proiectul unic de investiție a fost eliminată din ghidul solicitantului.

	<p>apel se referă la ajutoare privind investiții destinate promovării producției de energie din surse regenerabile, nu la ajutoare regionale de investiții.</p> <p>În plus, observăm că formularea din Ghidul Solicitantului poate crea ambiguități. În primul rând, în cadrul Secțiunii5, se menționează că "Un beneficiar poate depune două sau mai multe proiecte pentru finanțare, cu condiția ca acestea să nu fie un proiect unic de investiții." Această condiție esteapoi reiterată la finalul secțiunii, specificând că "un grup de companii poate aplica pentru 2 sau mai multe proiecte, dar trebuie să se analizeze dacă proiectele sunt dezvoltate în aceeașiregiune de dezvoltare NUTS 3 și dacă lucrările se realizează în cadrul uneiperioade de trei ani. În caz afirmativ, grupul nu poate primi mai mult de 20 milioane euro/beneficiar."</p> <p>În ambele cazuri, se aplică același plafon maxim al ajutorului de stat, per întreprindere, per proiect, conform articolului 4 alin. 1 lit. s din Regulamentul 651/2014, datorităfaptului că formularea din Regulament nu face distincție între beneficiar și grup, plafonând ajutorul per întreprindere(la nivel de grup), per proiect de investiții.</p> <p>Prin urmare, considerăm că se impune eliminarea din Ghidul Solicitantului.</p>	
149.	<p>Ghidul solicitantului Cap.5.și Anexa 2.1.Grila de verificare și conformitate administrativă</p> <p>“Există un singur Aviz Tehnic de Racordare/un singur racord la rețeaua de transport sau de distribuție”</p> <p>Observații:</p> <p>Se poate proba cu un ATR existent:</p> <ul style="list-style-type: none"> • racordarea în cadrul rețelei de utilizator existente, a unei capacități noi de producție de energie din sursă regenerabilă, cu respectarea noilor reglementări tehnice, care permit producătorilor de energie regenerabilăsă integreze noi capacități de producție regenerabilă, fără a depăși puterea aprobată prin ATR-ul existent? <p>Menționăm că racordarea noii centrale fotovoltaice se face în cadrul rețelei interne a unui parc eolian ce va fi integrată în scopul asigurării unei producții în bandă. Mixtul de putere instalată creează astfel o flexibilitate în operare va asigura un control a puterii notificate. Puterea evacuată va fi limitată în punctul de racordare, atât software, prin sistemul de comandă control cât și prin sistemul de protecții care limitează puterea evacuată lavaloarea maximă a puterii aprobate. De asemenea mixt-ul de putereva duce la creșterea a producției de energie regenerabilă si o reducere a emisiilor de CO2folosindu-se capacitățile de evacuare existente.</p>	În această situație, până la momentul semnării contractului de finanțare, trebuie prezentat ATR-ul actualizat.
150.	<p>Ghidul solicitantului Cap.3.1.5. Studiul de fezabilitate</p> <p>Studiul de fezabilitate se va elabora conform prevederilor HG nr. 907/2016 privind etapele de elaborare și conținutul-cadru al documentațiilor tehnico-economice aferente obiectivelor/proiectelor de investiții finanțate din fonduri publice, cu modificările și completărileulterioare</p> <p>Anexa 7 -Bugetul proiectului</p> <p>Observații:</p>	Observație preluată

	<p>Ținând seama că a intrat în vigoare HG nr. 1.116 în data de 23 noiembrie 2023 pentru modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 907/2016 privind etapele de elaborare și conținutul-cadru al documentațiilor tehnico-economice aferente obiectivelor/proiectelor de investiții finanțate din fonduri publice, vă rugăm să actualizați Anexa 7 Bugetul proiectului cu includerea subcapitolului 3.8.3 și capitolului 7.</p> <p>Vă rugăm să actualizați Anexa 4 a cheltuielilor indicative și să menționați care dintre subcapitole/capitole nou introduse sunt eligibile/neeligibile, respectiv:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 3.8.3.Coordonator în materie de Securitate și sănătate și capitolul • Cheltuieli aferente marjei de buget 25% din <p>(1.2+1.3+1.4+2+3.1+3.2+3.3+3.5+3.7+3.8+4+5.1.1)</p> <p>Cheltuieli pentru constituirea rezervei de implementare pentru ajustarea de preț</p>	
151.	<p>Anexa 7 Bugetul proiectului</p> <p>Observații:</p> <p>Vă rugăm să ne confirmați dacă pot fi depuse proiecte mixte (proiecte ce implică instalarea de capacități noi de producție de energie din surse eoliene și/sau solare și/sau hidro).</p>	Având în vedere că bugetul are sume alocate pe tehnologii, nu se pot accepta proiecte mixte
152.	<p>Ghidul solicitantului</p> <p>Anexa 7-Buget</p> <p>Observații:</p> <p>Vă rugăm să clarificați/menționați care este data limită pentru implementarea proiectelor, având în vedere că în Ghid este menționată:</p> <p><i>“Finalizarea investițiilor, respectiv, respectiv instalarea și conectarea lăreței, inclusiv punerea în funcțiune până la data de 31.12.2029, prevăzută în cadrul fiecărei proceduri de ofertare concurențială ce va fi lansată și publicată pe site-ul ME conform prevederilor legale”</i></p> <p>Iar în Anexa 7 -Buget</p> <p><i>Planul anual de cheltuieli se va întocmi pentru perioada de implementare a investiției care nu va depăși data de 31.12.2026.</i></p>	Perioada de implementare a investiției nu va depăși data de 31.12.2026. Se va avea în vedere ghidul solicitantului în forma actualizată.
153.	<p>“Diferența până la valoarea totală a proiectului se acoperă de către beneficiar. Acesta trebuie să aducă o contribuție financiară pentru diferența până la totalul costurilor proiectului fie din surse proprii, fie din surse atrase, sub o formă care să nu facă obiectul nici unui ajutor public.”</p> <p>Coroborat cu cerința din Capitolul 2 – 2.1 Eligibilitatea Solicitantului litera f)</p> <p><denumire solicitant> are resursele financiare necesare pentru susținerea implementării proiectului.</p> <p>Observații:</p> <p>Solicităm clarificarea dispozițiilor menționate și a altor eventuale dispoziții conexe din Ghidul solicitantului sub următoarele aspecte:</p> <p>1) Este necesar ca solicitantul să facă dovada faptului că fondurile pentru acoperirea cheltuielilor neeligibile sunt disponibile chiar la momentul depunerii cererii de finanțare? Sau acest lucru este necesar</p>	<p>1) Este necesară demonstrarea capacității financiare a aplicantului la momentul depunerii cererii de finanțare.</p> <p>2) Observație nepreluată</p>

Comisia
Europeană

FONDUL PENTRU MODERNIZARE

Accelerăm tranziția spre neutralitate climatică

	<p>doar în situația în care indicatorul de solvabilitate Datorii Totale/Capitaluri proprii $< 7,5$ nu este respectat? Din dispozițiile menționate din Ghid reiese faptul că în afara de dovada îndeplinirii indicatorului de solvabilitate Datorii Totale/Capitaluri proprii $< 7,5$ prin documentele contabile, este necesar să se depună și „un extras de cont bancar/scrisoare de bonitate din care să rezulte că acesta deține sursele necesare cofinanțării proiectului”.</p> <p>2)În cazul unui răspuns afirmativ, propunem includerea clară în Ghid a posibilității solicitantului de a dovedi disponibilitatea fondurilor printr-un contract de împrumut încheiat cu afiliații săi sau un contract de împrumut încheiat cu o instituție finanțatoare. Acest lucru este necesar întrucât, în practică, disponibilitățile financiare nu se află în contul bancar al solicitantului încă de la început. În multe cazuri, pentru costurile investiției, solicitantul apelează fie la împrumuturi de la asociat, fie la împrumuturi externe de la instituții finanțatoare, care nu sunt neapărat bănci din Uniunea Europeană. Astfel încât solicitantul nu ar putea face dovada disponibilităților financiare cu un extras de cont sau scrisoare de bonitate.</p>	
154.	<p>Ghidul solicitantului Cap. 2.3. Eligibilitatea cheltuielilor În termen de maximum 30 de zile de la data depunerii de către beneficiar la ME, a cererii de rambursare întocmite conform contractului de finanțare, ME autorizează cheltuielile eligibile cuprinse în cererea de rambursare și efectuează plata sumelor autorizate în termen de 3 zile de la data la care ME dispune de resurse în conturile sale. După efectuarea plății, ME notifică beneficiarilor plata aferentă cheltuielilor autorizate din cererea de rambursare Observații: În Anexa 5. Modelul de contract de finanțare: (8) Cheltuielile cuprinse în cererile transmise de către Beneficiar vor fi verificate și aprobate, după caz, de către Ministerul Energiei în termen de /30 zile lucrătoare. Necesita corelare/corectare în GS sau în contract. De clarificat neconcordanțele între documente.</p>	Vă rugăm să consultați forma actualizată a ghidului
155.	<p>Ghidul solicitantului Cap.4.1.1 Verificarea conformității administrative și a eligibilității cererilor de finanțare „Solicitantul va avea obligația să răspundă în maximum 10 zile la clarificările solicitate.” Observații: Vă propunem revizuirea Ghidului solicitantului astfel: “Solicitantul va avea obligația să răspundă în maximum 10 zile la clarificările solicitate. La cererea temeinic justificată a solicitantului, termenul de răspuns la clarificări poate fi prelungit cu maximum 10 zile lucrătoare, cu aprobarea Ministerului Energiei.”</p>	Se va avea în vedere varianta actualizată a ghidului solicitantului.
156.	<p>Ghidul Solicitantului și Anexa nr. 2.1 Grila de verificarea conformității administrative a ofertelor Semnatar Declarație Unică Observații:</p>	Declarația unică se semnează de către reprezentantul legal

Comisia
Europeana

FONDUL PENTRU MODERNIZARE

Accelerăm tranziția spre neutralitate climatică

	<p>Vă rugăm să clarificați cine trebuie să semneze Declarația unică, mai ales pentru cazul în care responsabilul de proiect nu este și reprezentant legal, având în vedere că în Ghidul Solicitantului se menționează:</p> <p>“3.1.7. Responsabil de proiect Solicitanții au obligația de desemnare a unei persoane responsabile cu implementarea proiectului și care va asigura comunicarea în relația cu autoritatea finanțatoare. Persoana astfel desemnată va semna Declarația unică.”</p> <p>Iar în Grila de verificare a conformității administrative a ofertelor se menționează într-o notă că:</p> <p>“Declarațiile pe propria răspundere vor fi semnate exclusiv de către reprezentantul legal al solicitantului.”</p>	
157.	<p>Ghidul Solicitantului și Contract</p> <p>Observații: Vă rugăm să clarificați dacă se mai solicită informații referitoare la UIP, având în vedere că s-au eliminat din cererea de finanțare referințele legate de UIP, dar în modelul de contract sunt încă menționate.</p>	Documentele au fost corelate. Nu se mai solicită informații referitoare la UIP.
158.	<p>Ghidul Solicitantului Anexanr. 2.1 Grila de verificare a conformității administrative a ofertelor</p> <p>Observații: Vă rugăm să eliminați referirile la: <i>“Analiză Cost Beneficiu (analiza financiară, analiza economică, analiza riscului și a sensibilității) Secțiunea din Ofertă (se va urmări prezentarea elementelor și parametrilor utilizați în analiza cost-beneficiu și principalii indicatori ai analizei financiare, inclusiv estimarea costurilor pentru corectarea impactului negativ asupra mediului, după caz, precum și respectarea prevederilor Ghidului ACB al CE 2014-2020)”</i> având în vedere că această secțiune a fost eliminată din Cererea de Finanțare și nu mai este solicitat nici ca document separat.</p>	A fost eliminată Analiza Cost Beneficiu ca document de sine statator, aceasta se va realiza în cadrul SF-ului, conform prevederilor HG nr. 907/2016 cu modificările și completările ulterioare.
159.	<p>Ghidul Solicitantului Anexa 8-Declarația privind eligibilitatea TVA</p> <p>Observații: Propunem eliminarea acestei Declarații ținând seama că nu este aplicabilă societăților private.</p>	Observația a fost preluată
160.	<p>Ca urmare a publicării a versiunii Ghidului Solicitantului din 18 ianuarie 2023, considerăm ca obligativitatea prezentării la depunerea cererii de finanțare a scrisorii de confort din partea societăților nou înființate sau care nu îndeplinesc indicatorii de solvabilitate generează un fenomen restrictiv pentru acestea.</p> <p>Această condiție eliminatorie se configurează ca o distorsionare vointă a mediului concurențial discriminând operatorii economici care s-au pregătit pentru depunerea propunerilor de proiecte în anul 2023 și acum sunt puternic afectați de continuarea amânării lansării apelului de proiecte. În plus, prima fațetă, este evidentă favorizarea întreprinderilor mari care au desfășurat activități și penalizarea întreprinderilor care doresc să investească în sectorul energiei regenerabile.</p>	Ministerul Energiei, în calitate de furnizor de ajutor de stat, are obligativitatea să se asigure că aplicanții au capacitatea de implementare a proiectelor. Mai mult, scrisoarea de confort vine în sprijinul aplicanților care nu îndeplinesc criteriul de solvabilitate sau sunt întreprinderi nou înființate pentru că aceștia să poată aplica.

	<p>Conform tuturor celorlalte programe de finanare nerambursabila cunoscute la nivel national si european, prezentarea scrisorii de confort, care implica aprobarea unui credit, imposibil de obtinut de altfel din partea intreprinderilor recent constituite, se solicita la momentul contractarii eventualului proiect aprobat si nu la depunerea solicitarii de finantare.</p> <p>Va solicitam astfel garantarea echilibrului necesar care sa permita tuturor celor interesati sa depuna propuneri de proiecte in cadrul Programului-cheie 1: Surse regenerabile de energie și stocarea energiei in conditii echitabile.</p>	
161.	<p>✓ <i>Solicitantul demonstrează capacitatea financiară pentru implementarea proiectului prin indicatorii de solvabilitate, respectiv prin raportul dintre Datorii totale și Capitaluri proprii care trebuie să fie pozitiv și mai mic de 7,5 în ultimul an financiar;</i> <i>Se probează cu:</i></p> <p>(..)</p> <p>✓ <i>Declarația unică (Anexa 3) și un extras de cont bancar/scrisoare de bonitate din care să reiasă că acesta deține sursele necesare cofinanțării și cheltuielilor.</i></p> <p><i>Dacă solicitantul nu îndeplinește criteriul privind indicatorul de solvabilitate sau nu are un exercițiu financiar încheiat (este înființat în anul depunerii Cererii de finanțare), trebuie să prezinte la contractare un extras de cont bancar, și/sau scrisoare de bonitate bancară, și/sau un contract de împrumut intra-grup, sau alte documente similare din care să reiasă că aceștia dețin sursele necesare cofinanțării și asigurării cheltuielilor neeligibile.</i></p> <p><i>Toți solicitanții trebuie să prezinte în termen de șase luni de la semnarea contractului un extras de cont, și/sau o scrisoare de confort emisă de o instituție bancară din România/alte state membre ale Uniunii europene, și/sau un contract de credit cu o instituție bancară din România/alte state membre ale Uniunii Europene, și/sau un contract de împrumut intra-grup, sau alte documente similare din care să reiasă că aceștia dețin sursele necesare cofinanțării și asigurării cheltuielilor neeligibile”</i></p> <p><i>Justificare:</i></p> <p>Investitiile pentru comercializare sunt realizate uzual prin intermediul unor SPV-uri detinute de către companii care au capacitatea financiara necesara realizarii acestor investitii. In acest sens, propunem completarea listei de instrumente financiare acceptate ca dovada a capacitatii financiare cu: contract de imprumut intra-grup, sau contract de credit , sau un mix intre aceste instrumente.</p> <p>De asemenea, aceste SPV-uri, in faza de dezvoltare a proiectelor, au in principal costuri pentru care se finanteaza prin indatorare — ca urmare, indicatorii din situatiile financiare nu pot fi favorabili, chiar dacât societatile sunt detinute si capitalizate de companii cu capacitate financiara. Ca urmare, excluderea acestor SPV-uri, sau crearea unor bariere suplimentare pentru accesarea finantarii ar constitui o încălcare a principiului tratamentului egal.</p> <p>Institutiile financiare bancare se implică in finantarea acestui tip de proiecte la un nivel mai ridicat de maturitate decat cel solicitat prin ghid, respectiv dupa obtinerea tuturor avizelor si asigurarea celorlalte</p>	Vă rugăm să consultați forma actualizată a ghidului.

	<p>surse de finantare. De aceea, propunem un termen de 6 luni de la data semnării contractului de finantare pentru dovedirea capacității financiare. Aceasta practică este întâlnită în mod uzual în cadrul programelor de finantare la nivel European (cum ar fi în cazul subvențiilor din Fondul de Inovare), unde se oferă termene de până la 2 ani de la semnarea contractului de finantare pentru ca beneficiarul să asigure toate sursele de finantare (Financial close).</p> <p>Incluzând prevederile menționate, se asigură efectul stimulativ pentru acele proiecte pentru care rezultă, din analizele financiare, necesitatea subvenției și nu pentru proiectele care dispun deja în integralitate capitalul necesar realizării investiției la momentul depunerii proiectului. Totodată, se minimizează supracompensarea unor proiecte care s-ar realiza și fără subvenție, conducând astfel la îndeplinirea obiectivelor apelului de proiecte, respectiv acela de creștere a capacității de producție a energiei regenerabile (mai mult decât ar crește în absența acestei surse de finantare) și cel de reducere a emisiilor de CO₂.</p>	
162.	<p>Anexa nr. 2.1 - Grila de verificare a conformității administrative a ofertelor Anexe privind documente suport specifice ofertei și alte anexe</p> <p>Propunem ca următoarea condiție să fie verificată/indeplinită la momentul contractării, iar nu la momentul depunerii ofertei: 4. Activitatea corespunzătoare Diviziunii 35: „Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat”, clasa CAEN 3511 – Producția de energie electrică este cuprinsă în domeniile de activitate autorizate la locația de implementare a proiectului (conform certificatului constatator). Observații:</p> <p>Această condiție obligă solicitantul să își deschidă un punct de lucru și să își autorizeze cod CAEN 3511 aferent acestuia chiar dacă în prezent nu desfășoară vreo activitate la locația de implementare a proiectului în legătură cu care aplică pentru Finanțare publică.</p>	Această condiție a fost eliminată conform ultimei variante a ghidului solicitantului.
163.	<p>Propunem modificarea: 3. Avizul tehnic de racordare pentru locul de producere Nota: În funcție de specificul proiectului, dacă avizul ATR nu a fost depus o dată cu oferta, se va depune la semnarea contractului de finantare. În cazul în care un ATR nu este necesar sau nu a fost depus o dată cu Cererea de Finanțare, solicitantul va furniza dovada inițierii demersurilor în vederea obținerii acestuia în scopul depunerii la momentul contractării. În cazul în care ATR nu este necesar, se va prezenta o justificare în acest sens.</p>	Observație preluată
164.		
165.	<p>Declarație unică: Va rugăm să confirmați faptul că este considerată îndeplinită condiția ca terenul/clădirea pe care se face investiția să fie disponibil/a pentru investiții, dacă se face dovada dreptului de folosință (ex: dreptul de proprietate/ concesiune/ suprafață, etc.) asupra imobilului (teren și/sau clădire) unde se face investiția,</p>	Se acceptă doar ipoteca bancară, în favoarea proiectului, conform prevederilor ghidului în forma actualizată

	pe o perioada de cinci ani de la data previzionata pentru efectuarea platii finale in cadrul proiectului. Va rugam sa clarificati daca in cazul suprafetei sunt permise înregistrări de sarcini in cartea funciara asupra activelor viitoare ale proiectului. In general, pentru a obtine finantare bancara sau din partea altei institutii financiare pentru acoperirea contributiei proprii la proiect se solicita o ipoteca asupra terenului sau activelor viitoare din proiect. Spre exemplu, in cazul altor finantari nerambursabile decât Fondul pentru Modernizare, se prevede posibilitatea ipotecării sub angajamentul creditorului ipotecar de a nu executa terenul/activele pe o perioada de cel puțin 5 ani de la punerea in functiune a proiectului.	Se va avea în vedere anexa 11 - Model Scrisoare bancara ipoteca
166.	Va rugam sa clarificati cine trebuie sa semneze Declaratia unica in cazul in care responsabilul de proiect nu este si reprezentant legal, avand in vedere ca in Ghidul solicitantului se mentioneaza: "3.1.7. Responsabil de proiect Solicitantii au obligatia de desemnare a unei persoane responsabile cu implementarea proiectului si care va asigura comunicarea in relatia cu autoritatea finantatoare. Persoana astfel desemnata va semna Declaratia unica." Iar in Anexa nr. 2.1 - Grila de verificare a conformitatii administrative a ofertelor se mentioneaza: "Nota: Declaratiile pe propria raspundere vor fi semnate exclusiv de catre reprezentantul legal al solicitantului."	Se va semna de către reprezentantul legal
167.	Va rugam sa clarificati care este data limita pentru implementarea proiectelor, avand in vedere ca in Ghidul solicitantului se mentioneaza: „Finalizarea investitiilor, respectiv, respectiv instalarea si conectarea la retea, inclusiv punerea in functiune pana cel tarziu la data de 31.12.2029, prevazuta in cadrul fiecarei proceduri de ofertare concurentiala ce va fi lansata si publicata pe site-ul ME conform prevederilor legale.” Iar in Anexa nr. 7 - Bugetul proiectului se mentioneaza: „Planul anual de cheltuieli se va intocmi pentru perioada de implementare a investitiei care nu va depasi data de 31.12.2026.” Va rugam sa clarificati daca finalizarea investitiei pana la 31.12.2029 include si punerea sub tensiune a noii capacitati de productie sau doar receptia punerii in functiune.	Finalizarea investitiilor include punerea sub tensiune si conectarea la retea se realizeaza pana la 31.12.2026. Eroarea materiala a fost corectata in forma actualizata a ghidului.
168.	Propunem eliminarea trimerilor la analiza cost beneficiu, intrucat aceasta nu este solicitata prin Ghidul solicitantului. In cazul in care este mentinuta obligativitatea prezenta rii analizei cost-beneficiu, va rugam sa precizati care va fi rata de actualizare utilizata pentru acest tip de proiecte pentru a putea face o comparatie corecta intre proiectele depuse.	Observatie preluata. A fost eliminata Analiza Cost Beneficiu ca document de sine statator, aceasta se va realiza in cadrul SF-ului, conform prevederilor HG nr. 907/2016 cu modificarile si completarile ulterioare.
169.	Propunem modificarea: Declaratia unica (Anexa 3) si un extras de cont bancar/scrisoare de bonitate orice document din care sa reiasa ca acesta detine sursele necesare cofinantarii si cheltuielilor (e.g., extras de cont bancar, contract de imprumut, contract de credit bancar, scrisoare de confort) Va rugam clarificati daca regula de origine pentru banca: banca trebuie sa fie din Romania, un stat membru UE sau un stat non-UE.	Extrasul si scrisoarea de bonitate au fost eliminate. Unitatea bancara trebuie sa fie din Romania sau din orice stat membru UE, cu conditia ca unitatea bancara sa fie agreata de BNR
170.	In proiectul schemei de ajutor de stat si in anexele la proiectul ghidului solicitantului apar referinte si la alte tipuri de surse de energie regenerabila in afara de eolian, solar si hidro. Va rugam sa clarificati. Va rugam sa avansati un termen pentru avizarea schemei de ajutor de stat si aprobarea Ghidului solicitantului.	Va rugam sa consultati forma actualizata a ghidului solicitantului. Documentele programatice (schema de ajutor de stat si ghidul solicitantului) se vor publica pe pagina web a Ministerului Energiei.
171.	Va rugam sa clarificati neconcordantele intre estimarile cantitative privind bugetul alocat.	Documentele programatice au fost rectificate.

172.	Cheltuielile cu echipa de management apar în contractul de finanțare, dar nu apar în Anexa 4 la Ghid - Categoriile de cheltuieli eligibile. Va rugăm clarificați.	Cheltuielile cu echipa de management nu sunt eligibile.
173.	Va rugăm clarificați eligibilitatea TVA (în ghid este declarat cheltuiuala neeligibilă, dar în Anexa 7 se specifică "TVA-ul eligibil este cel aferent cheltuielilor care se încadrează în plafoanele aferente fiecărei tehnologii menționate în ghid" și în Anexa 8 la ghid este "Declarația privind eligibilitatea TVA aferente cheltuielilor ce vor fi efectuate în cadrul operațiunii propuse spre finanțare din Fondul pentru modernizare").	TVA-ul nu este eligibil.
174.	Va rugăm să clarificați/actualizați formatul bugetului din Anexa 7 la Ghidul solicitantului urmare a aprobării HG nr. 1116/2023 pentru modificarea HG nr. 907/2016 și să actualizați lista cheltuielilor eligibile. Va rugăm să clarificați cum se corelează formatul bugetului din Anexa 7 Bugetul proiectului cu câmpurile referitoare la buget din aplicația informatică privind Cererea de finanțare (care sunt câmpurile care trebuie completate în aplicație).	Observație preluată. În ceea ce privește modul de completare a cererii de finanțare, se va publica pe pagina web a ministerului energiei, un set de elemente explicative.
175.	Va rugăm clarificați care va fi procedura de achiziție ce va fi utilizată pentru beneficiarii privați care nu intră sub incidența prevederilor art. 6 din Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice, cu modificărilor și completările ulterioare.	Indrumarul privind derularea achizițiilor pentru beneficiarii privați este în curs de elaborare.
176.	Va rugăm să modificați ca verificarea conformității administrative și a eligibilității cererii de finanțare să se realizeze în ordinea punctajului și nu în ordinea depunerii având în vedere că aceasta este o procedură competitivă.	Observație preluată
177.	De eliminat referința la autoconsum din criteriul "cuantum ajutor de stat solicitat".	Va rugăm să consultați forma actualizată a ghidului solicitantului.
178.	Va rugăm clarificați dacă este necesară analiza DNSH.	Nu este necesară analiza DNSH
179.	Va rugăm să clarificați ce înseamnă proiecte de tip A și de tip B.	Vă rugăm să consultați varianta actualizată a ghidului solicitantului
180.	Extinderea perioadei de depunere. Data fiind complexitatea proiectelor care vor face obiectul acestui program, precum și a documentelor necesare a fi întocmite (studii de fezabilitate, ACB etc.), propunem lansarea apelului cu o perioadă de depunere de minimum 3 (trei) luni, urmând a fi prelungită din timp, în măsura în care vor exista solicitări în acest sens.	Perioada de depunere a proiectelor va fi de trei luni.
181.	Va rugăm să reformulați/clarificați mențiunea " Ajutoarele nu se acordă și nici nu sunt rambursate după ce instalația și-a început activitatea, respectiv s-a semnat Procesul Verbal de Punere în Funcțiune a instalației , iar ajutorul este independent de rezultat." Argumente: Cerința în forma actuală din Ghidul Solicitantului nu se corelează cu alte cerințe din Ghidul Solicitantului și din Contract, prin care la ultima cerere de rambursare trebuie prezentat procesul verbal de recepție a punerii în funcțiune. Asadar, doar după PIF se poate face cererea de rambursare, iar mențiunea că "ajutoarele nu se rambursează după ce instalația și-a început activitatea, respectiv s-a semnat Procesul Verbal de Punere în Funcțiune" contrazice acest lucru. A se vedea mai jos:	Observația a fost preluată parțial. Va rugăm să consultați forma actualizată a ghidului solicitantului.

Comisia
Europeană

FONDUL PENTRU MODERNIZARE

Accelerăm tranziția spre neutralitate climatică

	<p>(9) La cererea de rambursare finală, Ministerul Energiei verifică îndeplinirea următoarelor condiții, după caz:</p> <p>a) se dovedește atingerea indicatorilor tehnici ai investiției, demonstrată, după caz, prin procesul verbal de recepție a punerii în funcțiune a investiției, efectuarea testului de performanță, realizarea recepției finale sau realizarea recepției la finalizarea lucrărilor și preluarea de către personalul de exploatare, fiecare dintre acestea dovedite prin mijloacele de probă necesare;</p> <p>b) existența unui raport de audit final independent favorabil;</p> <p>c) s-au prezentat ordinele de plată și extrasele de cont la zi care atestă că au fost achitate taxele și avizele aferente implementării Proiectului și au fost plătiți furnizorii, subcontractorii și celelalte entități implicate în Proiect.</p>	
182.	<p>Clarificare/informatii suplimentare</p> <p>Având în vedere cerința privind “După semnarea contractului de finanțare, beneficiarul va contracta un auditor financiar independent pentru verificarea costurilor solicitate la rambursare de la ME, conform criteriilor de eligibilitate aplicabile investițiilor finanțate prin Fondul pentru modernizare. Auditorul va emite un raport separat pentru fiecare cerere de rambursare. Beneficiarul are obligația să anexeze la dosarul de rambursare raportul emis de auditor. Detaliile privind tipul de rapoarte care urmează să fie emise de auditori sunt incluse în documentația procedurilor de selecție a propunerilor de investiții.”</p> <p>Va rugam sa furnizati un continut al raportului de audit</p>	<p>Nu este necesar un format standard, fiecare auditor având posibilitatea să realizeze propriul model de raport. Recomandăm utilizarea modelului CAFR.</p>
183.	<p>Va rugam sa mentionati in clar care sunt campurile care trebuie completate din Cererea de Finanțare si care nu se aplica acestui apel.</p> <p>De asemenea, vă rugăm să clarificați cum se corelează Anexa 7 Bugetul proiectului cu campurile din Cererea de finanțare referitoare la Budget: Buget - domeniu de intervenție, Buget - formă de sprijin, Buget – dimensiune punere în practică teritorială, Buget - activitate economică, Buget - Dimensiune localizare, Buget - teme secundare în cadrul FSE etc</p>	<p>În ceea ce privește modul de completare a cererii de finanțare, se va publica pe pagina web a Ministerului Energiei un set de elemente explicative.</p>
184.	<p>Va rugam sa clarificati la ce sectiune din Cererea de finantare se vor complete indicatorii I1-I5 mentionați în Ghidul Solicitantului la capitolul 1.5. Indicatori</p> <p>În Cererea de finanțare sunt menționați:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Indicatori prestabiliți de realizare • Indicatori prestabiliți de rezultat 	<p>Cele două categorii de indicatori se regăsesc în ghid și vor fi preluați în platforma IT pentru depunerea cererii de finanțare.</p> <p>În ceea ce privește modul de completare a cererii de finanțare, se va publica pe pagina web a ministerului energiei, un set de elemente explicative.</p>

	<p>De asemenea, vă rugăm să clarificați la ce anume se referă indicatorii de mai jos:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Indicatori etapa de realizare • Indicatori etapa de reper 	
185.	<p>Propunere modificare</p> <p>4. Avizul tehnic de racordare pentru locul de producere</p> <p>Nota: În funcție de specificul proiectului, dacă avizul ATR nu a fost depus o dată cu oferta, se va depune la semnarea contractului de finanțare. În cazul în care un ATR nu este necesar sau nu a fost depus odată cu Cererea de Finanțare, solicitantul va furniza dovada inițierii demersurilor în vederea obținerii acestuia în scopul depunerii la momentul contractării.</p> <p>În cazul în care ATR nu este necesar, se va prezenta o justificare în acest sens.</p>	Observația a fost preluată parțial.
186.	<p>Propunem ca următoarea condiție să fie verificată/îndeplinită la momentul contractării sau aceasta condiție să fie verificată în monitorizare, iar nu la momentul depunerii ofertei:</p> <p>3. Activitatea corespunzătoare Diviziunii 35: „Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat”, clasa CAEN 3511 – Producția de energie electrică electrică este <u>cuprinsă în domeniile de activitate autorizate la locația de implementare a proiectului</u> (conform certificatului constatator).</p>	Nu mai este necesară înscrierea în statut a activității specifice codului CAEN 3511. Se va consulta forma actualizată a Ghidului solicitantului.
187.	<p>Având în vedere HOTĂRÂREA nr. 1.116 din 16 noiembrie 2023 pentru modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 907/2016 privind etapele de elaborare și conținutul-cadru al documentațiilor tehnico-economice aferente obiectivelor/proiectelor de investiții finanțate din fonduri publice, vă rugăm să actualizați cele două anexe, astfel încât să fie cuprinse și noile categorii de cheltuieli, respectiv de la capitolul 3 – 3.8.3. Coordonator în materie de securitate și sănătate și capitolul 7 Cheltuieli aferente marjei de buget și pentru constituirea rezervei de implementare pentru ajustarea de preț.</p> <p>Coroborarea anexelor la Ghidul Solicitantului cu legislația în vigoare</p> <p>Vă rugăm să actualizați Anexa 4 a cheltuielilor indicative și să menționați care dintre subcapitole/capitole nou introduse sunt eligibile/neeligibile, respectiv</p> <ul style="list-style-type: none"> • 3.8.3. Coordonator în materie de securitate și sănătate și capitolul • Cheltuieli aferente marjei de buget 25% din (1.2 + 1.3 + 1.4 + 2 + 3.1 + 3.2 + 3.3 + 3.5 + 3.7 + 3.8 + 4 + 5.1.1) <p><u>Cheltuieli pentru constituirea rezervei de implementare pentru ajustarea de preț</u></p>	Observație preluată
188.	<p>Vă rugăm să confirmați faptul că o suprafață este considerată disponibilă pentru investiții dacă se dovedește dreptul de folosință asupra acesteia (ex: dreptul de proprietate/ concesiune/ suprafață, etc.)</p>	Da, este considerat disponibil, în condițiile în care este demonstrat dreptul de folosință asupra terenului, conform cerințelor din Ghidul Solicitantului.

	<p>asupra imobilului (teren și/sau clădire) unde se face investiția, pe o perioadă de cinci ani de la data previzionată pentru efectuarea plății finale în cadrul proiectului.</p> <p>In mod particular, vă rugăm sa clarificati daca un teren pe care exista niste constructii, care vor fi demolate in cadrul proiectului in vederea amplasarii panourilor fotovoltaice este considerat disponibil pentru investitii.</p>	<p>Totodata cheltuielile aferente operatiunii de demolare a cladirilor existente nu vor fi cosiderate eligibile în cadrul proiectului.</p>
189.	<p>Va rugam sa clarificati cine trebuie sa semneze Declaratia unica, mai ales pentru cazul în care responsabilul de proiect nu este și reprezentant legal, avand în vedere ca în Ghidul Solicitantului se mentioneaza:</p> <p>“3.1.7. Responsabil de proiect</p> <p>Solicitanții au obligația de desemnare a unei persoane responsabile cu implementarea proiectului și care va asigura comunicarea în relația cu autoritatea finanțatoare. Persoana astfel desemnată va semna Declarația unică.”</p> <p>Iar in Grila de verificare a conformității administrative a ofertelor se menționeaza într-o notă că:</p> <p>“Declarațiile pe propria răspundere vor fi semnate exclusiv de către reprezentantul legal al solicitantului.”</p>	<p>Declarația unică se va semna de către reprezentantul legal</p>
190.	<p>Va rugam sa clarificati daca se mai solicita informatii referitoare la UIP, avand în vedere ca s-au eliminat din cererea de finantare referintele legate de UIP dar în contract sunt inca mentinute</p>	<p>Nu se mai solicită informații referitoare la UIP</p>
191.	<p>Va rugam sa clarificati/mentionati care este data limita pentru implementarea proiectelor, avand in vedere ca in Ghid e mentionat</p> <p><i>Finalizarea investițiilor, respectiv, respectiv instalarea și conectarea la rețea, inclusiv punerea în funcțiune până cel târziu la data de <u>31.12.2029</u>, prevăzută în cadrul fiecărei proceduri de ofertare concurențială ce va fi lansată și publicată pe site-ul ME conform prevederilor legale</i></p> <p>Iar in Anexa 7 -Buget</p> <p><i>Planul anual de cheltuieli se va întocmi pentru perioada de implementare a investiției care nu va depasi data de <u>31.12.2026</u>.</i></p>	<p>31.12.2026 este data limită pentru implementarea proiectelor</p>
192.	<p>10) este o întreprindere în dificultate, în conformitate cu prevederile art. 2, punctul 13 din Orientările privind ajutoarele de stat pentru climă, protecția mediului și energie pentru 2022 raportat la Orientările Comisiei privind ajutoarele de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor nefinanciare aflate în dificultate.</p>	<p>Observația a fost preluată parțial</p>

Comisia
Europeană

FONDUL PENTRU MODERNIZARE

Accelerăm tranziția spre neutralitate climatică

	<p>☐ Dovada inițierii demersului de obținere a dreptului de folosință, în situația în care solicitantul nu prezintă documentele mai sus enumerate (la depunerea Ofertei).</p> <p>În situația în care instalația de producere a energiei din surse regenerabile se instalează pe o clădire/teren care este grevată/grevat de ipotecă, aplicantul va depune, la contractarea proiectului, o scrisoare din partea instituției creditoare (banca) conform căreia aceasta se angajează că nu va executa clădirea/terenul respectivă/respectiv și investiția finanțată din FM pe o perioadă de cel puțin 5 ani de la punerea proiectului în exploatare.</p> <p>4. Centrale pe biomasă sau biogaz</p> <p><i>Să folosească, ca sursă de energie primară/combustibil, resturi generate de activități agricole, vegetale și/sau animale.</i></p> <p><i>4 – pentru celelalte tehnologii</i></p> <p><i>Factor de capacitate de minim 60%, reprezentând echivalentul a 5256 h/an de funcționare la</i></p> <p><i>Energie geotermală</i></p> <p>➤ <i>1.690.000 Euro/MW – pentru toate capacitățile instalate</i></p> <p><i>Energie din biomasă și biogaz</i></p> <p><i>1.692.000 Euro/MW – pentru capacități instalate mai mari de 1 MW</i></p> <p><i>Observații:</i></p> <p>De eliminat trimerile la Orientările privind ajutoarele de stat pentru climă, protecția mediului și energie deoarece ajutorul de stat se acorda în baza Regulamentului (UE) nr. 651/2014</p> <p>Nu se mai regăsește în ghid. Va rugam sa fie preluat si in ghid.</p> <p>Menținerea acestei prevederi vine în contradicție cu obligați înființării unui punct de lucru la locul implementării proiectului la momentul ofertării.(e.g. O promisiune de vânzare-cumpărare nu este acceptată la deschiderea unui punct de lucru la ONRC și implică autorizarea cod CAEN 3511 la punctul de lucru-locăție de implementare a proiectului)</p> <p>De eliminat. Nu se mai regăsește în ghid.Necesită clarificări, fiind vorba despre decizii financiare ale potențialului beneficiar.</p> <p>De eliminat. Nu se mai regăsesc aceste tehnologii în ghid</p>	
193.	<p>De eliminat referința la RRF</p> <p><i>Transmiterea parțială a datelor solicitate de art. 22 din Regulamentul RRF sau absența lor atrage după sine respingerea Cererii de Finanțare.</i></p>	Observație preluată

194.	<p>Va rugam sa clarificati daca prin cerința de mai jos</p> <p>“În sensul prezentului ghid, realizarea de capacități noi de producție a energiei vizează crearea de instalații noi de producție, acolo unde nu au existat până în prezent.”</p> <p>se intelege ca nu sunt eligibile capacități noi în cazul extinderii unor centrale existente?</p>	Interpretarea este corectă. Nu sunt eligibile extinderile. Va rugam sa consultati forma actualizata a ghidului solicitantului.
195.	<p>Indicatori I.2, I.3, I.4 și I.5</p> <p>Pentru evitarea oricăror posibile confuzii, vă rugăm să uniformizați și să folosiți un singur termen (indicat cu bold) în următoarele situații</p> <p>Indicatorul I.2 – Formula de calcul: 1. Se calculează producția anuală medie de energie electrică = ...</p> <p>Indicatorul I.3 = Producția anuală medie de energie electrică</p> <p>Indicatorul I.4 – Formula de calcul: Producția anuală medie de energie electrică * durata de analiză (20 de ani). (Indicatorul I.3 * 20)</p> <p>Indicatorul I.5 – Formula de calcul: Producția anuală medie de energie electrică / ...</p>	Referintele cu privire la indicatori se vor regasi in forma finala a Ghidului Solicitantului.
196.	<p>Vă rugam sa modificați după cum urmează:</p> <p>Verificarea conformității administrative și a eligibilității cererii de finanțare se va realiza, în ordinea depunerii acestora în ordinea clasamentului, până la acoperirea bugetului alocat.</p>	Observație preluată
197.	<p>Vă rugăm să clarificați dacă rambursarea cheltuielilor eligibile se va face prin aplicarea intensitatii ajutorului de stat rezultată ca raportul dintre ajutorul de stat solicitat și valoarea cheltuielilor eligibile, pentru fiecare factura.</p> <p>De asemenea, clarificati daca cheltuielile eligibile sunt plafonate la valoarea mentionata pentru fiecare subcapitol din buget sau la valoarea totala a ajutorului de stat solicitat?</p> <p>De ex. intensitate ajutor de stat 50% - la fiecare factura conținând cheltuieli eligibile, se va rambursa 50% din valoarea respectivei facturii?</p> <p>Clarificare modalitate de rambursare a ajutorului de stat. In Ghidului Solicitantului se menționeaza:</p> <p><i>“În conformitate cu art. 41, alin 6 din Regulamentul (UE) nr. 651/2014, costurile eligibile sunt costurile de investiții, astfel cum sunt prevăzute în Anexa 4, la care se aplică intensitatea ajutorului de stat, precizată la secțiunea 1.7 de mai sus.”</i></p>	Rambursarea cheltuielilor eligibile se va face conform Bugetului prezentat în cererea de finanțare.
198.	<p>Va rugam sa eliminați referirile la ACB din Grila, având in vedere că aceasta secțiune a fost eliminata din Cererea de Finanțare si nu mai este solicitat nici ca document separat.</p>	Observație preluată
199.	<p>Anexa 8- Declaratia privind eligibilitatea TVA</p> <p>Propunem eliminarea acesteia deoarece nu este aplicabilă societăților private</p>	Observație preluată
200.	<p>Propunem ca valoarea maximă a ajutorului să fie 30 milioane euro pe întreprindere, pe proiect de investiții, conform art. 4 lit. s) din Regulamentul 651/2014.</p>	Propunerea nu poate fi preluata.

Comisia
Europeană

FONDUL PENTRU MODERNIZARE

Accelerăm tranziția spre neutralitate climatică

	<p>În prezent, în Ghid se menționează 20 milioane euro pe beneficiar.</p> <p><i>În conformitate cu regulile de ajutor de stat, solicitantul nu poate primi un ajutor mai mare de 20 milioane euro pe beneficiar.</i></p>	
201.	<p>Propunem <u>eliminarea condiției referitoare la proiectul unic de investiții:</u></p> <p><i>Proiectul unic de investiție” înseamnă orice investiție inițială legată de aceeași activitate sau de o activitate similară demarată de beneficiarul ajutorului la nivel de grup într-un interval de trei ani de la data inițierii lucrărilor la o altă investiție care beneficiază de ajutor în aceeași regiune NUTS 3.</i></p> <p><i>Un beneficiar poate depune două sau mai multe proiecte pentru finanțare, cu condiția ca acestea să nu fie un proiect unic de investiții. Două sau mai multe proiecte reprezintă un proiect unic în cazul în care începerea lucrărilor la aceste proiecte se realizează în cadrul unei perioade de trei ani, dacă investițiile sunt realizate în aceeași regiune NUTS 3 și dacă companiile care efectuează investițiile aparțin aceluiași grup. Precizăm că, pentru a aparține aceluiași grup, companiile trebuie să formeze o grupare de companii mamă și filiale care funcționează ca o singură entitate economică printr-o sursă comună de control. Prin urmare, un grup de companii poate aplica pentru 2 sau mai multe proiecte, dar trebuie să se analizeze dacă proiectele sunt dezvoltate în aceeași regiune de dezvoltare NUTS 3 și dacă lucrările se realizează în cadrul unei perioade de trei ani. În caz afirmativ, grupul nu poate primi mai mult de 20 milioane euro/beneficiar.</i></p> <p>Alternativ – în cazul în care nu este eliminată această condiție, <u>vă rugăm să clarificați în ce măsură stocarea energiei electrice produse din surse regenerabile poate fi considerată o “activitate similară” cu producerea energiei electrice din surse regenerabile prin raportare la definiția proiectului unic de investiții de mai sus.</u></p>	<p>Observația a fost preluată</p> <p>Se vor avea în vedere prevederile ghidului în forma actualizată</p>
202.	<p>Vă rugăm să clarificați <u>dacă o societate poate cumula ajutorul obținut în cadrul acestui apel pe Fondul pentru Modernizare pentru o nouă capacitate de producere a energiei din surse regenerabile cu un ajutor obținut prin PNRR pentru achiziționarea unei capacități de stocare în baterii aferentă instalației de producere.</u></p> <p>Mai exact, vă rugăm să clarificați dacă o societate poate depune un proiect privind producerea energiei electrice din surse regenerabile în cadrul acestui apel pentru producție energie electrică din surse regenerabile finanțat din Fondul pentru Modernizare (Proiect 1) și, distinct și în paralel, să aplice cu un alt proiect având ca obiect stocarea energiei electrice produse în urma implementării Proiectului 1 (Proiect 2) în cadrul apelului pentru capacități de stocare în baterii finanțat prin PNRR.</p> <p>În caz afirmativ, <u>vă rugăm să clarificați dacă ajutoarele care pot fi obținute în cadrul celor două apeluri distincte pentru Proiect 1 și Proiect 2 trebuie să nu depășească cumulativ 20 milioane euro</u></p>	<p>Se poate obține finanțare din ambele apeluri, cu respectarea prevederilor ghidurilor aferente.</p>

	<p>per beneficiar. În acest context, subliniem faptul că cele două apeluri au în vedere reguli de ajutor diferite (GBER vs. CEEAG) și, astfel, nu considerăm că cele două ajutoare cumulate sunt plafonate la 20 milioane euro pe beneficiar. În cadrul răspunsului dvs., vă rugăm să aveți în vedere și întrebarea 16 ref. proiectul unic de investiții.</p>											
203.	<p>Vă rugăm să clarificați în ce măsură capacitatea asumată inițial prin ofertă poate fi majorată în urma unor împrejurări obiective care nu au putut fi prevăzute la momentul întocmirii studiului de fezabilitate / ofertei (de ex. aspecte ce țin de avizare, utilizarea unor turbine mai înalte și cu o capacitate mai mare față de cele avute în vedere inițial).</p> <p>În mod specific, <u>vă rugăm să clarificați dacă există o anumită flexibilitate din perspectiva majorării capacității noii centrale față de momentul ofertării (de ex. în cazul unui proiect de eolian, prin utilizarea unor turbine mai înalte și cu o capacitate mai mare față de cea avută în vedere inițial la ofertare din constrângeri legate de avizare și în cazul cărora entitatea competentă și-a dat acordul ulterior ofertării în sensul utilizării unor turbine mai înalte și cu o capacitate mai mare)</u>, fără ca valoarea ajutorului de stat aprobată să fie majorată, iar capacitatea suplimentară să fie finanțată, dacă este cazul, exclusiv din fondurile proprii / atrase ale solicitantului, fără a implica ajutor de stat.</p>	<p>Solutia tehnica din SF se poate modifica, în situatia în care indicatorii asumați prin cererea de finanțare nu se vor modifica.</p>										
204.	<p>1.6. Alocarea stabilită pentru selecția proiectelor Bugetul total estimat al apelurilor este echivalentul în lei a sumei de 400.000.000 euro din Fondul pentru Modernizare, după cum urmează:</p> <table><tr><td>Acțiune</td><td>Buget(euro)</td></tr><tr><td>Realizarea capacităților noi de producere energie din surse regenerabile de energie eoliană, solară, hidro.</td><td>400.000.000</td></tr><tr><td>Pentru energie eoliană</td><td>100.000.000</td></tr><tr><td>Pentru energie solară</td><td>200.000.000</td></tr><tr><td>Pentru energie hidro</td><td>100.000.000</td></tr></table> <p>Defalcarea anuală a bugetului total alocat apelurilor de 415.000.000 euro este după cum urmează: Anul 2024: 150.000.000 euro Anul 2025 : 150.000.000 euro Anul 2026 : 115.000.000 euro</p> <p>Propunem armonizarea prevederilor Secțiunii 1.6</p>	Acțiune	Buget(euro)	Realizarea capacităților noi de producere energie din surse regenerabile de energie eoliană, solară, hidro.	400.000.000	Pentru energie eoliană	100.000.000	Pentru energie solară	200.000.000	Pentru energie hidro	100.000.000	<p>Vă rugăm să consultați forma actualizată a ghidului.</p> <p>În ceea ce privește impunerea unor capacități minime, observația nu se poate prelua.</p>
Acțiune	Buget(euro)											
Realizarea capacităților noi de producere energie din surse regenerabile de energie eoliană, solară, hidro.	400.000.000											
Pentru energie eoliană	100.000.000											
Pentru energie solară	200.000.000											
Pentru energie hidro	100.000.000											

Comisia
Europeană

FONDUL PENTRU MODERNIZARE

Accelerăm tranziția spre neutralitate climatică

	Propunem stabilirea unor praguri minime privind capacitatea instalata (de ex: proiecte de minim 2 MW pentru a nu bloca capacitatea administrativă a ME și a diminua perioada necesară evaluării și contractării propunerilor de investiții.	
205.	[...] În cazul în care bugetul schemei de ajutor de stat nu se consumă integral după prima licitație, fie integral, fie pe oricare dintre liniile alocate tehnologiilor eligibile, în scopul eficientizării utilizării bugetului alocat și a eforturilor presupuse de eventuale relansări succesive de noi proceduri, se instituie mecanismul supracontractării la 120% din bugetul alocat, coroborat cu posibilitatea realocării bugetului între liniile tehnologiilor eligibile.	Alocările bugetare pe tipuri de surse regenerabile pot suferi modificări în cazul în care nu există interes pentru una dintre resursele regenerabile.
206.	Eliminare: [...] „Proiectul unic de investiție” înseamnă orice investiție inițială legată de aceeași activitate sau de o activitate similară demarată de beneficiarul ajutorului la nivel de grup într-un interval de trei ani de la data inițierii lucrărilor la o altă investiție care beneficiază de ajutor în aceeași regiune NUTS 3. [...] Propunem eliminarea acestei definiții/condiții. Introducerea definiției și relevanța conceptului „proiect unic de investiții” se justifică în contextul specific ajutoarelor regionale, acordate în baza Art. 14 (Ajutoare Regionale pentru Investiții) din Regulamentul 651. În condițiile în care ghidul propus se bazează pe prevederile Art. 41 (Ajutoarele pentru investiții destinate promovării producției de energie din surse regenerabile, a hidrogenului produs din surse regenerabile de energie și a cogenerării de înaltă eficiență), considerăm ca limitarea companiilor care au capacitatea de a dezvolta proiecte este în detrimentul scopului acestui program. Mai mult, cele trei tipuri de surse de energie sprijinite prin prezentul program sunt concentrate în anumite regiuni ale României, care se suprapun deseori cu regiunile NUTS 3, acest fapt reprezentând deja o constrângere de ordin tehnic/natural. Pe de altă parte, evitarea divizării artificiale a proiectelor poate fi realizată prin prisma definiției „proiectului unitar”, concept necesar și oportun în prezentul proiect de ghid.	Notiunea referitoare la proiectul unic a fost eliminată din varianta finală a ghidului. Se vor avea în vedere prevederile ghidului în forma actualizată
207.	Beneficiarii au obligația de a depune la ME cereri de rambursare pentru cheltuielile efectuate, în termen de maxim 3 luni de la efectuarea acestora, în conformitate cu graficul asumat prin contractul de finanțare.	Observație preluată

	Propunem eliminarea termenului de maxim 3 luni: Beneficiarii au obligația de a depune la ME cereri de rambursare pentru cheltuielile efectuate în conformitate cu graficul asumat prin contractul de finanțare.	
208.	<p><i>Plățile către beneficiari sunt efectuate în baza unui mecanism în etape. Etapele au în vedere stadiile tehnice ale investițiilor sau etapele de execuție ale acestora și sunt definite în documentația procedurilor de selecție a propunerilor de investiții elaborată de Ministerul Energiei.</i></p> <p>Propunem armonizarea prevederilor Ghidului solicitantului cu Art. 9, alin. 6 din Anexa 5, Modelul de contract de finanțare, și reformularea prevederii astfel:</p> <p>Plățile către beneficiari se efectuează pe baza unui mecanism în etape. Etapele țin cont de stadiile tehnice ale investițiilor sau de etapele de execuție ale acestora și respectă prevederile contractului EPC/ “la cheie” (Anexa 5 la Ghidul solicitantului).</p> <p>Să se asigure transparența privind conținutul acestor proceduri de selecție elaborate de ME.</p>	Va rugăm să consultați forma actualizată a ghidului, inclusiv anexele.
209.	<p>Armonizarea cu prevederile ghidului și cerințele FM</p> <p>6/35 eliminarea trimiteri la parteneriatele publice private (PPP)</p> <p>Să se elimine toate trimerile la Analiza Cost - Beneficiu, aceasta nu este solicitată nici prin Ghid și nici prin Cererea de finanțare</p> <p>Pg 11/35 trimiterea la Axa prioritară SUERD</p> <p>Pg. 15/35 să se elimine analiza DNSH care nu este solicitată în contextul proiectelor finanțate din FM</p> <p>Pg 20/35 să se clarifice diferența între etapă de realizare / reper sau să se elimine</p> <p>Pg 21/35 Plan de monitorizare proiect și Doc atașate</p> <p>Pg 22 – 31 inclusiv, la componenta “Buget”, să se elimine dimensiunile neaplicabile FM (de ex. “dimensiunea punere în practică teritorială, activitate economică, egalitate de gen, microregionale și bazin maritim, teme secundare FSE+, etc)</p>	Va rugăm să consultați forma actualizată a ghidului

	<p>Să se elimine Criteriile ETF (autoevaluare) pg. 32/35</p> <p>Să se elimine Criteriile evaluare manual pg. 33/35</p> <p>Să se elimine Declarația unică pg. 34/35 (se dublează cu A3)</p>	
210.	<p>A2.1./ Pg. 3/7</p> <p><i>Proiectul respectă principiul “demararea lucrărilor (Start of Works)”, adică nu s-au demarat alte activități cu excepția celor referitoare la obținerea de terenuri și lucrările pregătitoare, cum ar fi obținerea avizelor, realizarea studiilor de fezabilitate și demararea procedurii de achiziție?</i></p>	Observatia nu poate fi preluata.
211.	<p>A3/ Pg. 1</p> <p>“să asigur/e din alte surse de finanțare legal constituite finanțarea necesară pentru finalizarea proiectului în situația în care acesta nu va fi implementat în integralitate în termen de trei ani de la semnarea contractului de finanțare”</p> <p>Propunem eliminarea sau corelarea termenelor celor două cerințe, având în vedere că termenul maxim de punere în funcțiune a investițiilor este data de 31.12. 2029.</p>	Perioada de implementare a investiției nu va depasi data de 31.12.2026.
212.	<p>Art 13, alin. 7) Graficul de activități prevăzut în Anexa nr. 1 poate fi modificat exclusiv prin act adițional.</p> <p>Pentru simplificare, propunem ca graficul de activități să fie inclus la alin 6) al aceluiași articol, poată fi modificat prin notificare</p>	Observatie preluata
213.	<p>A2a la Contract</p> <p>Eliminarea Col. 3 “Lună proiect depunere cerere”</p>	Propunerea nu a fost preluata
214.	<p>2.3/23</p> <p>.... să fie efectuată și plătită de la data la care solicitantul depune oferta pentru finanțare la ME în cazul proiectelor de tip A, respectiv de la data intrării în vigoare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2020/1001 al Comisie - 9 iulie 2020 în cazul proiectelor de tip B, dar nu mai târziu de data de finalizare a investiției</p>	<p>Va rugam sa consultati forma actualizata a ghidului care vizeaza doar proiecte de tip A (societati/regii autonome).</p> <p>Pentru proiectele de tip B, care vizeaza unitatile administrativ teritoriale, apelul a fost lansat la data de 06.12.2023.</p>
215.		
216.	<p>Va rugam sa precizati care va fi rata de actualizare utilizata pentru acest tip de proiecte in cadrul Analizei financiare din Analiza Cost Beneficiu. Acest lucru este necesar pentru a asigura o unitate si comparabilitate intre proiectele depuse, asa cum se mentioneaza in ghidul pentru realizarea ACB publicat de Comisia Europeana, la pag. 42: „Pentru a asigura coerența între ratele de actualizare utilizate pentru proiecte similare din aceeași țară, Comisia încurajează statele membre să furnizeze propriul lor indicator</p>	A fost eliminata Analiza Cost Beneficiu ca document de sine statator, aceasta se va realiza in cadrul SF-ului, conform prevederilor HG nr. 907/2016 cu modificarile si completarile ulterioare.

	<p>de referință pentru rata de actualizare financiară în documentele lor de orientare și apoi să o aplice în mod consecvent în evaluarea proiectelor la nivel național.”</p> <p>Vademecum-ul pentru analiza cost beneficiu 2021-2027 prevede ca pentru proiecte în domeniul producției de energie regenerabilă să fie utilizată o rată de actualizare determinată sub forma de WACC (Weighted Average Cost of Capital). Pentru a determina o astfel de rată relevantă pentru acest tip de proiecte în România, ne putem raporta la datele din raportul „Condițiile de finanțare a energiei regenerabile în Europa: sondaj și analiză de impact” („Renewable energy financing conditions in Europe: survey and impact analysis”), realizat în cadrul proiectului Aures II (finanțat din fonduri UE), care are scopul de a oferi sprijin statelor membre ale Uniunii Europene pentru a îmbunătăți eficacitatea și rentabilitatea licitațiilor pentru sprijinul pentru energie regenerabilă. În cadrul studiului realizat au fost identificate, ca valori ale WACC aplicabile investițiilor din România, niveluri ale ratelor de actualizare de cca. 7.5% - 8%.</p>										
217.	Solicitam eliminarea obligației înscrierii clasei corespunzătoare diviziunii 35 din codul CAEN pentru solicitanții care nu debitează în rețea și care vor folosi energia produsă doar pentru autoconsum.	Această condiție a fost eliminată conform ultimei variante a ghidului solicitantului.									
218.	Recomandăm introducerea mecanismelor de realocare a bugetului în funcție de solicitările primite pe diferitele tehnologii, precum și de supracontractare.	Recomandarea nu poate fi preluată.									
219.	Solicitam introducerea posibilității existenței mai multor Avize Tehnice de Racordare, pentru cazurile în care se propun proiecte cumulate cu același obiectiv (de ex., instalarea de panouri fotovoltaice pe stațiile de transformare distribuite în aria de concesiune a unui operator de distribuție, pentru consum servicii interne/auxiliare).	Observația nu a fost preluată									
220.	<p>Propunere adițională privind Anexa 2 - Grila de evaluare tehnico-economică a ofertelor</p> <p>Propunere: Pentru o distribuire cât mai echilibrată a ajutorului de stat, evaluarea Proiectelor pe baza a 2 criterii, astfel:</p> <ul style="list-style-type: none"> - criteriul 1: evaluare în funcție de ajutorul de stat solicitat pe MW/instalat; - criteriul 2: evaluare în funcție de ajutorul de stat total solicitat pe Proiect. <table border="1"> <thead> <tr> <th>Grila de evaluare tehnico-economică a ofertei</th><th>Maxim</th><th>Minim</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td colspan="3"> 1. Quantum ajutor de stat solicitat pentru proiect din cheltuielile eligibile/ MW instalat de producție </td></tr> <tr> <td colspan="3"> <i>Se urmărește o cât mai bună proporție pentru ca solicitantul, ținând cont de scăderea costurilor cu tehnologia, să acopere o mare sursă din investiție din fonduri proprii, astfel încât subvenția publică oferită per MW instalat să fie cea mai joasă și să se evite supracompensarea. Quantumul ajutorului de stat se raportează la capacitatea instalată de producție (Euro/MW instalat):</i> </td></tr> </tbody> </table>	Grila de evaluare tehnico-economică a ofertei	Maxim	Minim	1. Quantum ajutor de stat solicitat pentru proiect din cheltuielile eligibile/ MW instalat de producție			<i>Se urmărește o cât mai bună proporție pentru ca solicitantul, ținând cont de scăderea costurilor cu tehnologia, să acopere o mare sursă din investiție din fonduri proprii, astfel încât subvenția publică oferită per MW instalat să fie cea mai joasă și să se evite supracompensarea. Quantumul ajutorului de stat se raportează la capacitatea instalată de producție (Euro/MW instalat):</i>			Observația nu a fost preluată
Grila de evaluare tehnico-economică a ofertei	Maxim	Minim									
1. Quantum ajutor de stat solicitat pentru proiect din cheltuielile eligibile/ MW instalat de producție											
<i>Se urmărește o cât mai bună proporție pentru ca solicitantul, ținând cont de scăderea costurilor cu tehnologia, să acopere o mare sursă din investiție din fonduri proprii, astfel încât subvenția publică oferită per MW instalat să fie cea mai joasă și să se evite supracompensarea. Quantumul ajutorului de stat se raportează la capacitatea instalată de producție (Euro/MW instalat):</i>											

	<p>Acordarea punctajului:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Valoarea cea mai mică a ajutorului de stat solicitat (Euro/MW) - 75 pct ➤ Valoarea cea mai mare a ajutorului de stat solicitat (Euro/MW) - 0 pct ➤ Valorile intermediare ale ajutorului de stat solicitat (Euro/MW) se calculează conform ecuației dreptei: <p>$ax + b = y$, unde:</p> <p>x este valoarea ajutorului de stat solicitat</p> <p>y este punctajul obținut</p> <p>a și b sunt coeficienții drepte, care se vor calcula înlocuind valorile x și y în ecuația drepte după cum urmează;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Când x este valoarea maximă a ajutorului de stat solicitat, y este 0 • Când x este valoarea minimă a ajutorului de stat solicitat, y este 75 	75	0	
	Total punctaj criteriul 1	75	0	
	<p>2. Quantum ajutor de stat solicitat per total proiect</p> <p><i>Se urmărește o distribuire cât mai echilibrată a fondurilor, pentru toate tipurile de proiecte. Quantumul ajutorului de stat se raportează la valoarea totală primită pentru proiect.</i></p>			
	<p>Acordarea punctajului:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Valoarea cea mai mică a ajutorului de stat solicitat (Euro) - 25 pct ➤ Valoarea cea mai mare a ajutorului de stat solicitat (Euro) - 0 pct 	25	0	

	<p>➤ Valorile intermediare ale ajutorului de stat solicitat (Euro) se calculează conform ecuației drepte:</p> <p>$ax + b = y$, unde:</p> <p>x este valoarea ajutorului de stat solicitat</p> <p>y este punctajul obținut</p> <p>a și b sunt coeficienții drepte, care se vor calcula înlocuind valorile x și y în ecuația drepte după cum urmează;</p> <ul style="list-style-type: none"> Când x este valoarea maximă a ajutorului de stat solicitat, y este 0 Când x este valoarea minimă a ajutorului de stat solicitat, y este 25 			
	Total punctaj criteriul 2	25		
	TOTAL punctaj (criteriile de la 1 la 2)	100	0	
221.	Solicităm corelarea datelor financiare existente la bugetul total estimat al apelului menționat la începutul secțiunii 1.6 „Alocarea stabilită pentru selecția proiectelor” (pagina 8-9), respectiv 400.000.000 euro, cu valoarea prezentată în paragraful „Defalcarea anuală a bugetului total alocat apelurilor de 415.000.000 euro este după cum urmează”.	Observație preluată		
222.	Solicităm completarea secțiunilor 4.1.1 „Verificarea conformității administrative și a eligibilității cererilor de finanțare, secțiunea 4.2. „Depunerea și soluționarea contestațiilor”, secțiunea 5.1 „Etapa de precontractare”, secțiunea 5.2. „Etapa de contractare” cu exprimarea în clar a termenelor, fie în zile lucrătoare, fie în zile calendaristice.	Unde nu se specifica lucratoare/calendaristice, termenele menționate în ghidul solicitantului, fac referire la zile calendaristice		
223.	Vă rugăm să clarificați alegerea criteriului de evaluare pe baza sumei solicitate per MW instalat de producție pentru autoconsum în cadrul secțiunii 4.1.2. „Evaluarea tehnico-economică” a versiunii Ghidului Solicitantului pusă spre dezbateră publică, se menționează că: „Evaluarea tehnico-economică a ofertei va fi realizată conform Grilei de evaluare tehnicoeconomică a ofertelor din Anexa 2.2 la prezentul ghid, după un criteriu major: Criteriul - Cuantum ajutor de stat solicitat pentru proiect din cheltuielile eligibile/MW instalat de producție pentru autoconsum - maxim 100 puncte;”.	Vă rugăm să consultați forma actualizată a ghidului		
224.	Având în vedere prevederile secțiunii 4.1.	Vă rugăm să consultați ghidul în forma actualizată		

Comisia
Europeană

FONDUL PENTRU MODERNIZARE

Accelerăm tranziția spre neutralitate climatică

	<p>„Verificarea conformității administrative și a eligibilității cererilor de finanțare”, Ghidul prezent dezbătut public specifică următoarele:” Se pot solicita cel mult două clarificări Solicitantul va avea obligația să răspundă în maximum 10 zile la clarificările solicitate”, vă rugăm să menționați care este numărul de clarificări permise conform noii proceduri în etapa de verificare a conformității administrative și a eligibilității și să confirmați dacă se mai pot cere clarificări la etapa de evaluare tehnico-economică.</p>	
225.	<p>Solicitantul demonstrează capacitate financiară pentru susținerea implementării proiectului: ☒ Solicitantul demonstrează capacitatea financiară pentru implementarea proiectului prin indicatorii de solvabilitate, respectiv prin raportul dintre Datorii totale și Capitaluri proprii care trebuie să fie pozitiv și mai mic de 7,5 în ultimul an financiar;</p> <p>Se probează cu: (...)</p> <p>☒ Declarația unică (Anexa 3) și un extras de cont bancar/scrisoare de bonitate din care să reiasă că acesta deține sursele necesare cofinanțării și cheltuielilor.</p> <p><i>Dacă solicitantul nu îndeplinește criteriul privind indicatorul de solvabilitate sau nu are un exercițiu financiar încheiat (este înființat în anul depunerii Cererii de finanțare), trebuie să prezinte la depunere o scrisoare de confort emisă de o instituție bancară din România/alte state membre ale Uniunii Europene.</i></p> <p>Reformulare: Propunem reformularea condițiilor din ghid astfel: „Solicitantul demonstrează capacitate financiară pentru susținerea implementării proiectului: ☒ Solicitantul demonstrează capacitatea financiară pentru implementarea proiectului prin indicatorii de solvabilitate, respectiv prin raportul dintre Datorii totale și Capitaluri proprii care trebuie să fie pozitiv și mai mic de 7,5 în ultimul an financiar; Se probează cu: (...) ☒ Declarația unică (Anexa 3) Dacă solicitantul nu îndeplinește criteriul privind indicatorul de solvabilitate sau nu are un exercițiu financiar încheiat (este înființat în anul depunerii Cererii de finanțare), trebuie să prezinte la contractare un extras de cont bancar, și/sau un contract de împrumut asociat / acționar, și/sau un contract de împrumut</p>	<p>Observația nu a fost preluată</p>

Comisia
Europeană

FONDUL PENTRU MODERNIZARE

Accelerăm tranziția spre neutralitate climatică

	<p>intra-grup, sau alte documente similare din care să reiasă că aceștia dețin sursele necesare cofinanțării și asigurării cheltuielilor neeligibile.</p> <p>Toți solicitanții trebuie să prezinte în termen de șase luni de la semnarea contractului un extras de cont, și/sau o scrisoare de confort emisă de o instituție bancară din România/alte state membre ale Uniunii Europene, și/sau un contract de credit cu o instituție bancară din România/alte state membre ale Uniunii Europene, și/sau un contract de împrumut și/sau un contract de împrumut intra-grup, sau alte documente similare din care să reiasă că aceștia dețin sursele necesare cofinanțării și asigurării cheltuielilor neeligibile.”</p>	
226.	<p>Contract de finanțare:</p> <p>Propunem includerea unei clauze (de ex. la art 12) care să prevadă posibilitatea ipotecării bunurilor care fac obiectul investiției în perioada de implementare sau durabilitate, exclusiv cu scopul finanțării proiectului, astfel:</p> <p>(1) Beneficiarul se obligă să nu înstrăineze obiectele/bunurile, fie ele mobile sau imobile pe perioada de implementare și durabilitate, dar poate ipoteca obiectele/bunurile, fie ele mobile sau imobile finanțate prin prezentul Contract de finanțare, cu respectarea următoarelor prevederi:</p> <p>a) în perioada de implementare a proiectului, exclusiv în scopul realizării proiectului</p> <p>b) în perioada de valabilitate a Contractului de finanțare, așa cum aceasta este prevăzută la articolul 2, exclusiv pentru asigurarea sustenabilității investiției.</p> <p>(2) Beneficiarul are obligația de a transmite la Ministerul Energiei o copie a contractului de credit și ipotecă în termen de 10 zile lucrătoare de la semnarea lui, însoțită de raportul de evaluare a imobilului finanțat în cadrul prezentului Contract de finanțare, realizată de către un evaluator bancar sau independent.</p> <p>(3) În cazul unui contract de ipotecă, Beneficiarul are obligația de a transmite Ministerului Energiei o copie a extrasului de carte funciară cu mențiunea înregistrării ipotecii, în termen de 10 zile lucrătoare de la efectuarea înregistrărilor în Registrul de carte funciară. Justificare Măsura propusă va înlesni obținerea obținerii finanțării bancare în cazul proiectelor care necesită acest lucru, facilitând implementarea cu succes și în timp util a proiectelor aprobate.</p> <p>De asemenea, măsura propusă contribuie la diminuarea riscului ca proiectele aprobate să se blocheze sau să se amâne din lipsa finanțării necesare.</p>	<p>Conform prevederilor ghidului solicitantului actualizat, este acceptată doar ipoteca bancară în favoarea proiectului</p>
227.	<p>Vă rugăm să clarificați dacă finalizarea investiției până la 31.12.2029 include și punerea sub tensiune a capacităților de producție sau include doar recepția punerii în funcțiune.</p>	<p>Finalizarea investițiilor include punerea sub tensiune și conectarea la rețea se realizează până la 31.12.2026. Eroarea materială a fost corectată în forma actualizată a ghidului.</p>

228.	<p><u>Dispoziție din Ghidul Solicitantului (pag.5)</u> Calendar apel: Data și oră începere depunere proiecte: Data și oră închidere depunere proiecte:</p> <p>Data fiind complexitatea proiectelor care vor face obiectul acestui program, precum și a documentelor necesare a fi întocmite (studii de fezabilitate, ACB etc.), propunem lansarea apelului cu o perioadă de depunere de minimum 3 (trei) luni, urmând a fi prelungită din timp, în măsura în care vor exista solicitări în acest sens.</p>	Termenul de depunere este de trei luni
229.	<p><u>Dispozițiile din Ghidul Solicitantului (Secțiunea 1.3.1, pag. 6)</u> Valoarea maximă a ajutorului de stat care poate fi acordat în baza Regulamentului (UE) nr. 651/2014 al Comisiei din 2014 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața internă în aplicarea art. 107 și 108 din tratat, cu modificările și completările ulterioare este de 20 milioane euro pe beneficiar.</p>	Vă rugăm să consultați forma actualizată a ghidului
230.	<p><u>Dispozițiile din Ghidul Solicitantului (Secțiunea 1.6, pag. 8)</u> În cazul în care bugetul schemei de ajutor de stat nu se consumă integral după prima licitație, Ministerul Energiei va organiza o nouă procedură de ofertare concurențială pentru suma rămasă neutilizată. În cazul în care bugetul schemei de ajutor de stat nu se consumă integral după prima licitație, fie integral, fie pe oricare dintre liniile alocate tehnologiilor eligibile, în scopul eficientizării utilizării bugetului alocat și a eforturilor presupuse de eventuale relansări succesive de noi proceduri, se instituie mecanismul supracontractării la 120% din bugetul alocat, coroborat cu posibilitatea realocării bugetului între liniile tehnologiilor eligibile.”</p>	Alocările bugetare pe tipuri de surse regenerabile pot suferi modificări în cazul în care nu există interes pentru una dintre resursele regenerabile.
231.	<p><u>Dispozițiile din Ghidul solicitantului (pag. 9; pag. 16-17; pag. 3 din Anexa 3 la Ghid – Declarația unică):</u> <i>„Diferența până la valoarea totală a proiectului se acoperă de către beneficiar. Acesta trebuie să aducă o contribuție financiară pentru diferența până la totalul costurilor proiectului fie din surse proprii, fie din surse atrase, sub o formă care să nu facă obiectul nici unui ajutor public.”</i> <i>“Solicitantul demonstrează capacitatea financiară pentru implementarea proiectului prin indicatorii de solvabilitate, respectiv prin raportul dintre Datorii totale și Capitaluri proprii care trebuie să fie pozitiv și mai mic de 7,5 în ultimul an financiar;</i> <i>Se probează cu:</i> <i>[...]</i> <i>Declarația unică (Anexa 3) și un extras de cont bancar/scrisoare de bonitate din care să reiasă că acesta deține sursele necesare cofinanțării și cheltuielilor.”</i> <i>“<denumire solicitant> are resursele financiare necesare pentru susținerea implementării proiectului.”</i></p>	În situația în care indicatorul de solvabilitate nu este îndeplinit, se vor respecta prevederile ghidului, respectiv, se va prezenta o scrisoare de confort valabilă la momentul depunerii cererii de finanțare.

	<p>Vă rugăm să clarificați dacă este necesar ca solicitantul să facă dovada că fondurile pentru acoperirea cheltuielilor neeligibile sunt disponibile chiar la momentul depunerii cererii de finanțare sau dacă acest lucru este necesar doar în situația în care indicatorul de solvabilitate Datorii Totale/Capitaluri proprii < 7,5 nu este respectat. Din dispozițiile menționate din Ghidul solicitantului reiese că în afară de dovada îndeplinirii indicatorului de solvabilitate Datorii Totale/Capitaluri proprii < 7,5 prin documentele contabile, este necesar să se depună și „extras de cont bancar/scrisoare de bonitate din care să reiasă că acesta deține sursele necesare cofinanțării” proiectului.</p> <p>Dacă este necesar ca solicitantul să facă dovada disponibilității fondurilor menționate chiar la momentul depunerii cererii de finanțare, propunem includerea clară în Ghid a posibilității solicitantului de a dovedi disponibilitatea fondurilor printr-un contract de împrumut încheiat cu afiliații săi sau printr-un contract de împrumut încheiat cu o instituție finanțatoare care să poată fi și o alta decât o instituție bancară din Uniunea Europeană. Acest lucru este necesar întrucât, în practică, disponibilitățile financiare nu se află în contul bancar al solicitantului încă de la început. În multe cazuri, pentru finanțarea costurilor investiției, solicitantul apelează fie la împrumuturi de la asociat, fie la împrumuturi externe de la instituții finanțatoare, care nu sunt neapărat bănci din Uniunea Europeană, astfel încât solicitantul nu ar putea face dovada disponibilităților financiare cu un extras de cont sau scrisoare de bonitate.</p>	
232.	<p><u>Dispoziția din Ghidul solicitantului (pag. 11):</u> <i>„Activitățile proiectului nu vor fi începute înainte de data depunerii Cererii de finanțare pentru finanțare la Ministerul Energiei, cu excepția obținerii terenurilor și lucrărilor pregătitoare, cum ar fi obținerea avizelor și autorizațiilor și realizarea studiilor de fezabilitate (și a studiilor tehnice stabilite de standarde și normative pentru pregătirea proiectului), care nu sunt considerate drept demarare a lucrărilor.”</i> Vă rugăm să clarificați dacă în cazul inițierii și realizării Proiectului Tehnic (PT) și a Detaliilor De Execuție (DDE) pentru proiect, este asigurată respectarea dispozițiilor menționate, respectiv dacă putem considera aceste etape ca nefiind o demarare a lucrărilor.</p>	Realizarea PT+DE nu sunt considerate activitati care reprezinta „Demararea lucrărilor”
233.	<p><u>Dispoziția din Ghidul solicitantului (pag. 12):</u> <i>„Este considerat unitar proiectul care îndeplinește cumulativ următoarele condiții: [...] Există un singur Aviz Tehnic de Racordare/un singur racord la rețeaua de transport sau de distribuție”</i> Vă rugăm să clarificați modalitatea de aplicare a acestei dispoziții, având în vedere că, prin prisma legislației aplicabile la acest moment proiectelor finanțate, sunt numeroase cazurile în care un solicitant realizează mai multe obiective de investiții, acestea având în unele cazuri autorizații de construire diferite, însă existând un singur Aviz Tehnic de Racordare pentru toate aceste obiective de investiții ca urmare a unei soluții de racordare comune. În acest caz, este necesar să se clarifice dacă este considerat unitar proiectul alcătuit din totalitatea obiectivelor de investiții. Propunem clarificarea acestei situații prin adăugarea în Ghidul solicitantului, a unei a cincea condiții cumulative ce trebuie îndeplinită pentru ca un proiect să fie considerat unitar, respectiv:</p>	Se vor avea în vedere prevederile ghidului în forma actualizată

Comisia
Europeană

FONDUL PENTRU MODERNIZARE

Accelerăm tranziția spre neutralitate climatică

	„În cazul în care solicitantul deține mai multe obiective de investiții în cadrul aceluiași proiect, acestea au o soluție comună de racordare”.	
234.	<p><u>Dispoziția din Ghidul solicitantului (pag. 12):</u> <i>„Proiectul unic de investiție” înseamnă orice investiție inițială legată de aceeași activitate sau de o activitate similară demarată de beneficiarul ajutorului la nivel de grup într-un interval de trei ani de la data inițierii lucrărilor la o altă investiție care beneficiază de ajutor în aceeași regiune NUTS 3”.</i> Vă rugăm să clarificați dacă dispoziția menționată se aplică și în cazul în care solicitantul a primit ajutor de stat în cadrul altor scheme de finanțare, precum Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR), sau dacă dispoziția se aplică doar în ceea ce privește finanțarea prin Fondul pentru Modernizare, respectiv dacă finanțarea obținută de o societate din grup prin PNRR este luată în calcul pentru stabilirea proiectului unic de investiții în cadrul Fondului pentru Modernizare. Propunem eliminarea acestei definiții/condiții. Introducerea definiției și relevanța conceptului „proiect unic de investiții” se justifică în contextul specific ajutoarelor regionale, acordate în baza Art. 14 (Ajutoare Regionale pentru Investiții) din Regulamentul 651. În condițiile în care ghidul propus se bazează pe prevederile Art. 41 (Ajutoarele pentru investiții destinate promovării producției de energie din surse regenerabile, a hidrogenului produs din surse regenerabile de energie și a cogenerării de înaltă eficiență), considerăm ca limitarea companiilor care au capacitatea de a dezvolta proiecte este în detrimentul scopului acestui program. Mai mult, cele trei tipuri de resurse de energie sprijinite prin prezentul program sunt concentrate în anumite regiuni ale României, care se suprapun deseori cu regiunile NUTS 3, acest fapt reprezentând deja o constrângere de ordin tehnic/natural. Pe de altă parte, evitarea divizării artificiale a proiectelor poate fi realizată prin prisma definiției „proiectului unitar”, concept necesar și oportun în prezentul proiect de ghid.</p>	<p>Condiția referitoare la proiectul unic de investiție a fost eliminată din ghidul solicitantului. Se vor avea în vedere prevederile ghidului în forma actualizată</p>
235.	<p><u>Dispoziția din Ghidul solicitantului (pag. 13):</u> <i>“Prin urmare, un grup de companii poate aplica pentru 2 sau mai multe proiecte, dar trebuie să se analizeze dacă proiectele sunt dezvoltate în aceeași regiune de dezvoltare NUTS 3 și dacă lucrările se realizează în cadrul unei perioade de trei ani. În caz afirmativ, grupul nu poate primi mai mult de 20 milioane euro/beneficiar.”</i> Vă rugăm să clarificați modalitatea de aplicare a dispoziției sub următoarele aspecte: (a) La ce moment se calculează pragul de 20 milioane euro în cazul proiectelor unice de investiții? La data depunerii cererilor de finanțare sau la data declarării eligibilității proiectelor? (b) În cazul în care un grup beneficiar se află în curs de dezvoltare a mai multor proiecte în aceeași regiune NUTS 3, este posibil ca acesta să depună cereri de finanțare pentru mai multe proiecte din aceeași regiune NUTS 3 cu depășirea pragului de 20 milioane euro la data depunerii, întrucât nu se știe de la început dacă toate proiectele sunt eligibile și vor primi finanțare, urmând</p>	<p>Condiția referitoare la proiectul unic de investiție a fost eliminată din ghidul solicitantului. Se vor avea în vedere prevederile ghidului în forma actualizată</p>

	<p>ca, în situația în care sunt eligibile mai multe proiecte și se depășește pragul de 20 de milioane, să se declare neeligibile următoarele proiecte în limita sumelor ce depășesc pragul?</p> <p>În cazul în care, conform actualei forme a Ghidului, evaluarea se face la data depunerii cererilor de finanțare, recomandăm modificarea Ghidului pentru a permite această evaluare în etapa de verificare a eligibilității, mai ales având în vedere faptul că, după depunerea cererii de finanțare, este posibil ca un solicitant să devină parte a unui alt grup decât cel din care făcea parte la data cererii.</p>	
236.	<p><u>Dispozițiile din Ghidul solicitantului (pag. 12; pag. 18):</u> <i>„Un beneficiar poate depune două sau mai multe proiecte pentru finanțare, cu condiția ca acestea să nu fie un proiect unic de investiții.”</i> <i>„Sub rezerva prevederilor articolelor 56 și 57 din Legea nr. 129 din 11 iulie 2019 pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului modificată și completată prin Legea 315/2021, persoanele juridice supuse obligației de înregistrare în registrul comerțului au, totodată, obligația actualizării informațiilor de fiecare dată când are loc o modificare a acestora, sub rezerva aplicării sancțiunilor contravenționale și a dizolvării societății.”</i> Vă rugăm să clarificați modalitatea de aplicare a dispozițiilor în următoarele situații: (a) În cazul în care, după data depunerii cererii de finanțare și înainte de declararea eligibilității, un solicitant devine parte a unui alt grup decât cel din care făcea parte la data depunerii cererii de finanțare, care este momentul în raport cu care proiectele depuse spre finanțare sunt evaluate din punctul de vedere al condițiilor aplicabile unui proiect unic de investiții? (b) Ce se întâmplă dacă un proiect de investiții este declarat eligibil și grupul din care face parte beneficiarul se schimbă după declararea eligibilității, dar înainte de semnarea contractului de finanțare?</p>	<p>a. Condiția referitoare la proiectul unic de investiție a fost eliminată din ghidul solicitantului. b. O astfel de schimbare nu este permisă pentru ca ar afecta condițiile de eligibilitate ale solicitantului. Se vor avea în vedere prevederile ghidului în forma actualizată</p>
237.	<p><u>Dispoziția din Ghidul solicitantului (pag. 19):</u> <i>„În plus, unde dreptul de proprietate nu este deținut de beneficiar se va prezenta și acordul proprietarilor asupra terenurilor private unde accesul se face conform prevederilor Codului civil.”</i> Vă rugăm să clarificați sensul dispoziției, întrucât este neclar la ce acord se referă. Beneficiarul poate construi proiectul în baza altor drepturi reale decât dreptul de proprietate, precum dreptul de suprafață sau concesiune, nefiind necesar vreun alt acord al proprietarului pentru realizarea investiției.</p>	<p><i>Beneficiarul poate demonstra dreptul de folosință asupra terenului prin: act de proprietate/contract de concesiune/suprafață/închiriere/administrație etc.</i> A se avea în vedere prevederile Codului Civil</p>
238.	<p><u>Dispoziția din Ghidul solicitantului (pag. 19-20):</u> <i>„Extras de carte funciară, valabil la data depunerii, în care este intabulat dreptul de folosință, care să probeze că imobilele (teren și/sau clădiri) sunt libere de orice sarcini (în sensul în care nu există niciun act sau fapt juridic care împiedică sau limitează, total sau parțial, exercitarea unuia sau mai multor atribuții ale dreptului de proprietate, astfel încât proprietarul să poată realiza activitățile proiectului),</i></p>	<p>Sunt obligatorii înregistrările în cartea funciară a sarcinilor asupra drepturilor de suprafață. Se accepta ipoteca bancară, în favoarea proiectului, conform prevederilor ghidului</p>

Comisia
Europeană

FONDUL PENTRU MODERNIZARE

Accelerăm tranziția spre neutralitate climatică

	<p><i>că nu fac obiectul unor litigii în curs de soluționare la instanțele judecătorești cu privire la situația juridică, că nu fac obiectul revendicărilor potrivit unor legi speciale în materie sau dreptului comun;”</i></p> <p>Întrucât interdicția se referă la sarcini asupra terenului/imobilului, care să limiteze exercitarea dreptului de proprietate, vă rugăm să clarificați dacă, în situația în care investiția se realizează în baza unui alt drept real decât proprietatea, cum ar fi suprafața, sunt permise înregistrările în cartea funciară a sarcinilor asupra dreptului de suprafață și dacă sunt permise sarcini asupra activelor viitoare ale proiectului. Această clarificare este necesară întrucât, în general, pentru a obține finanțare din partea unei instituții bancare sau a altei instituții financiare pentru acoperirea contribuției proprii, solicitantului i se solicită să greveze cu ipotecă dreptul de suprafață asupra terenului sau viitoarele active ale proiectului.</p> <p>Spre deosebire de Ghidul solicitantului aplicabil în cazul Componentei C6. Măsura I1 din cadrul PNRR, care permitea excepția ipotecării terenului sub rezerva angajamentului creditorului ipotecar de a nu executa terenul și investiția finanțată din PNRR pe o perioadă de cel puțin 5 ani de la punerea în exploatare a proiectului, Ghidul solicitantului aplicabil în cazul prezentei măsuri de finanțare nu mai prevede această excepție. Recomandăm introducerea acestei posibilități și în cadrul acestui Ghid și extinderea sa și în cazul sarcinilor constituite în favoarea altor instituții finanțatoare decât instituții bancare din Uniunea Europeană.</p>	
239.	<p><u>Dispoziția din Ghidul solicitantului (pag. 28):</u> <i>„Criteriul - Cuantum ajutor de stat solicitat pentru proiect din cheltuielile eligibile/ MW instalat de producție pentru autoconsum - maxim 100 puncte”</i></p> <p>Vă rugăm să clarificați referirea la autoconsum din cadrul acestui criteriu. De asemenea, solicităm publicarea spre consultare publică și a Îndrumarului metodologic sau a documentului similar avut în vedere pentru a fi aplicabil în derularea procedurilor de achiziție pentru atribuirea contractelor de furnizare de produse, prestare de servicii și execuție de lucrări ce vor fi finanțate în cadrul prezentei măsuri de finanțare, astfel încât solicitanții să cunoască din timp procedura aplicabilă și să formuleze solicitări de clarificări și recomandări în vederea îmbunătățirii în timp util a procedurii.</p>	Va rugam sa consultati forma actualizata a ghidului
240.	<p><u>Dispoziția din Ghidul solicitantului (pag. 6):</u> <i>„Construcții care fac obiectul proiectului de producere a energiei electrice din surse regenerabile de energie eoliană, solară sau hidro.”</i></p> <p>Propunem modificarea acestei dispoziții după cum urmează:</p> <p><i>„Achiziția de lucrări de construcții, de servicii conexe, precum și orice alte achiziții ce au ca scop realizarea construcțiilor care fac obiectul proiectului de producere a energiei electrice din surse regenerabile de energie eoliană, solară sau hidro”</i></p>	Observația nu a fost preluată

241.	<p><u>Dispoziția din Ghidul solicitantului (pag. 10):</u></p> <p>[...] „descrierea proiectului, inclusiv data începerii și a finalizării acestuia (data finalizării nu va depăși data stabilită în cadrul fiecărei proceduri de ofertare concurențială);”</p> <p>Propunem modificarea acestei dispoziții după cum urmează:</p> <p>[...] „descrierea proiectului, inclusiv data începerii și a finalizării acestuia (data finalizării nu va depăși 31.12.2029);”</p>	Observatia nu a fost preluata.
242.	<p><u>Dispoziția din Ghidul solicitantului (pag. 12):</u></p> <p>„În conformitate cu regulile de ajutor de stat, solicitantul nu poate primi un ajutor mai mare de 20 milioane euro pe beneficiar.”</p> <p>Ghidul nu reglementează posibilitatea solicitantului de a depune pentru finanțare mai multe proiecte, finanțarea solicitată putând depăși suma de 20 milioane euro, întrucât este posibil ca unele dintre proiecte să nu fie considerate eligibile sau să nu intre în etapa de contractare. Prin urmare, recomandăm reglementarea expresă a posibilității în care, doar dacă sunt declarate eligibile mai multe proiecte depuse de un solicitant ce depășesc împreună pragul menționat, să se poată renunța la cele care depășesc pragul.</p>	Respectarea prevederilor cu privire la pragul de 20 de milioane de euro va fi asigurată de către solicitant (Care are obligația de a completa informații în acest sens în cererea de finanțare) și autoritatea finanțatoare
243.	<p><u>Dispoziția din Ghidul solicitantului (pag. 28):</u></p> <p>„Solicitantul va avea obligația să răspundă în maximum 10 zile la clarificările solicitate.”</p> <p>Propunem completarea dispoziției după cum urmează:</p> <p>“Solicitantul va avea obligația să răspundă în maximum 10 zile la clarificările solicitate. La cererea temeinic justificată a solicitantului, termenul de răspuns la clarificări poate fi prelungit cu maximum 10 zile lucrătoare, cu aprobarea Ministerului Energiei.”</p>	Propunerea nu poate fi acceptată. Se vor avea în vedere prevederile ghidului în forma actualizată
244.	<p><u>Dispoziția din Ghidul solicitantului (pag. 28):</u></p> <p>„Dacă după etapa de clarificări proiectul nu îndeplinește toate criteriile din Grila de verificare a conformității administrative și a eligibilității cererilor de finanțare, stabilite prin prezentul ghid, Cererea de finanțare va fi respinsă, iar solicitanții vor fi notificați asupra motivelor respingerii.”</p> <p>Propunem completarea dispoziției după cum urmează:</p> <p>„Dacă după etapa de clarificări proiectul nu îndeplinește toate criteriile din Grila de verificare a conformității administrative și a eligibilității cererilor de finanțare, stabilite prin prezentul ghid, Cererea de finanțare va fi respinsă, iar solicitanții vor fi notificați asupra motivelor respingerii. În etapa de verificare a conformității administrative și a eligibilității cererilor de finanțare poate fi emisă o singură decizie de respingere a cererii de finanțare, respectiv la finalizarea procesului de clarificări, decizia cuprinzând toate motivele de respingere.”</p>	Observatia nu a fost preluata.
245.	<p><u>Dispoziția din Ghidul solicitantului (pag. 29):</u></p>	Observatia nu a fost preluata.

	<p>„Pentru fiecare proiect selectat în vederea finanțării, se va transmite către beneficiar o notificare privind selectarea ofertei pentru finanțare. Pentru fiecare proiect respins, solicitantul va fi înștiințat în scris asupra motivelor respingerii.”</p> <p>Propunem completarea acestei dispoziții după cum urmează: „Pentru fiecare proiect selectat în vederea finanțării, se va transmite către beneficiar o notificare privind selectarea ofertei pentru finanțare. Pentru fiecare proiect respins, solicitantul va fi înștiințat în scris asupra motivelor respingerii. În etapa de evaluare tehnico-economică poate fi emisă o singură decizie de respingere a cererii de finanțare, respectiv la finalizarea etapei anterior menționate, decizia cuprinzând toate motivele de respingere.”</p>	
246.	<p>Va rugăm să precizați care va fi rata de actualizare utilizată pentru acest tip de proiecte în cadrul Analizei financiare din Analiza Cost Beneficiu. Acest lucru este necesar pentru a asigura o unitate și comparabilitate între proiectele depuse, așa cum se menționează în ghidul pentru realizarea ACB publicat de Comisia Europeană, la pag. 42: „Pentru a asigura coerența între ratele de actualizare utilizate pentru proiecte similare din aceeași țară, Comisia încurajează statele membre să furnizeze propriul lor indicator de referință pentru rata de actualizare financiară în documentele lor de orientare și apoi să o aplice în mod consecvent în evaluarea proiectelor la nivel național.” Vademecum-ul pentru analiza cost beneficiu 2021-2027 prevede ca pentru proiecte în domeniul producției de energie regenerabilă să fie utilizată o rata de actualizare determinată sub forma de WACC (Weighted Average Cost of Capital). PPC Energy Services Co S.A. – Buftea, Calea București-Târgoviște, nr. 117, jud. Ilfov – Cod unic de înregistrare 17043219, Nr. de ordine în Registrul Comerțului J23/1694/20.06.2007 - Capital social subscris și vărsat 200.000 lei Pentru a determina o astfel de rată relevantă pentru acest tip de proiecte în România, ne putem raporta la datele din raportul „Condițiile de finanțare a energiei regenerabile în Europa: sondaj și analiză de impact” („Renewable energy financing conditions in Europe: survey and impact analysis”), realizat în cadrul proiectului Aures II (finanțat din fonduri UE), care are scopul de a oferi sprijin statelor membre ale Uniunii Europene pentru a îmbunătăți eficacitatea și rentabilitatea licitațiilor pentru sprijinul pentru energie regenerabilă. În cadrul studiului realizat au fost identificate, ca valori ale WACC aplicabile investițiilor din România, niveluri ale ratelor de actualizare de cca. 7.5% - 8%.</p>	<p>A fost eliminată Analiza Cost Beneficiu ca document de sine stătător, aceasta se va realiza în cadrul SF-ului, conform prevederilor HG nr. 907/2016 cu modificările și completările ulterioare.</p>
247.	<p>SOLICITARE DE CLARIFICARE</p> <p>Finalizarea investiției până la 31.12.2029 include și <i>punerea sub tensiune</i> a capacităților de producție sau include doar recepția <i>punerii în funcțiune</i>?</p>	<p>Finalizarea investițiilor include punerea sub tensiune și conectarea la rețea se realizează până la 31.12.2026. Eroarea materială a fost corectată în forma actualizată a ghidului.</p>
248.	<p>[...]</p> <p>Calendar apel: Data și oră începere depunere proiecte: Data și oră încheiere depunere proiecte:</p>	<p>Perioada de depunere a proiectelor va fi de trei luni.</p>

	<p>PROPUNERE</p> <p>Data fiind complexitatea proiectelor care vor face obiectul acestui program, precum și a documentelor necesar a fi întocmite (studii de fezabilitate, ACB etc.), propunem lansarea apelului cu o perioadă de depunere de minimum 3 (trei) luni, urmând a fi prelungită din timp, în măsura în care vor exista solicitări în acest sens.</p>	
249.	<p>În sensul prezentului ghid, realizarea de capacități noi de producție a energiei vizează crearea de instalații noi de producție, acolo unde nu au existat până în prezent.</p> <p>SOLICITARE DE CLARIFICARE</p> <p>Vă rugăm să clarificați dacă prin cerință se înțelege că nu sunt eligibile capacități noi în cazul extinderii unor centrale existente.</p>	Inteprearea este corecta. Nu sunt eligibile extinderile.
250.	<p>„Construcții care fac obiectul proiectului de producere a energiei electrice din surse regenerabile de energie eoliană, solară sau hidro”</p> <p>PROPUNERE</p> <p>„Achiziția de lucrări de construcții, de servicii conexe, precum și orice alte achiziții ce au ca scop realizarea construcțiilor care fac obiectul proiectului de producere a energiei electrice din surse regenerabile de energie eoliană, solară sau hidro”</p>	Observație nepreluată
251.	<p>[...]</p> <p>Valoarea maximă a ajutorului de stat care poate fi acordat în baza Regulamentului (UE) nr. 651/2014 al Comisiei din 2014 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața internă în aplicarea art. 107 și 108 din tratat, cu modificările și completările ulterioare este de 20 milioane euro pe beneficiar.</p> <p>PROPUNERE</p> <p>„Valoarea maximă a ajutorului de stat care poate fi acordat în baza Regulamentului (UE) nr. 651/2014 al Comisiei din 2014 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața internă în aplicarea art. 107 și 108 din tratat, cu modificările și completările ulterioare este de 20 milioane euro pe beneficiar 30 milioane euro pe întreprindere, pe proiect de investiții.”</p> <p>Propunerea se bazează pe prevederile celei mai recente versiuni a Regulamentului (UE) nr. 651/2014 al Comisiei din 2014, și aduce claritate în ceea ce privește (1) numărul de oferte pe care le poate depune un solicitant și (2) valoarea ajutorului de care poate beneficia respectivul solicitant, în cazul depunerii mai multor oferte care nu presupun dezvoltarea de investiții în aceeași regiune NUTS 3.</p> <p>Desigur, această propunere are impact și în alte secțiuni ale ghidului, unde există actualmente sintagma „20 milioane euro pe beneficiar”.</p>	Observație nepreluată
252.	1.5 Indicatori	1. Conectarea la rețea este obligatorie. Injectarea în integralitate în rețea nu este obligatorie, o parte din energia produsă putând fi consumată de către

	<p>Indicatorul I.1 = Capacitatea suplimentară instalată pentru energia din surse regenerabile datorită sprijinului acordat prin măsuri în cadrul mecanismului și care este operațională (și anume, conectată la rețea, dacă este cazul, și complet pregătită să producă energie sau care produce deja energie).</p> <p>Indicatorul I.2 Reducerea gazelor cu efect de seră: Scădere anuală estimată a gazelor cu efect de seră Echivalent tone de CO2/an</p> <p>Indicatorul I.3 Producția medie de energie din surse regenerabile MWh/an</p> <p>Indicatorul I.4 Producția totală de energie din surse regenerabile pentru perioada de referință MWh</p> <p>Indicatorul I.5 Factorul de capacitate al centralei %</p> <p>SOLICITĂRI DE CLARIFICARE</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vă rugăm să clarificați dacă este obligatorie conectarea la rețea și debitarea în integralitate a energiei produse. • Se permite conectarea la rețea și ulterior după PIF, solicitantul să vândă o parte din energie, fără a tranzita rețeaua operatorului de distribuție? • În cazul unui proiect conectat direct la rețeaua internă a unui client industrial care a obținut ATR și pentru conectare la rețeaua națională pentru exportul excesului de electricitate neconsumat de clientul industrial: vă rugăm să precizați dacă există vreo condiție legată de modul în care se va comercializa electricitatea produsă pentru a asigura eligibilitatea proiectului. Este obligatorie comercializarea electricității produse prin intermediul SEN? Este proiectul eligibil dacă o parte din energia produsă se comercializează direct către clientul final fără a trece prin rețeaua națională în timp ce excesul este injectat în SEN și comercializat pe piața de energie? <p>PROPUNERE</p> <p>Pentru evitarea oricăror posibile confuzii, vă recomandăm să uniformizați și să folosiți un singur termen (indicat cu bold) în următoarele situații:</p>	<p>solicitant fără tranzitarea SEN sau comercializată, cu condiția demonstrării respectării indicatorilor asumați pe perioada etapei de monitorizare.</p> <p>2. Conectarea la rețea este obligatorie. Comercializarea și furnizarea se realizează cu respectarea prevederilor legale și reglementărilor ANRE.</p> <p>3. Solicitantul eligibil este cel ce detine ATR-ul. Scopul prezentului apel este de a produce energia electrică și de a comercializa prin intermediul SEN. Parte din energia produsă poate să fie utilizată și pentru autoconsum.</p>
--	--	--

	<p>Indicatorul I.2 – Formula de calcul: 1. Se calculează producția anuală medie de energie electrică = ...</p> <p>Indicatorul I.3 = Producția anuală medie de energie electrică</p> <p>Indicatorul I.4 – Formula de calcul: Producția anuală medie de energie electrică * durata de analiză (20 de ani). (Indicatorul I.3 * 20)</p> <p>Indicatorul I.5 – Formula de calcul: Producția anuală medie de energie electrică / ...</p>	
253.	<p>Capacitate suplimentară față de cea oferită SOLICITĂRI DE CLARIFICARE</p> <ul style="list-style-type: none"> Vă rugăm să clarificați în ce măsură capacitatea asumată inițial prin ofertă poate fi majorată în urma unor împrejurări obiective care nu au putut fi prevăzute la momentul întocmirii studiului de fezabilitate / ofertei (de ex. aspecte ce țin de avizare, utilizarea unor turbine mai înalte și cu o capacitate mai mare față de cele avute în vedere inițial). <p>În mod specific, vă rugăm să clarificați dacă există o anumită flexibilitate din perspectiva majorării capacității noii centrale față de momentul ofertării (de ex. în cazul unui proiect de eolian, prin utilizarea unor turbine mai înalte și cu o capacitate mai mare față de cea avută în vedere inițial la ofertare din constrângeri legate de avizare și în cazul cărora entitatea competentă și-a dat acordul ulterior ofertării în sensul utilizării unor turbine mai înalte și cu o capacitate mai mare), fără ca valoarea ajutorului de stat aprobată să fie majorată, iar capacitatea suplimentară să fie finanțată, dacă este cazul, exclusiv din fondurile proprii / atrase ale solicitantului, fără a implica ajutor de stat.</p>	<p>Soluția tehnică din SF se poate modifica, în situația în care indicatorii asumați prin cererea de finanțare nu se vor modifica.</p>
254.	<p>[...]</p> <p>În cazul în care bugetul schemei de ajutor de stat nu se consumă integral după prima licitație, Ministerul Energiei va organiza o nouă procedură de ofertare concurențială pentru suma rămasă neutilizată. PROPUNERE</p> <p>În cazul în care bugetul schemei de ajutor de stat nu se consumă integral după prima licitație, fie integral, fie pe oricare dintre liniile alocate tehnologiilor eligibile, în scopul eficientizării utilizării bugetului alocat și a eforturilor presupuse de eventuale relansări succesive de noi proceduri, se instituie mecanismul supracontractării la 120% din bugetul alocat, coroborat cu posibilitatea realocării bugetului între liniile tehnologiilor eligibile.</p>	<p>Alocările bugetare pe tipuri de surse regenerabile pot suferi modificări în cazul în care nu există interes pentru una dintre resursele regenerabile.</p>
255.	<p>1.6. Alocarea stabilită pentru selecția proiectelor</p> <p>Bugetul total estimat al apelurilor este echivalentul în lei a sumei de 400.000.000 euro din Fondul pentru Modernizare, după cum urmează:</p>	<p>Vă rugăm să consultați forma actualizată a ghidului.</p> <p>În ceea ce privește impunerea unor capacități minime, observația nu se poate prelua.</p>

	<table><tr><td>Acțiune</td><td>Buget(euro)</td></tr><tr><td>Realizarea capacităților noi de producere energie din surse regenerabile de energie eoliană, solară, hidro.</td><td>400.000.000</td></tr><tr><td>Pentru energie eoliană</td><td>100.000.000</td></tr><tr><td>Pentru energie solară</td><td>200.000.000</td></tr><tr><td>Pentru energie hidro</td><td>100.000.000</td></tr></table> <p>Defalcarea anuală a bugetului total alocat apelurilor de 415.000.000 euro este după cum urmează: Anul 2024: 150.000.000 euro Anul 2025 : 150.000.000 euro Anul 2026 : 115.000.000 euro.</p> <p>PROPUNERI Propunem revizuirea defalcării anuale în conformitate cu bugetul total estimat al apelurilor, respectiv 400.000.000 euro.</p> <p>Propunem armonizarea prevederilor Secțiunii 1.6 și stabilirea unor praguri minime privind capacitatea instalată (de ex: proiecte de minim 2 MW) pentru a nu bloca capacitatea administrativă a ME și a diminua perioada necesară evaluării și contractării propunerilor de investiții.</p>	Acțiune	Buget(euro)	Realizarea capacităților noi de producere energie din surse regenerabile de energie eoliană, solară, hidro.	400.000.000	Pentru energie eoliană	100.000.000	Pentru energie solară	200.000.000	Pentru energie hidro	100.000.000	
Acțiune	Buget(euro)											
Realizarea capacităților noi de producere energie din surse regenerabile de energie eoliană, solară, hidro.	400.000.000											
Pentru energie eoliană	100.000.000											
Pentru energie solară	200.000.000											
Pentru energie hidro	100.000.000											
256.	<p>“Diferența până la valoarea totală a proiectului se acoperă de către beneficiar. Acesta trebuie să aducă o contribuție financiară pentru diferența până la totalul costurilor proiectului fie din resurse proprii, fie din surse atrase, sub o formă care să nu facă obiectul nici unui ajutor public.”</p> <p>Coroborat cu cerinta din Capitolul 2 – 2.1 Eligibilitatea Solicitantului litera f)</p> <p><denumire solicitant> are resursele financiare necesare pentru susținerea implementării proiectului.</p> <p>SOLICITARE DE CLARIFICARE</p>	<p>In varianta actualizata a ghidului, obligativitatea depunerii extrasului de cont bancare/scrisorii de bonitate a fost eliminata.</p> <p>In ceea ce priveste propunerea referitoare la imprumuturile intra-grup aceasta nu poate fi acceptata.</p>										

	<ul style="list-style-type: none"> Este necesar ca solicitantul să facă dovada faptului că fondurile pentru acoperirea cheltuielilor neeligibile sunt disponibile chiar la momentul depunerii cererii de finanțare? Sau acest lucru este necesar doar în situația în care indicatorul de solvabilitate Datorii Totale/Capitaluri proprii < 7,5 nu este respectat? Din dispozițiile menționate din Ghid reiese faptul că în afară de dovada îndeplinirii indicatorului de solvabilitate Datorii Totale/Capitaluri proprii < 7,5 prin documentele contabile, este necesar să se depună și „un extras de cont bancar/scrisoare de bonitate din care să rezulte că acesta deține sursele necesare cofinanțării proiectului”. <p>În cazul unui răspuns afirmativ, propunem includerea clară în Ghid a posibilității solicitantului de a dovedi disponibilitatea fondurilor printr-un contract de împrumut încheiat cu afiliații săi sau un contract de împrumut încheiat cu o instituție finanțatoare care să poată fi și o altă decât o instituție bancară din Uniunea Europeană. Acest lucru este necesar întrucât, în practică, disponibilitățile financiare nu se află în contul bancar al solicitantului încă de la început. În multe cazuri, pentru costurile investiției, solicitantul apelează fie la împrumuturi de la asociat, fie la împrumuturi externe de la instituții finanțatoare, care nu sunt neapărat bănci din Uniunea Europeană. Astfel încât solicitantul nu ar putea face dovada disponibilităților financiare cu un extras de cont sau scrisoare de bonitate.</p>	
257.	<p>Valoarea ajutorului de stat nu poate depăși 20 milioane EUR beneficiar, echivalent în lei la cursul InforEuro din luna anterioară avizării Schemei de Ajutor de Stat, respectiv.....</p> <p>PROPUNERI</p> <p>Solicitam înlocuirea sintagmei “milioane de euro pe beneficiar”, cu “milioane euro pe întreprindere, pe proiect de investiții” și actualizarea plafonului de la 20 la 30 milioane, conform regulilor de ajutor de stat în vigoare (Art. 4 alin. (1) lit. s) din Regulamentul (UE) nr. 651/2014, versiunea consolidată din 01.07.2023) în vederea evitării oricărei ambiguități și pentru a preveni eventualele interpretări eronate care ar putea conduce la încălcarea regulilor de ajutor de stat. Această precizare este esențială pentru a asigura înțelegerea corectă și uniformă a condițiilor aplicabile în procesul de solicitare a ajutorului.</p> <p>Recomandăm să furnizați o definiție clară a termenului "întreprindere" / “beneficiar în contextul regulilor de concurență ale CE, pentru a evita orice confuzie sau interpretare greșită a acestui concept, în baza Comunicării Comisiei privind noțiunea de ajutor de stat astfel cum este menționată la articolul 107 alineatul (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene C/2016/2946 secțiunea 2.1. Principii generale, Pct. 11., “<i>Se poate considera că mai multe entități juridice distincte formează o singură unitate economică în sensul aplicării normelor privind ajutoarele de stat. Această unitate economică este considerată în consecință a fi întreprinderea în cauză. În acest scop, Curtea de Justiție consideră ca</i></p>	Observația a fost preluată parțial.

Comisia
Europeană

FONDUL PENTRU MODERNIZARE

Accelerăm tranziția spre neutralitate climatică

	<p><i>fiind relevantă existența unei participații de control și a altor legături funcționale, economice sau organice”¹.</i></p> <p>De asemenea, Propunem revizuirea Ghidului prin adăugarea următoarei note:</p> <p>Ajutoarele totale acordate unei întreprinderi (la nivel de grup) în baza articolului 41 privind Ajutoarele pentru investiții destinate promovării producției de energie din surse regenerabile nu pot depăși plafonul maxim per întreprindere, per proiect prevăzut la 4 alin. (1) lit. s) din Regulamentul (UE) nr. 651/2014, versiunea consolidată din 01.07.2023, luându-se în considerare ajutoarele acordate anterior în baza prezentului articol indiferent de programul de finanțare.</p>	
258.	<p>[...] „descrierea proiectului, inclusiv data începerii și a finalizării acestuia (data finalizării nu va depăși data stabilită în cadrul fiecărei proceduri de ofertare concurențială;”</p> <p>PROPUNERE</p> <p>[...] „descrierea proiectului, inclusiv data începerii și a finalizării acestuia (data finalizării nu va depăși data de 31.12.2029;”</p>	Finalizarea investițiilor, punerea în funcțiune și conectarea la rețea se realizează până la 31.12.2026.
259.	<p>„Activitățile proiectului nu vor fi începute înainte de data depunerii Cererii de finanțare pentru finanțare la Ministerul Energiei, cu excepția obținerii terenurilor și lucrărilor pregătitoare, cum ar fi obținerea avizelor și autorizațiilor și realizarea studiilor de fezabilitate (și a studiilor tehnice stabilite de standarde și normative pentru pregătirea proiectului), care nu sunt considerate drept demarare a lucrărilor.”</p> <p>SOLICITARE DE CLARIFICARE</p> <p>În cazul inițierii și realizării Proiectului Tehnic (PT) și a Detaliilor De Execuție (DDE) pentru proiect, este asigurată respectarea dispozițiilor menționate? Respectiv putem considera aceste etape ca nefiind o demarare a lucrărilor?</p>	Realizarea PT+DE nu sunt considerate activități care reprezintă „Demararea lucrărilor”
260.	<p>„Este considerat unitar proiectul care îndeplinește cumulativ următoarele condiții:</p> <p>[...]</p> <p>Există un singur Aviz Tehnic de Racordare/un singur racord la rețeaua de transport sau de distribuție”</p> <p>SOLICITARE DE CLARIFICARE</p> <p>Având în vedere legislația aplicabilă la acest moment proiectelor finanțate, sunt numeroase cazurile în care un solicitant realizează mai multe obiective de investiții, acestea având în unele cazuri autorizații de</p>	Va rugăm să consultați forma actualizată a ghidului

¹ Hotărârea Curții de Justiție din 16 decembrie 2010, AceaElectrabel Produzione SpA/Comisia, C-480/09 P, ECLI:EU:C:2010:787, punctele 47-55 și Hotărârea Curții de Justiție din 10 ianuarie 2006, Cassa di Risparmio di Firenze SpA și alții, C-222/04, ECLI:EU: C:2006:8, punctul 112.

Comisia
Europeană

FONDUL PENTRU MODERNIZARE

Accelerăm tranziția spre neutralitate climatică

	<p>construire diferite, existând însă un singur Aviz Tehnic de Racordare pentru toate aceste obiective de investiții ca urmare a unei soluții de racordare comune. În acest caz, este considerat unitar proiectul alcătuit din totalitatea obiectivelor de investiții?</p> <p>Propunem clarificarea acestui aspect prin Ghid prin includerea următoarei condiții clarificatoare printre condițiile aplicabile proiectului unitar din Capitolul 5:</p> <p>„În cazul în care solicitantul deține mai multe obiective de investiții în cadrul aceluiași proiect, acestea au o soluție comună de racordare;”</p>	
261.	<p>3. Cumulul ajutorului de stat</p> <p>Pentru același beneficiar și aceleași cheltuieli eligibile, ajutorul de stat acordat nu se poate cumula cu niciun alt ajutor de stat acordat, inclusiv de minimis.</p> <p>SOLICITARE DE CLARIFICARE</p> <p>Vă rugăm să clarificați dacă o societate poate cumula ajutorul obținut în cadrul acestui apel pe Fondul pentru Modernizare pentru o nouă capacitate de producere a energiei din surse regenerabile cu un ajutor obținut prin PNRR pentru achiziționarea unei capacități de stocare în baterii aferentă instalației de producere.</p> <p>Mai exact, vă rugăm să clarificați dacă o societate poate depune un proiect privind producerea energiei electrice din surse regenerabile în cadrul acestui apel pentru producție energie electrică din surse regenerabile finanțat din Fondul pentru Modernizare (Proiect 1) și, distinct și în paralel, să aplice cu un alt proiect având ca obiect stocarea energiei electrice produse în urma implementării Proiectului 1 (Proiect 2) în cadrul apelului pentru capacități de stocare în baterii finanțat prin PNRR.</p> <p>În caz afirmativ, vă rugăm să clarificați dacă ajutoarele care pot fi obținute în cadrul celor două apeluri distincte pentru Proiect 1 și Proiect 2 trebuie să nu depășească <i>cumulat</i> 30 milioane euro per beneficiar (conform prevederilor art. 4 alin. (1) lit. s) din Regulamentul (UE) nr. 651/2014, versiunea consolidată din 01.07.2023). În acest context, subliniem faptul că cele două apeluri au în vedere reguli de ajutor diferite (GBER vs. CEEAG) și, astfel, nu considerăm că cele două ajutoare cumulate sunt plafonate la 30 milioane euro pe beneficiar.</p>	<p>Se poate obtine finantare din ambele apeluri, cu respectarea prevederilor ghidurilor aferente.</p>
262.	<p>5. Costuri eligibile</p> <ul style="list-style-type: none">o Există un singur Aviz Tehnic de Racordare/un singur racord la rețeaua de transport sau de distribuție <p>SOLICITARE DE CLARIFICARE</p>	<p>În această situație, până la momentul semnării contractului de finanțare, trebuie prezentat ATR-ul actualizat.</p>

	<p>Se poate proba cu un ATR existent:</p> <ul style="list-style-type: none">• racordarea în cadrul rețelei de utilizator existente, a unei capacități noi de producție de energie din sursă regenerabilă, cu respectarea noilor reglementări tehnice, care permit producătorilor de energie regenerabilă să integreze noi capacități de producție regenerabilă, fără a depăși puterea aprobată prin ATR-ul existent? <p>Menționăm că racordarea noii centrale fotovoltaice se face în cadrul rețelei interne a unui parc eolian ce va fi integrată în scopul asigurării unei producții în bandă. Mixul de putere instalată creează astfel o flexibilitate în operare va asigura un control a puterii notificate. Puterea evacuată va fi limitată în punctul de racordare, atât software, prin sistemul de comandă control cât și prin sistemul de protecții care limitează puterea evacuată la valoarea maximă a puterii aprobate. De asemenea mix-ul de putere va duce la creșterea a producției de energie regenerabilă și o reducere a emisiilor de CO2 folosindu-se capacitățile de evacuare existente.</p>	
263.	<p>5.Costuri eligibile</p> <p>“În conformitate cu art. 41, alin 6 din Regulamentul (UE) nr. 651/2014, costurile eligibile sunt costurile de investiții, astfel cum sunt prevăzute în Anexa 4, la care se aplică intensitatea ajutorului de stat, precizată la secțiunea 1.7 de mai sus.”</p> <p>SOLICITARE DE CLARIFICARE</p> <ul style="list-style-type: none">• Rambursarea cheltuielilor eligibile se va face prin aplicarea intensității ajutorului de stat rezultată ca raportul dintre ajutorul de stat solicitat și valoarea cheltuielilor eligibile, pentru fiecare factură <p>Cheltuielile eligibile sunt plafonate la valoarea menționată pentru fiecare subcapitol din buget sau la valoarea totală a ajutorului de stat solicitat? De ex. intensitate ajutor de stat 50% - la fiecare factura conținând cheltuieli eligibile, se va rambursa 50% din valoarea respectivei facturi?</p>	Rambursarea cheltuielilor eligibile se va face conform Bugetului prezentat în cererea de finanțare.
264.	<p>“În conformitate cu regulile de ajutor de stat, solicitantul nu poate primi un ajutor mai mare de 20 milioane euro pe beneficiar.”</p> <p>SOLICITARE DE CLARIFICARE</p> <p>În conformitate cu regulile de ajutor de stat, solicitantul nu poate primi un ajutor mai mare de 20 milioane euro pe beneficiar 30 de milioane EUR pe întreprindere, pe proiect de investiții.</p> <p>Pentru corelarea cu regulile de ajutor de stat in vigoare. Conform prevederilor art. 4 alin. (1) lit. s) din Regulamentul (UE) nr. 651/2014, versiunea consolidată din 01.07.2023, regulamentul se aplică ajutoarelor pentru investițiile în materie de protecție a mediului (inclusiv ajutoarelor prevăzute la art. 41</p>	Observatia a fost preluata partial.

Comisia
Europeana

FONDUL PENTRU MODERNIZARE

Accelerăm tranziția spre neutralitate climatică

	<p>din regulament), care nu depășesc 30 milioane EUR pe întreprindere, pe proiect de investiții. De asemenea, este necesar de corelat și secțiunile 2. Pragul de notificare, 2.2. Eligibilitatea proiectului lit. e), 1.3. Acțiunile și activitățile finanțabile, 1.3.1. Acțiunile finanțabile, Secțiunea 1.7. Valoarea maximă a finanțării din Fondul pentru modernizare, 1.8. Ajutor de stat;</p> <p>Nu este reglementată posibilitatea solicitantului de a depune pentru finanțare mai multe proiecte, finanțarea solicitată putând depăși suma maximă, întrucât este posibil ca unele dintre proiecte să nu fie considerate eligibile sau să nu intre în etapa de contractare. Astfel încât, doar dacă sunt declarate eligibile mai multe proiecte ce depășesc împreună pragul menționat, să se poată renunța la cele ce depășesc pragul. <u>Recomandăm reglementarea expresă a acestei posibilități.</u></p>	
265.	<p>„Proiectul unic de investiție” înseamnă orice investiție inițială legată de aceeași activitate sau de o activitate similară demarată de beneficiarul ajutorului la nivel de grup într-un interval de trei ani de la data inițierii lucrărilor la o altă investiție care beneficiază de ajutor în aceeași regiune NUTS 3.</p> <p>Un beneficiar poate depune două sau mai multe proiecte pentru finanțare, cu condiția ca acestea să nu fie un proiect unic de investiții.</p> <p>Două sau mai multe proiecte reprezintă un proiect unic în cazul în care începerea lucrărilor la aceste proiecte se realizează în cadrul unei perioade de trei ani, dacă investițiile sunt realizate în aceeași regiune NUTS 3 și dacă companiile care efectuează investițiile aparțin aceluiași grup. Precizăm că, pentru a aparține aceluiași grup, companiile trebuie să formeze o grupare de companii mamă și filiale care funcționează ca o singură entitate economică printr-o sursă comună de control. Prin urmare, un grup de companii poate aplica pentru 2 sau mai multe proiecte, dar trebuie să se analizeze dacă proiectele sunt dezvoltate în aceeași regiune de dezvoltare NUTS 3 și dacă lucrările se realizează în cadrul unei perioade de trei ani. În caz afirmativ, grupul nu poate primi mai mult de 20 milioane euro/beneficiar.</p> <p>PROPUNERE Propunem eliminarea referințelor la proiectul unic de investiții. Introducerea definiției și relevanța conceptului „proiect unic de investiții” se justifică în contextul specific ajutoarelor regionale, acordate în baza Art. 14 (Ajutoare Regionale pentru Investiții) din Regulamentul 651. În condițiile în care ghidul propus se bazează pe prevederile Art. 41 (Ajutoarele pentru investiții destinate promovării producției de energie din surse regenerabile, a hidrogenului produs din surse regenerabile de energie și a cogenerării de înaltă eficiență), dispozițiile referitoare la conceptul de proiect unic de investiții sunt inaplicabile schemei de ajutor de stat instituită, și considerăm că limitarea companiilor care au capacitatea de a dezvolta proiecte este în detrimentul</p>	<p>Condiția referitoare la proiectul unic de investiție a fost eliminată din ghidul solicitantului.</p> <p>Se vor avea în vedere prevederile ghidului în forma actualizată</p>

scopului acestui program. Mai mult, cele trei tipuri de resurse de energie sprijinite prin prezentul program sunt concentrate în anumite regiuni ale României, care se suprapun deseori cu regiunile NUTS 3, acest fapt reprezentând deja o constrângere de ordin tehnic/natural.

Pe de altă parte, evitarea divizării artificiale a proiectelor poate fi realizată prin prisma definiției „proiectului unitar”, concept necesar și oportun în prezentul proiect de ghid.

SOLICITĂRI DE CLARIFICARE

- Dacă, în această sintagmă, termenul de „beneficiar” se referă sau nu la un beneficiar la nivel de grup, deoarece nu este termenul nu este folosit în mod unitar, cu același înțeles, în cuprinsul ghidului.

- Formularea din Ghidul Solicitantului poate crea ambiguități. În primul rând, în cadrul Secțiunii 5, se menționează că "Un beneficiar poate depune două sau mai multe proiecte pentru finanțare, cu condiția ca acestea să nu fie un proiect unic de investiții." Această condiție este apoi reiterată la finalul secțiunii, specificând că "un grup de companii poate aplica pentru 2 sau mai multe proiecte, dar trebuie să se analizeze dacă proiectele sunt dezvoltate în aceeași regiune de dezvoltare NUTS 3 și dacă lucrările se realizează în cadrul unei perioade de trei ani. În caz afirmativ, grupul nu poate primi mai mult de 20 milioane euro/beneficiar." În ambele cazuri, apreciem că se aplică același plafon maxim al ajutorului de stat, per întreprindere, per proiect, conform articolului 4 alin. 1 lit. s din Regulamentul 651/2014, datorita faptului că formularea din Regulament nu face distincție între beneficiar și grup, plafonând ajutorul per întreprindere (la nivel de grup), per proiect de investiții. În plus, termenul de 3 ani nu este aliniat cu finalizarea proiectului la 31.12.2029, iar limita de 20 mil euro/beneficiar se impune a fi modificată la 30 milioane conform Art. 4 alin. 1 lit. s din Regulamentul 651/2014.

- De asemenea, solicităm introducerea de clarificări în ghid din care să reiasă (i) în ce măsură societăți diferite aparținând aceluiași grup pot depune și obține finanțare pentru proiectele diferite realizate de fiecare dintre acestea, care se vor implementa în regiuni NUTS 3 diferite, în același interval de 3 (trei) ani și (ii), în ipoteza de la punctul (i) de mai sus, dacă plafonul de 20 de milioane EURO se aplică la nivelul grupului (adică grupul nu poate depăși plafonul de 20 de milioane EURO/țară) sau pentru fiecare societate a acestuia în parte.

- Din sintagma „În caz afirmativ, grupul nu poate primi mai mult de 20 milioane euro/beneficiar.” înțelegem că, per a contrario, se poate depăși plafonul de 20 de milioane euro/grup, dacă grupul aplică pentru finanțare prin prezentul apel, prin intermediul mai multor societăți de proiect din grup, pentru proiecte ce urmează să fie dezvoltate în regiuni NUTS 3 diferite.

- Situațiile în care același beneficiar, atât la nivel individual, cât și la nivel de grup, a primit, pentru proiecte diferite, având aceeași activitate sau activități similare, aflate în regiuni NUTS 3 diferite, finanțări din surse alte decât Fondul de Modernizare, spre exemplu, a primit finanțare prin PNRR. De asemenea, clarificarea cuantumului maxim al ajutorului de stat pe care

Comisia
Europeână

FONDUL PENTRU MODERNIZARE

Accelerăm tranziția spre neutralitate climatică

	<p>îl poate primi un beneficiar, atât individual (la nivel de societate de proiect) cât și la nivel de grup, care, în trecut, a implementat un proiect finanțat prin PNRR.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dacă o societate poate depune o solicitare pentru finanțare în cadrul apelului pentru Fondul de Modernizare, pentru mai multe proiecte ce vor fi realizate în regiuni NUTS 3 diferite, și, în caz afirmativ, care este cuantumul maxim pe care îl poate obține această societate pentru realizarea fiecărui proiect. • În cazul în care un grup beneficiar se află în curs de dezvoltare a mai multor proiecte în aceeași regiune NUTS 3, este posibil ca aceasta să depună cereri de finanțare pentru mai multe proiecte din aceeași regiune NUTS 3 cu depășirea pragului de 20 milioane euro la data depunerii, întrucât nu se știe de la început dacă toate proiectele sunt eligibile și vor primi finanțare, urmând ca, în situația în care sunt eligibile mai multe proiecte și se depășește pragul de 20 de milioane, să se declare neeligibile următoarele proiecte în limita sumelor ce depășesc pragul? În cazul în care, conform actualei forme a Ghidului, evaluarea se face la data depunerii cererilor de finanțare, recomandăm modificarea Ghidului pentru a permite această evaluare în etapa eligibilității, mai ales având în vedere faptul că, după depunerea cererii de finanțare, este posibil ca un solicitant să devină parte a unui alt grup decât cel din care făcea parte la data cererii. • Ce se întâmplă dacă un proiect de investiții este declarat eligibil și se schimbă grupul din care face parte beneficiarul după declararea eligibilității dar înainte de semnarea contractului de finanțare? • În măsura în care nu se elimină referințele la proiectul unic de investiții, se impun a fi clarificate următoarele: <ul style="list-style-type: none"> o La ce moment se calculează pragul de 20 de milioane în cazul proiectelor unice de investiții? La data depunerii cererilor de finanțare sau la data declarării eligibilității proiectelor? o În situația în care, după data depunerii cererii de finanțare și înainte de declararea eligibilității, un solicitant devine parte a unui alt grup decât din care face parte la data depunerii cererii de finanțare, care este momentul în raport cu care proiectele depuse spre finanțare sunt evaluate din punct de vedere al condițiilor aplicabile unui proiect unic de investiții? o În ce măsură stocarea energiei electrice produse din surse regenerabile poate fi considerată o “activitate similară” cu producerea energiei electrice din surse regenerabile prin raportare la definiția proiectului unic de investiții de mai sus, dacă aceasta se menține. 	
266.	<p>“Ajutoarele nu se acordă și nici nu sunt rambursate după ce instalația și-a început activitatea, respectiv s-a semnat Procesul Verbal de Punere în Funcțiune a instalației, iar ajutorul este independent de rezultat.”</p> <p>SOLICITARE DE CLARIFICARE</p> <p>Vă rugăm să reformulați conform Regulament 651, art. 41 alin. (5) cu</p> <p>(5) Ajutoarele pentru investiții se acordă pentru capacitățile nou instalate sau renovate. Valoarea ajutorului este independentă de producție.</p>	Se vor avea în vedere prevederile ghidului solicitantului în forma actualizată

	<p>Totodată, cerința în forma actuală din Ghid nu se corelează cu alte cerințe din Ghidul Solicitantului și din Contract, prin care la ultima cerere de rambursare trebuie prezentat procesul verbal de recepție a punerii în funcțiune. Așadar, doar după PIF se poate face cererea de rambursare, iar mențiunea că “ajutoarele nu se rambursează după ce instalația și-a început activitatea, respectiv s-a semnat Procesul Verbal de Punere în Funcțiune” contrazice acest lucru. A se vedea mai jos:</p> <p>(9) La cererea de rambursare finală, Ministerul Energiei verifică îndeplinirea următoarelor condiții, după caz:</p> <p>a) se dovedește atingerea indicatorilor tehnici ai investiției, demonstrată, după caz, prin procesul verbal de recepție a punerii în funcțiune a investiției, efectuarea testului de performanță, realizarea recepției finale sau realizarea recepției la finalizarea lucrărilor și preluarea de către personalul de exploatare, fiecare dintre acestea dovedite prin mijloacele de probă necesare;</p> <p>b) existența unui raport de audit final independent favorabil;</p> <p>c) s-au prezentat ordinele de plată și extrasele de cont la zi care atestă că au fost achitate taxele și avizele aferente implementării Proiectului și au fost plătiți furnizorii, subcontractorii și celelalte entități implicate în Proiect.</p>	
267.	<p>Sub rezerva prevederilor articolelor 56 și 57 din Legea nr. 129 din 11 iulie 2019 pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului modificată și completată prin Legea 315/2021, persoanele juridice supuse obligației de înregistrare în registrul comerțului au, totodată, obligația actualizării informațiilor de fiecare dată când are loc o modificare a acestora, sub rezerva aplicării sancțiunilor contravenționale și a dizolvării societății.</p> <p>SOLICITĂRI DE CLARIFICARE</p> <ul style="list-style-type: none"> În situația în care, după data depunerii cererii de finanțare și înainte de declararea eligibilității, un solicitant devine parte a unui alt grup decât din care face parte la data depunerii cererii de finanțare, care este momentul în raport cu care proiectele depuse spre finanțare sunt evaluate din punct de vedere al condițiilor aplicabile unui proiect unic de investiții? <p>Ce se întâmplă dacă un proiect de investiții este declarat eligibil și se schimbă grupul din care face parte beneficiarul după declararea eligibilității dar înainte de semnarea contractului de finanțare?</p>	<p>Referitor la speta expusa, schimbarea nu este permisă pentru ca ar afecta condițiile de eligibilitate ale solicitantului.</p> <p>Se vor avea în vedere prevederile ghidului în forma actualizată</p>
268.	<p>2.1. Eligibilitatea solicitantului pct. d) 10)</p> <p>este o întreprindere în dificultate, în conformitate cu prevederile art. 2, punctul 13 din Orientările privind ajutoarele de stat pentru climă, protecția mediului și energie pentru 2022 raportat la Orientările</p>	<p>Observație preluată</p>

	<p>Comisiei privind ajutoarele de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor nefinanciare aflate în dificultate.</p> <p>PROPUNERE</p> <p>2.1. Eligibilitatea solicitantului</p> <p>Este o întreprindere în dificultate, în conformitate cu prevederile art. 2, punctul 18 din REGULAMENTUL (UE) NR. 651/2014 AL COMISIEI din 17 iunie 2014 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața internă în aplicarea articolelor 107 și 108 din tratat, versiunea consolidată în vigoare din 01.07.2023.</p>	
269.	<p>2.1. Eligibilitatea solicitantului</p> <p>Solicitanții trebuie să îndeplinească cumulativ următoarele condiții de natură instituțională, legală și financiară:</p> <p>(...)</p> <p>Dacă solicitantul nu îndeplinește criteriul privind indicatorul de solvabilitate sau nu are un exercițiu financiar încheiat (este înființat în anul depunerii Cererii de finanțare), trebuie să prezinte la depunere o scrisoare de confort emisă de o instituție bancară din România/alte state membre ale UE.</p> <p>PROPUNERE</p> <p>Solicitarea scrisorii de confort angajanta doar în etapa de contractare și acceptarea cash-ului colateral (dovedit prin extras de cont bancar) și a împrumuturilor intragrup și/sau de la acționari ca instrumente de probare a capacității financiare pentru susținerea implementării proiectului – obținerea unei scrisori de confort angajante este un proces laborios și de lungă durată ce presupune parcurgerea acelorași pași ca și în cazul obținerii unui credit bancar. Pentru analiza băncii este necesară valoarea investiției care va fi certă doar după finalizarea SF-ului. Mai mult, societățile care derulează investițiile pot face parte din grupuri de firme, care pot pune la dispoziție fondurile necesare investiției prin împrumuturi intragrup sau prin aportul asociaților.</p>	Observația nu a fost preluată
270.	<p>Ghidul solicitantului - 2.1. Eligibilitatea solicitantului Solicitantul demonstrează capacitate financiară pentru susținerea implementării proiectului:</p> <p>✓ Declarația unică (Anexa 3) și un extras de cont bancar/scrisoare de bonitate din care să reiasă că acesta deține sursele necesare cofinanțării și cheltuielilor.</p> <p>PROPUNERE</p> <p>Propunem eliminarea documentelor doveditoare din care să reiasă că solicitantul deține sursele necesare cofinanțării. Alternativ, în cazul în care se dorește menținerea acestora, recomandăm să fie solicitate în etapa de contractare, acestea putând necesita un timp mai mare pentru obținerea lor și costuri suplimentare.</p> <p>La momentul depunerii cererii de finanțare este suficientă prezentarea documentului de confirmare/alocare a contribuției solicitantului (de ex: Hotărârea AGA / CA / Asociatului Unic al</p>	<p>A fost eliminată obligativitatea depunerii extrasului de cont și a scrisorii de bonitate.</p> <p>Va rugăm să consultați forma actualizată a ghidului solicitantului.</p>

Comisia
Europeana

FONDUL PENTRU MODERNIZARE

Accelerăm tranziția spre neutralitate climatică

	<p>societății) privind asigurarea cofinanțării proiectului și acoperirea contravalorii cheltuielilor altele decât cele eligibile.</p> <p>A se vedea mai jos și exemple de documente:</p> <ul style="list-style-type: none">• Declarația unică (Anexa 3) și orice document din care să reiasă că acesta deține sursele necesare cofinanțării și cheltuielilor (de exemplu profit reinvestit/balanta de verificare a lunii anterioare depunerii documentului justificativ, extras de cont bancar din care sa rezulte ca are disponibila suma, contract de împrumut/credit bancar, contract de împrumut de la acționar sau întreprinderi asociate /contract împrumut intr-grup).• Documentele doveditoare nu sunt solicitate la depunerea cererii de finanțare, ci în etapa de contractare. <p>Documentele pentru dovedirea existenței cofinanțării ar trebui să indice că societatea dispune de o anumită sumă în valoare egală cu diferența între valoarea totală a investiției și ajutorul de stat solicitat. Scrisoarea de bonitate nu îndeplinește acest criteriu.</p>	
271.	<p>2.1 Eligibilitatea Solicitantului pct. h) Transmiterea parțială a datelor solicitate de art. 22 din Regulamentul RRF sau absența lor atrage după sine respingerea Cererii de Finanțare.</p> <p>SOLICITARE DE CLARIFICARE</p> <p>A se elimina mențiunile RRF, întrucât nu se aplică pentru Fondul de Modernizare.</p>	Observația a fost preluată
272.	<p>În plus, unde dreptul de proprietate nu este deținut de beneficiar se va prezenta și acordul proprietarilor asupra terenurilor private unde accesul se face conform prevederilor Codului civil.</p> <p>SOLICITARE DE CLARIFICARE</p> <p>Această dispoziție trebuie clarificată întrucât este neclară și nu se înțelege despre ce acord este vorba. Beneficiarul poate construi proiectul în baza altor drepturi reale decât dreptul de proprietate, cum ar fi dreptul de suprafață sau concesiune, nefiind necesar vreun alt acord al proprietarului pentru realizarea investiției.</p>	<p><i>Beneficiarul poate demonstra dreptul de folosință asupra terenului prin: act de proprietate/contract de concesiune/suprafață/închiriere/administrare etc.</i></p> <p>A se avea în vedere prevederile Codului Civil</p>
273.	<p>Orice document/înscripție care atestă dreptul de folosință (ex: act de proprietate/contract de concesiune/suprafață/închiriere/administrare etc.) valabil cel puțin 5 ani de la data previzionată pentru efectuarea plății finale în cadrul proiectului.</p> <p>PROPUNERE</p> <p>Propunem introducerea expresă a posibilității depunerii, la contractare, a unui act adițional pentru prelungirea contractului prin care se stabilește dreptul de folosință, în cazul în care, la data depunerii cererii de finanțare, dreptul de folosință nu a fost constituit pe perioada prevăzută în ghid (adică a fost constituit pe o perioadă mai scurtă decât „cel puțin 5 ani de la data previzionată pentru efectuarea plății finale în cadrul proiectului”).</p>	Va rugăm să consultați forma actualizată a ghidului

Comisia
Europeană

FONDUL PENTRU MODERNIZARE

Accelerăm tranziția spre neutralitate climatică

274.	<p>Extras de carte funciară, valabil la data depunerii, în care este intabulat dreptul de folosință, care să probeze că imobilele (teren și/sau clădiri) sunt libere de orice sarcini (în sensul în care nu există niciun act sau fapt juridic care împiedică sau limitează, total sau parțial, exercitarea unuia sau mai multor atribute ale dreptului de proprietate, astfel încât proprietarul să poată realiza activitățile proiectului), că nu fac obiectul unor litigii în curs de soluționare la instanțele judecătorești cu privire la situația juridică, că nu fac obiectul revendicărilor potrivit unor legi speciale în materie sau dreptului comun;</p> <p>SOLICITARE DE CLARIFICARE</p> <ul style="list-style-type: none"> Întrucât interdicția se referă la sarcini asupra terenului/imobilului, care să limiteze exercitarea dreptului de proprietate, <i>vă rugăm să clarificați dacă, în situația în care investiția se realizează în baza unui alt drept real decât proprietatea, cum ar fi suprafața, sunt permise înregistrările în cartea funciară a sarcinilor pe dreptul de suprafață și dacă sunt permise sarcini asupra activelor viitoare ale proiectului.</i> Aceasta clarificare este necesară întrucât, în general, pentru a obține finanțare din partea unei instituții bancare sau a altei instituții financiare pentru acoperirea contribuției proprii, solicitantului i se solicită să greveze cu ipotecă dreptul de suprafață asupra terenului sau viitoarele active ale proiectului. <p>De asemenea, spre deosebire de Ghidul solicitantului aplicabil în cazul Componentei C6. Măsura I1 din cadrul PNRR, care permitea excepția ipotecării terenului sub rezerva angajamentului creditorului ipotecar de a nu executa terenul și investiția finanțată din PNRR pe o perioadă de cel puțin 5 ani de la punerea în exploatare a proiectului, Ghidul solicitantului aplicabil în cazul prezentei măsuri de finanțare nu mai prevede această excepție. <i>Recomandăm introducerea acestei posibilități și în cadrul acestui Ghid și extinderea sa și în cazul sarcinilor constituite în favoarea altor instituții finanțatoare decât instituții bancare din Uniunea Europeană.</i></p>	<p>Sunt obligatorii înregistrările în cartea funciară a sarcinilor asupra drepturilor de suprafață.</p> <p>Se accepta ipoteca bancară, în favoarea proiectului, conform prevederilor ghidului</p>
275.	<p>La semnarea contractului de finanțare (în cazul selectării Cererii de finanțare aferente proiectului pentru finanțare), solicitantul va face dovada deținerii dreptului de folosință conferit de un drept real asupra terenului (ex: dreptul de proprietate / concesiune / suprafață pentru imobilele (teren și/sau clădiri) care fac obiectul proiectului.</p> <p>Îndeplinirea condițiilor de natură instituțională, legală și financiară se probează cu aplicarea corespunzătoare de către Ministerul Energiei a prevederilor Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 41/2016 privind stabilirea unor măsuri de simplificare la nivelul administrației publice centrale și pentru modificarea și completarea unor acte normative.</p> <p>PROPUNERE</p> <p>În situația în care capacitățile de producție a energiei din surse regenerabile se instalează pe imobil care este grevat de ipotecă propunem revizuirea Ghidului solicitantului prin adăugarea următoarei note:</p>	<p>Vă rugăm să consultați forma actualizată a ghidului</p>

	<p>Notă: “În situația în care capacitatea de producere a energiei electrice din surse regenerabile se amplasează în cadrul unui imobil care este grevat de ipotecă, aplicatul va depune, la contractarea proiectului, o scrisoare din partea instituției creditoare (banca) conform căreia aceasta se angajează că nu va executa clădirea/terenul respectivă/respectiv și investiția finanțată din Fondul pentru modernizare pe o perioadă de cel puțin 5 ani de la punerea proiectului în exploatare”.</p>	
276.	<p>Plățile către beneficiari sunt efectuate în baza unui mecanism în etape. Etapele au în vedere stadiile tehnice ale investițiilor sau etapele de execuție ale acestora și sunt definite în documentația procedurilor de selecție a propunerilor de investiții elaborată de Ministerul Energiei.</p> <p>PROPUNERE</p> <p>Pentru a se asigura transparența privind conținutul acestor proceduri de selecție elaborate de ME, popunem armonizarea prevederilor Ghidului solicitantului cu Art. 9, alin. 6 din Anexa 5, Modelul de contract de finanțare, și reformularea prevederii astfel:</p> <p>Plățile către beneficiari se efectuează pe baza unui mecanism în etape. Etapele țin cont de stadiile tehnice ale investițiilor sau de etapele de execuție ale acestora și respectă prevederile contractului EPC/ “la cheie” (Anexa 5 la Ghidul solicitantului).</p>	Va rugam sa consultati forma actualizata a ghidului, inclusiv anexele.
277.	<p>După semnarea contractului de finanțare, beneficiarul va contracta un auditor financiar independent pentru verificarea costurilor solicitate la rambursare de la ME, conform criteriilor de eligibilitate aplicabile investițiilor finanțate prin Fondul pentru modernizare. Auditorul va emite un raport separat pentru fiecare cerere de rambursare. Beneficiarul are obligația să anexeze la dosarul de rambursare raportul emis de auditor. Detaliile privind tipul de rapoarte care urmează să fie emise de auditori sunt incluse în documentația procedurilor de selecție a propunerilor de investiții.</p> <p>SOLICITARE DE CLARIFICARE</p> <p>Vă rugăm să furnizați model de conținut al raportului de audit.</p> <p>Auditul trebuie sa confirme ca acea cheltuiala se încadrează în categoria cheltuielilor eligibile si ca sunt efectuate in perioada de eligibilitate. Conținutul raportului este necesar pentru obținerea unor oferte si estimarea costului cu aceste servicii la momentul întocmirii bugetului proiectului.</p>	Nu este necesar un format standard, fiecare auditor avand posibilitatea sa realizeze propriul model de raport. recomandam utilizarea modelului CAFR.
278.	<p>3.1.5. Studiul de fezabilitate</p> <p>Studiul de fezabilitate se va elabora conform prevederilor HG nr. 907/2016 privind etapele de elaborare și conținutul-cadru al documentațiilor tehnico-economice aferente obiectivelor/proiectelor de investiții finanțate din fonduri publice, cu modificările și completările ulterioare</p> <p><i>Anexa 7 - Bugetul proiectului</i></p> <p>SOLICITARE DE CLARIFICARE</p>	Observație preluată

	Ținând seama că a intrat în vigoare HG nr. 1.116 în data de 23 noiembrie 2023 pentru modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 907/2016 privind etapele de elaborare și conținutul-cadru al documentațiilor tehnico-economice aferente obiectivelor/proiectelor de investiții finanțate din fonduri publice, vă rugăm să actualizați Anexa 7 Bugetul proiectului cu includerea subcapitolului 3.8.3 și capitolului 7.	
279.	Solicitantul va avea obligația să răspundă în maximum 10 zile la clarificările solicitate.. PROPUNERE Solicitantul va avea obligația să răspundă în maximum 10 zile la clarificările solicitate. La cererea temeinic justificată a solicitantului, termenul de răspuns la clarificări poate fi prelungit cu maximum 10 zile lucrătoare, cu aprobarea Ministerului Energiei.	Se va avea în vedere varianta actualizată a ghidului solicitantului.
280.	Dacă după etapa de clarificări proiectul nu îndeplinește toate criteriile din Grila de verificare a conformității administrative și a eligibilității cererilor de finanțare, stabilite prin prezentul ghid, Cererea de finanțare va fi respinsă, iar solicitanții vor fi notificați asupra motivelor respingerii. PROPUNERE Dacă după etapa de clarificări proiectul nu îndeplinește toate criteriile din Grila de verificare a conformității administrative și a eligibilității cererilor de finanțare, stabilite prin prezentul ghid, Cererea de finanțare va fi respinsă, iar solicitanții vor fi notificați asupra motivelor respingerii. În etapa de verificare a conformității administrative și a eligibilității cererilor de finanțare poate fi emisă o singură decizie de respingere a cererii de finanțare, respectiv la finalizarea procesului de clarificări, decizia cuprinzând toate motivele de respingere.	Observația nu a fost preluată.
281.	Verificarea conformității administrative și a eligibilității cererii de finanțare se va realiza, în ordinea depunerii acestora, până la acoperirea bugetului alocat. PROPUNERE Verificarea conformității administrative și a eligibilității cererii de finanțare se va realiza, în ordinea depunerii acestora în ordinea clasamentului , până la acoperirea bugetului alocat. Modificare propusă având în vedere că este o procedură competitivă.	Observație preluată
282.	Pentru fiecare proiect selectat în vederea finanțării, se va transmite către beneficiar o notificare privind selectarea ofertei pentru finanțare. Pentru fiecare proiect respins, solicitantul va fi înștiințat în scris asupra motivelor respingerii. PROPUNERE Pentru fiecare proiect selectat în vederea finanțării, se va transmite către beneficiar o notificare privind selectarea ofertei pentru finanțare. Pentru fiecare proiect respins, solicitantul va fi înștiințat în scris asupra motivelor respingerii. În etapa de evaluare tehnico-economică poate fi emisă o singură decizie de respingere a cererii de finanțare, respectiv la finalizarea etapei anterior menționate, decizia cuprinzând toate motivele de respingere.	Observația nu a fost preluată
283.	Criteriul - Cuantum ajutor de stat solicitat pentru proiect din cheltuielile eligibile/ MW instalat de producție pentru autoconsum - maxim 100 puncte	Vă rugăm să consultați forma actualizată a ghidului

	<p>SOLICITARE DE CLARIFICARE Vă rugăm să clarificați referirea la autoconsum din cadrul acestui criteriu.</p>	
284.	<p>SOLICITARE DE CLARIFICARE Vă rugăm să precizați care va fi rata de actualizare utilizată pentru acest tip de proiecte în cadrul Analizei financiare din Analiza Cost Beneficiu.</p> <p>Acest lucru este necesar pentru a asigura o unitate și comparabilitate între proiectele depuse, așa cum se menționează în ghidul pentru realizarea ACB publicat de Comisia Europeană, la pag. 42: „Pentru a asigura coerența între ratele de actualizare utilizate pentru proiecte similare din aceeași țară, Comisia încurajează statele membre să furnizeze propriul lor indicator de referință pentru rata de actualizare financiară în documentele lor de orientare și apoi să o aplice în mod consecvent în evaluarea proiectelor la nivel național.”</p> <p>Vademecum-ul pentru analiza cost beneficiu 2021-2027 prevede ca pentru proiecte în domeniul producției de energie regenerabilă să fie utilizată o rată de actualizare determinată sub forma de WACC (Weighted Average Cost of Capital).</p> <p>Pentru a determina o astfel de rată relevantă pentru acest tip de proiecte în România, ne putem raporta la datele din raportul „<i>Condițiile de finanțare a energiei regenerabile în Europa: sondaj și analiză de impact</i>” („<i>Renewable energy financing conditions in Europe: survey and impact analysis</i>”), realizat în cadrul proiectului Aures II (finanțat din fonduri UE), care are scopul de a oferi sprijin statelor membre ale Uniunii Europene pentru a îmbunătăți eficacitatea și rentabilitatea licitațiilor pentru sprijinul pentru energie regenerabilă. În cadrul studiului realizat au fost identificate, ca valori ale WACC aplicabile investițiilor din România, niveluri ale ratelor de actualizare de cca. 7.5% - 8%.</p>	<p>A fost eliminată Analiza Cost Beneficiu ca document de sine statator, aceasta se va realiza în cadrul SF-ului, conform prevederilor HG nr. 907/2016 cu modificările și completările ulterioare.</p>
285.	<p>SOLICITARE DE CLARIFICARE Vă rugăm să menționați în clar care sunt câmpurile care trebuie completate din Cererea de Finanțare și care nu se aplică acestui apel.</p> <p>De asemenea, vă rugăm să clarificați cum se corelează Anexa 7 Bugetul proiectului cu câmpurile din Cererea de finanțare referitoare la Buget: <i>Buget - domeniu de intervenție, Buget - formă de sprijin, Buget - dimensiune punere în practică teritorială, Buget - activitate economică, Buget - Dimensiune localizare, Buget - teme secundare în cadrul FSE etc</i></p>	<p>Va fi publicat pe pagina web a Ministerului Energiei un set de elemente explicative pentru completarea cererii de finanțare.</p>
286.	<p>SOLICITARE DE CLARIFICARE Vă rugăm să clarificați la ce secțiune din Cererea de finanțare se vor completa indicatorii I1-I5 menționați în Ghidul Solicitantului la capitolul 1.5. Indicatori</p>	<p>Cele două categorii de indicatori se regăsesc în ghid și vor fi preluate în platforma IT pentru depunerea cererii de finanțare.</p>

	<p>În Cererea de finanțare sunt menționați:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Indicatori prestabiliți de realizare • Indicatori prestabiliți de rezultat <p>De asemenea, vă rugăm să clarificați la ce anume se referă indicatorii de mai jos:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Indicatori etapa de realizare • Indicatori etapa de reper 	<p>în ceea ce privește modul de completare a cererii de finanțare, se va publica pe pagina web a ministerului energiei, un set de elemente explicative.</p>
287.	<p>PROPUNERI</p> <p>Recomandăm următoarele, în vederea armonizării cu prevederile ghidului și cerințele FM:</p> <p>Anexa 1</p> <ul style="list-style-type: none"> • 6/35 eliminarea trimiteri la parteneriatele publice private (PPP) • Pg 11/35 trimiterea la Axa prioritară SUERD • Pg. 15/35 să se elimine analiza DNSH care nu este solicitată în contextul proiectelor finanțate din FM • Pg 20/35 să se clarifice diferența între etapă de realizare / reper sau să se elimine • Pg 21/35 Plan de monitorizare proiect și Doc atașate • Pg 22 – 31 inclusiv, la componenta “Buget”, să se elimine dimensiunile neaplicabile FM (de ex. “ dimensiunea punere în practică teritorială, activitate economică, egalitate de gen, microregionale și bazin maritim, teme secundare FSE+, etc) • Să se elimine Criteriile ETF (autoevaluare) pg. 32/35 • Să se elimine Criteriile evaluare manual pg. 33/35 <p>Să se elimine Declarația unică pg. 34/35 (se dublează cu A3)</p>	<p>Vă rugăm să consultați forma actualizată a ghidului</p>
288.	<p>PROPUNERE</p> <p>Pentru o distribuire cât mai echilibrată a ajutorului de stat, introducerea unui al 2-lea criteriu de evaluare care să țină cont de valoarea totală a ajutorului de stat primit pe Proiect, cu punctaj maxim de 25 de puncte, (iar primul criteriu să fie punctat cu maxim 75 de puncte) astfel după cum este prezentat în tabelul de mai jos</p>	<p>Propunerea nu a fost preluată</p>
289.	<p>este o întreprindere în dificultate, în conformitate cu prevederile art. 2, punctul 13 din Orientările privind ajutoarele de stat pentru climă, protecția mediului și energie pentru 2022 raportat la Orientările</p>	<p>Se vor avea în vedere prevederile ghidului în forma actualizată</p>

Comisia
Europeană

FONDUL PENTRU MODERNIZARE

Accelerăm tranziția spre neutralitate climatică

Comisiei privind ajutoarele de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor nefinanciare aflate în dificultate.

- Dovada inițierii demersului de obținere a dreptului de folosință, în situația în care solicitantul nu prezintă documentele mai sus enumerate (la depunerea Ofertei).

În situația în care instalația de producere a energiei din surse regenerabile se instalează pe o clădire/teren care este grevată/grevat de ipotecă, aplicantul va depune, la contractarea proiectului, o scrisoare din partea instituției creditoare (banca) conform căreia aceasta se angajează că nu va executa clădirea/terenul respectivă/respectiv și investiția finanțată din FM pe o perioadă de cel puțin 5 ani de la punerea proiectului în exploatare.

3. Centrale pe biomasă sau biogaz

Să folosească, ca sursă de energie primară/combustibil, resturi generate de activități agricole, vegetale și/sau animale.

4 – pentru celelalte tehnologii

Factor de capacitate de minim 60%, reprezentând echivalentul a 5256 h/an de funcționare la

Energie geotermală

- 1.690.000 Euro/MW – pentru toate capacitățile instalate

Energie din biomasă și biogaz

1.692.000 Euro/MW – pentru capacități instalate mai mari de 1 MW

Recomandăm eliminarea trimerilor la Orientările privind ajutoarele de stat pentru climă, protecția mediului și energie deoarece ajutorul de stat se acordă în baza Regulamentului (UE) nr. 651/2014.

Comisia
Europeană

FONDUL PENTRU MODERNIZARE

Accelerăm tranziția spre neutralitate climatică

	<p>Nu se mai regăsește în ghid. Vă rugăm să fie preluat și în ghid. Menținerea acestei prevederi vine în contradicție cu obligația înființării unui punct de lucru la locul implementării proiectului la momentul ofertării. (e.g. O promisiune de vânzare-cumpărare nu este acceptată la deschiderea unui punct de lucru la ONRC și implicit autorizarea cod CAEN 3511 la punctul de lucru-locație de implementare a proiectului)</p> <p>De eliminat – nu se mai regăsește în ghid.</p> <p>De eliminat – aceste tehnologii nu se mai regăsesc în ghid.</p>	
290.	<p>PROPUNERI</p> <p>Anexa nr. 2.1</p> <p>Grila de verificare a conformității administrative a ofertelor</p> <p>Anexe privind documente suport specifice ofertei și alte anexe</p> <p>3. Avizul tehnic de racordare pentru locul de producere</p> <p>Nota: În funcție de specificul proiectului, dacă avizul ATR nu a fost depus o dată cu oferta, se va depune la semnarea contractului de finanțare. În cazul în care un ATR nu este necesar sau nu a fost depus odată cu Cererea de Finanțare, solicitantul va furniza dovada inițierii demersurilor în vederea obținerii acestuia în scopul depunerii la momentul contractării.</p> <p>În cazul în care ATR nu este necesar, se va prezenta o justificare în acest sens. Dacă nu este necesar ATR, nu are rost să se inițieze demersurile în vederea obținerii acestuia.</p> <p>Vă rugăm să eliminați referirile la ACB din Grilă, având în vedere că aceasta secțiune a fost eliminată din Cererea de Finanțare și nu mai este solicitat nici ca document separat.</p>	Observații preluate
291.	<p>Anexe privind documente suport specifice ofertei și alte anexe</p> <p>PROPUNERI</p> <p>Propunem ca următoarea condiție să fie verificată/îndeplinită la momentul contractării sau această condiție să fie verificată în monitorizare, iar nu la momentul depunerii ofertei:</p> <p>3. Activitatea corespunzătoare Diviziunii 35: „Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat”, clasa CAEN 3511 – Producția de energie electrică electrică este <u>cuprinsă în domeniile de activitate autorizate la locația de implementare a</u></p>	Această condiție a fost eliminată conform ultimei variante a ghidului solicitantului.

	<p><u>proiectului</u> (conform certificatului constatator).</p> <p>Considerăm că această condiție trebuie verificată/îndeplinită la momentul contractării, iar nu cel al depunerii ofertei. În mod specific, această condiție poate fi excesivă în măsura în care obligă solicitantul să își deschidă un punct de lucru și să își autorizeze cod CAEN 3511 aferent acestuia fără ca în prezent să realizeze vreo activitate la locația de implementare a proiectului în legătură cu care aplică pentru finanțare publică, mai ales în condițiile în care obținerea finanțării din Fondul pentru Modernizare este decisivă pentru realizarea investiției de către respectivul solicitant și, în cazul unei respingeri, va fi nevoit să își închidă acel punct de lucru.</p>	
292.	<p>Semnatar Declarație Unică</p> <p>SOLICITARE DE CLARIFICARE</p> <p>Vă rugăm să clarificați cine trebuie să semneze Declarația unică, mai ales pentru cazul în care responsabilul de proiect nu este și reprezentant legal, având în vedere că în Ghidul Solicitantului se menționează:</p> <p>“3.1.7. Responsabil de proiect</p> <p>Solicitanții au obligația de desemnare a unei persoane responsabile cu implementarea proiectului și care va asigura comunicarea în relația cu autoritatea finanțatoare. Persoana astfel desemnată va semna Declarația unică.”</p> <p>Iar în Grila de verificare a conformității administrative a ofertelor se menționează într-o notă că:</p> <p>“Declarațiile pe propria răspundere vor fi semnate exclusiv de către reprezentantul legal al solicitantului.”</p>	Referitor la semnatarul declarației unice, reprezentantul legal este cel ce va semna declarația unică.
293.	<p>a) <i>Proiectul respectă principiul “demararea lucrărilor (Start of Works)”, adică nu s-au demarat alte activități cu excepția celor referitoare la obținerea de terenuri și lucrările pregătitoare, cum ar fi obținerea avizelor, realizarea studiilor de fezabilitate și demararea procedurii de achiziție?</i></p> <p>PROPUNERE</p> <p>Din pct. referitor la Eligibilitatea proiectului reiese că demararea procedurii de achiziție nu contravine principiului “demararea lucrărilor”, astfel că propunem completarea Ghidului cu această prevedere. Aceeași prevedere reiese și din Declarația unică.</p>	Observația nu se poate prelua.

Comisia
Europeană

FONDUL PENTRU MODERNIZARE

Accelerăm tranziția spre neutralitate climatică

294.	<p>terenul/clădirea pe care se face investiția îndeplinește cumulativ următoarele condiții la data depunerii cererii de finanțare: Anexa 3 Declarația unică</p> <ul style="list-style-type: none">• este disponibil/ă pentru investiții <p>suprafața terenului/imobilului este acoperitoare pentru investiția propusă SOLICITARE DE CLARIFICARE Vă rugăm să confirmați faptul că o suprafață este considerată disponibilă pentru investiții dacă se dovedește dreptul de folosință asupra acesteia (ex: dreptul de proprietate/ concesiune/ suprafață, etc.) asupra imobilului (teren și/sau clădire) unde se face investiția, pe o perioadă de cinci ani de la data previzionată pentru efectuarea plății finale în cadrul proiectului. În mod particular, vă rugăm să clarificați dacă un teren pe care există niște construcții, care vor fi demolate în cadrul proiectului în vederea amplasării panourilor fotovoltaice este considerat disponibil pentru investiții.</p>	<p>Da este considerat disponibil, în condițiile în care este demonstrat dreptul de folosință asupra terenului, conform cerințelor din Ghidul Solicitantului. Totodată cheltuielile aferente operațiunii de demolare a clădirilor existente nu vor fi considerate eligibile în cadrul proiectului.</p>
295.	<p>Anexa 3 Declarația unică “să asigure din alte surse de finanțare legal constituite finanțarea necesară pentru finalizarea proiectului în situația în care acesta nu va fi implementat în integralitate în termen de trei ani de la semnarea contractului de finanțare” PROPUNERE Propunem eliminarea, având în vedere că termenul maxim de punere în funcțiune a investițiilor este data de 31.12. 2029.</p>	<p>Finalizarea investițiilor, punerea în funcțiune și conectarea la rețea se realizează până la 31.12.2026.</p>
296.	<p>SOLICITARE DE COMPLETARE/CLARIFICARE Având în vedere <i>HOTĂRÂREA nr. 1.116 din 16 noiembrie 2023 pentru modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 907/2016 privind etapele de elaborare și conținutul-cadru al documentațiilor tehnico-economice aferente obiectivelor/proiectelor de investiții finanțate din fonduri publice</i>, vă rugăm să actualizați cele două anexe, astfel încât să fie cuprinse și noile categorii de cheltuieli, respectiv de la capitolul 3 – 3.8.3. <i>Coordonator în materie de securitate și sănătate și capitolul 7 Cheltuieli aferente marjei de buget și pentru constituirea rezervei de implementare pentru ajustarea de preț</i> Vă rugăm să actualizați Anexa 4 a cheltuielilor indicative și să menționați care dintre subcapitole/capitole nou introduse sunt eligibile/neeligibile, respectiv:</p>	<p>Observație preluată</p>

	<ul style="list-style-type: none"> 3.8.3. Coordonator în materie de securitate și sănătate și capitolul Cheltuieli aferente marjei de buget 25% din (1.2 + 1.3 + 1.4 + 2 + 3.1 + 3.2 + 3.3 + 3.5 + 3.7 + 3.8 + 4 + 5.1.1) <p>Cheltuieli pentru constituirea rezervei de implementare pentru ajustarea de preț</p>	
297.	<p>SOLICITARE DE CLARIFICARE</p> <p>Vă rugăm să clarificați dacă se mai solicită informații referitoare la UIP, având în vedere că s-au eliminat din cererea de finanțare referințele legate de UIP dar în contract sunt încă menținute.</p>	Nu se vor solicita informații referitoare la UIP
298.	<p>Art 13, alin. 7)</p> <p>Graficul de activități prevăzut în Anexa nr. 1 poate fi modificat exclusiv prin act adițional</p> <p>PROPUNERE</p> <p>Pentru simplificare, propunem ca graficul de activități să fie inclus la alin 6) al aceluiași articol, poată fi modificat prin notificare</p>	Observație preluată
299.	<p>SOLICITARE DE CLARIFICARE</p> <p>Vă rugăm să ne confirmați dacă pot fi depuse proiecte mixte (proiecte ce implică instalarea de capacități noi de producție de energie din surse eoliene și/sau solare și/sau hidro).</p>	Proiecte mixte nu sunt eligibile pentru finanțare.
300.	<p>SOLICITARE DE CLARIFICARE</p> <p>Vă rugăm să clarificați/mentionați care este data limită pentru implementarea proiectelor, având în vedere neconcordanțele între documente:</p> <ul style="list-style-type: none"> În Ghid e menționat: Finalizarea investițiilor, respectiv, respectiv instalarea și conectarea la rețea, inclusiv punerea în funcțiune până cel târziu la data de <u>31.12.2029</u>, prevăzută în cadrul fiecărei proceduri de ofertare concurențială ce va fi lansată și publicată pe site-ul ME conform prevederilor legale <p>În Anexa 7 -Buget: Planul anual de cheltuieli se va întocmi pentru perioada de implementare a investiției care nu va depăși data de <u>31.12.2026</u>.</p>	Finalizarea investițiilor, punerea în funcțiune și conectarea la rețea se realizează până la 31.12.2026.
301.	<p>PROPUNERE</p> <p>Anexa 8 Declarația privind eligibilitatea TVA</p> <p>Propunem eliminarea acesteia deoarece nu este aplicabilă societăților private.</p>	Observație preluată
302.		
303.	<p>În Ghidul publicat de dumneavoastră, secțiunea 2.2 <i>Eligibilitatea proiectului, litera j)</i>, se menționează faptul că depunerea avizului tehnic de racordare (ATR) nu este obligatorie odată cu depunerea cererii de finanțare, dar depunerea avizului este obligatorie la încheierea contractului de finanțare.</p>	Observația nu poate fi acceptată. ATR-ul, pentru locul de producere, este obligatoriu de depus în etapa de precontractare

	<p>În considerarea acestui fapt, recomandăm cu tărie ca acest lucru să fie reconsiderat, iar depunerea ATR-ului să fie cerută la data depunerii cererii de finanțare. Considerăm că posibilitatea proiectelor fără ATR de a participa la procedura competitivă ar putea avea următoarele implicații negative:</p> <p>Creșterea speculațiilor, cu posibilitatea ca beneficiile contractelor de finanțare să fie acordate unor proiecte neserioase, înregistrate de dezvoltatori și proprietari de terenuri care caută beneficii din valorificarea terenurilor sau dezvoltatori care caută să vândă proiectele la stadiul final de autorizare la pret mai mare, în loc să se străduiască să construiască proiecte noi, concrete;</p> <p>Pe de altă parte, așteptările de mai sus și incertitudinea inerentă procesului de licitație ar putea să descurajeze actorii reali și importanți de pe piață; și</p> <p>Proiectele care urmăresc să obțină ATR numai după atribuirea contractelor de finanțare ar putea petrece mult timp în acest proces, urmat de un timp potențial și mai lung pentru a obține finanțare bancară, ceea ce ar putea duce la imposibilitatea de a atinge COD în termenul cerut. Acest lucru ar avea un impact negativ asupra atingerii de către România a obiectivelor sale în materie de energie curată.</p>	
304.	<p>Totodată, în considerarea <i>Condițiilor care trebuie respectate din punct de vedere al conformării cu prevederile legale referitoare la ajutorul de stat, punctul 5 – Costuri eligibile</i>, vă rugăm să ne confirmați următoarele:</p> <p>Având în vedere că ulterior încheierii contractului de finanțare, beneficiarul nu va mai putea primi finanțări din alte surse publice <i>pentru aceleași cheltuieli eligibile ale proiectului</i>, sub sancțiunea rezilierii contractului de finanțare și a returnării sumelor rambursate. După cum este cunoscut, există pe piața un număr semnificativ de proiecte mari în faza de dezvoltare de ordinal a sute de megawati. Aceste proiecte sunt de obicei construite pe faze/subproiecte, datorită complexității lor și de asemenea finanțate separat. De exemplu, un parc de 400 MW ar putea beneficia de finanțare nerambursabilă pentru o parte din proiect de 200 MW, iar pentru restul de 200 MW să aplice pentru schema de suport prin Contracte de Diferență. (cu îndeplinirea condițiilor necesare de măsurare separată a producției din cele două subproiecte). Prin urmare, înțelegem că este permisă contractarea de finanțări din surse publice pentru cheltuieli aferente unei etape separate ale proiectului, atunci când acesta este împartit în subproiecte și când un anumit subproiect nu face obiectul mai multor scheme de sprijin.</p>	<p>Referitor la speta expusă, se vor avea în vedere aspectele referitoare la dubla finanțare precum și asigurarea condițiilor pentru monitorizarea și contorizarea separată a investițiilor aferente proiectelor depuse pentru finanțare.</p> <p>Se vor respecta prevederile ghidului în forma actualizată</p>
305.	<p>Cu privire la un alt aspect, având în vedere condiția de eligibilitate a solicitantului de a demonstra capacitate financiară pentru susținerea implementării proiectului prevăzută în secțiunea 2.1 litera f), recomandarea noastră este ca împrumuturile intra-grup să fie luate în considerare în cadrul raportului dintre Datorii totale și Capitaluri proprii.</p>	<p>Raportul dintre Datorii totale și Capitaluri proprii se calculează pe baza bilanțurilor contabile.</p>

Comisia
Europeană

FONDUL PENTRU MODERNIZARE

Accelerăm tranziția spre neutralitate climatică

	<p>– În cele din urmă, în completarea definiției "demarării lucrărilor", dorim să subliniem faptul că, actuala prevedere care împiedică investitorii să semneze contracte obligatorii de furnizare de echipamente, de lucrări sau de instalare, ar crea o situație dificilă pentru aceștia și un potențial obstacol pentru a participa la licitație, al cărei calendar exact rămâne necunoscut la data prezentei scrisori. Amânarea semnării acestor contracte preliminare în scopul eligibilității pentru participarea la procedura competitive, ar putea duce la scenarii catastrofale, cum ar fi expirarea autorizațiilor, ceea ce ar avea un impact negativ asupra obiectivelor României în materie de energie curată;</p>	
306.	<p>1. Referitor la mențiunea din Ghid producție pagina 19 :“Terenurile/imobilele necesare înființării și funcționării investiției sunt puse la dispoziția proiectului, iar construcția acestuia este posibilă; “ Va rugam sa specificati ce conditii trebuie sa indeplineasca terenurile/ imobilele la depunerea proiectului. Multe terenuri figureaza inca in circuitul agricol.</p>	<p>În cazul proiectelor ce vor fi amplasate pe terenuri agricole situate în extravilan, având categoria de folosință arabil, pășune, vii și livezi, precum și pe cele amenajate cu lucrări de îmbunătățiri funciare, solicitanții vor prezenta în etapa de precontractare documente doveditoare privind clasa a III-a, a IV-a și a V-a de calitate a terenului, respectiv studiul pedologic și agrochimic. Totodată, solicitanții vor avea în vedere îndeplinirea condițiilor prevăzute la art. 92 alin. (2) lit. j) din Legea fondului funciar nr. 18/1991, cu modificările și completările ulterioare.</p> <p>Pentru proiectele care vizează amplasarea investiției pe terenuri situate în extravilan de tip agricol, solicitantul are obligația să depună dovada scoaterii din circuitul agricol și autorizația de construire precum și un extras de carte funciară relevant, dar nu mai târziu de 1 an de la data încheierii contractului de finanțare sau, după caz, înainte de prima cerere de prefinanțare sau de prima cerere de rambursare.</p>
307.	<p>2. Va rugam sa specificati daca constituie o problema prezentarea a doua certificate de urbanism pentru acelasi proiect si daca depunerea acestor documente este obligatorie la depunerea proiectului.</p>	<p>Este acceptata prezentarea a doua certificate de urbanism, emiterea acestora fiind la latitudinea UAT-urilor. Depunerea certificatelor de urbanism este obligatorie la depunerea cererii de finantare.</p>
308.	<p>3. Avand in vedere faptul ca exista un interes sporit pentru proiecte hybrid, care combina tehnologia eoliană si fotovoltaică, va rugam sa ajustati Ghidul in asa fel incat sa fie eligibile aceste proiecte. Aceste proiecte folosesc un singur ATR pentru PV si eolian, adica sunt direct conectate.</p>	<p>Având în vedere faptul că bugetul este alocat separat pe tehnologie, nu sunt acceptate proiecte hibrid.</p>
309.	<p>4. In definitia proiectului unitar va rugam sa eliminati conditia “Există un singur Aviz Tehnic de Racordare/un singur racord la rețeaua de transport sau de distribuție” deoarece pot exista proiecte unitare hibride care au 2 ATR-uri sau 2 proiecte unitare care au un singur ATR.</p>	<p>Observația nu a fost preluată. De asemenea, proiectele hibride nu sunt eligibile pentru finanțare.</p>

310.	5. Va rugam sa ne specificati care este rata de actualizare financiara pentru calculul valorii actualizate nete financiare (VANF), agreata pe acest program de finanțare. Atasam o propunere privind rata de actualizare financiara pentru Analiza Cost-Beneficiu.	A fost eliminata Analiza Cost Beneficiu ca document de sine statator, aceasta se va realiza in cadrul SF-ului, conform prevederilor HG nr. 907/2016 cu modificarile si completarile ulterioare.
311.	6.Va rugam sa ne specificati care este rata de actualizare sociala pentru calculul valorii actualizate nete economice (VANE), agreata pe acest program de finanțare. Conform ultimelor recomandări la nivel comunitar, în cazul Analizei Economice din cadrul ACB, se recomanda folosirea unei rate de actualizare de 3%, în loc de 5% (https://commission.europa.eu/law/law-making-process/planning-and-proposing-law/better-regulation/better-regulation-guidelines-and-toolbox/better-regulation-toolbox_en , TOOL #64. Discount factors).	A fost eliminata Analiza Cost Beneficiu ca document de sine statator, aceasta se va realiza in cadrul SF-ului, conform prevederilor HG nr. 907/2016 cu modificarile si completarile ulterioare.
312.	7.Va rugam sa specificati perioada de referinta luata in calcul pentru elaborarea ACB si daca analiza se va realiza in preturi constante.	A fost eliminata Analiza Cost Beneficiu ca document de sine statator, aceasta se va realiza in cadrul SF-ului, conform prevederilor HG nr. 907/2016 cu modificarile si completarile ulterioare.
313.	<p>4. Va rugam sa includeti urmatoarele mentiuni referitoare la ACB:</p> <p><i>“ACB este o parte obligatorie și importantă a Studiului de fezabilitate. Nu este necesara depunerea acesteia ca document separat.</i></p> <p><i>În elaborarea ACB, se va utiliza:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Ghidul general privind Analiza Cost Beneficiu al Comisiei Europene (<i>“Guide to Cost-benefit Analysis of Investment Projects - Economic appraisal tool for Cohesion Policy 2014-2020”</i>) - <i>Economic Appraisal Vademecum 2021-2027 - General Principles and Sector Applications, EUROPEAN COMMISSION</i> <p><i>Rezultatele Analizei Cost-Beneficiu vor fi prezentate sintetic în următoarea structură:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Identificarea proiectului;</i> • <i>Definirea obiectivelor și indicatorilor;</i> • <i>Analiza opțiunilor;</i> • <i>Analiza financiară;</i> • <i>Analiza de senzitivitate și risc.</i> <p><i>Vor fi prezentate scenariile tehnico-economice de implementare a proiectului, care să reprezinte diverse alternative investitionale dimensionate valoric:</i></p> <p><i>1. Varianta fără investiție = previziuni activitate curentă</i></p> <p><i>2. Varianta cu investiție = previziuni pentru activitatea companiei după implementarea investiției în varianta cu asistență financiară nerambursabilă și varianta fără asistență financiară nerambursabilă – din surse proprii ale solicitantului (activitate curentă + investiție);</i></p>	A fost eliminata Analiza Cost Beneficiu ca document de sine statator, aceasta se va realiza in cadrul SF-ului, conform prevederilor HG nr. 907/2016 cu modificarile si completarile ulterioare.

	<p>3. analiza financiară, inclusiv calcularea indicatorilor de performanță financiară: fluxul cumulat, valoarea actuală netă, rata internă de rentabilitate, raportul cost-beneficiu, termenul de recuperare a investiției;</p> <p>În cadrul analizei se va utiliza metoda incrementală iar determinarea fluxului cumulat se face ca diferență între scenariul afacere plus investiție și cel al operării afacerii fără investiție. “</p>	
314.	<p>Am rugămintea să ne clarificați următoarea situație privind depunerea mai multor proiecte pe acest apel. Conform ghidului : „Un beneficiar poate depune două sau mai multe proiecte pentru finanțare, cu condiția ca acestea să nu fie un proiect unic de investiții. Două sau mai multe proiecte reprezintă un proiect unic în cazul în care începerea lucrărilor la aceste proiecte se realizează în cadrul unei perioade de trei ani, dacă investițiile sunt realizate în aceeași regiune NUTS 3 și dacă companiile care efectuează investițiile aparțin aceluiași grup. Precizăm că, pentru a aparține aceluiași grup, companiile trebuie să formeze o grupare de companii mamă și filiale care funcționează ca o singură entitate economică printr-o sursă comună de control. Prin urmare, un grup de companii poate aplica pentru 2 sau mai multe proiecte, dar trebuie să se analizeze dacă proiectele sunt dezvoltate în aceeași regiune de dezvoltare NUTS 3 și dacă lucrările se realizează în cadrul unei perioade de trei ani. În caz afirmativ, grupul nu poate primi mai mult de 20 milioane euro/beneficiar .,</p> <p>Având în vedere că în prima parte a textului se precizează că nu se pot depune 2 sau mai multe proiecte care constituie proiect unic, iar la finalul textului se menționează că în cazul mai multor proiecte care constituie proiect unic, grupul nu poate primi mai mult de 20 milioane euro, vă rog să ne clarificați dacă :</p> <ul style="list-style-type: none"> • un beneficiar poate depune mai multe proiecte independente în același județ cu condiția ca proiectele să nu depășească 20 mil euro total ? • un beneficiar poate depune în același județ un proiect pentru autoconsum și un proiect pentru producție energie ? 	<p>Notiunea referitoare al proiectul unic a fost eliminata din varianta finala a ghidului.</p> <p>Se vor avea în vedere prevederile ghidului în forma actualizată, respectiv ajutorul de stat maxim ce poate fi acordat este de 20 mil. Euro pe întreprindere, pe proiect de investitii.</p>
315.	<p>Vă rugăm să actualizați valoarea maximă a ajutorului de stat solicitat la 30 de milioane EUR pe întreprindere, pe proiect de investiții, conform regulilor de ajutor de stat în vigoare;</p> <p>Conform prevederilor art. 4 alin. (1) lit. s) din Regulamentul (UE) nr. 651/2014, versiunea consolidată din 01.07.2023, regulamentul se aplică ajutoarelor pentru investițiile în materie de protecție a mediului (inclusiv ajutoarelor prevăzute la art. 41 din regulament), care nu depășesc 30 milioane EUR pe întreprindere, pe proiect de investiții.</p>	<p>Observatia a fost preluata partial. De asemenea, a fost prevazuta în ghid definitia pentru termenul „întreprindere”.</p>
316.	<p>De asemenea solicităm înlocuirea sintagmei “milioane de euro pe beneficiar”, cu “milioane euro pe întreprindere, pe proiect de investiții” conform regulilor de ajutor de stat în vigoare în vederea evitării oricărei ambiguități și pentru a preveni eventualele interpretări eronate care ar putea conduce la încălcarea</p>	<p>Vă rugăm să consultați varianta actualizată. În varianta actualizata a ghidului, a fost definit termenul „întreprindere” în contextul regulilor de ajutor de stat.</p>

	<p>regulilor de ajutor de stat. Această precizare este esențială pentru a asigura înțelegerea corectă și uniformă a condițiilor aplicabile în procesul de solicitare a ajutorului.</p> <p>Vă rugăm să furnizați o definiție clară a termenului "întreprindere" / "beneficiar în contextul regulilor de concurență ale CE, pentru a evita orice confuzie sau interpretare greșită a acestui concept, în baza Comunicării Comisiei privind noțiunea de ajutor de stat astfel cum este menționată la articolul 107 alineatul (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene C/2016/2946 secțiunea 2.1. Principii generale, Pct. 11., "<i>Se poate considera că mai multe entități juridice distincte formează o singură unitate economică în sensul aplicării normelor privind ajutoarele de stat. Această unitate economică este considerată în consecință a fi întreprinderea în cauză. În acest scop, Curtea de Justiție consideră ca fiind relevantă existența unei participații de control și a altor legături funcționale, economice sau organice"¹.</i></p>	
317.	<p>Propunem revizuirea Ghidului solicitantului prin adăugarea următoarei note:</p> <p>Ajutoarele totale acordate unei întreprinderi (la nivel de grup) în baza articolului 41 privind Ajutoarele pentru investiții destinate promovării producției de energie din surse regenerabile nu pot depăși plafonul maxim per întreprindere, per proiect prevăzut la 4 alin. (1) lit. s) din Regulamentul (UE) nr. 651/2014, versiunea consolidată din 01.07.2023, luându-se în considerare ajutoarele acordate anterior în baza prezentului articol indiferent de programul de finanțare.</p>	Condiția referitoare la proiectul unic de investiție a fost eliminată din ghidul solicitantului.
318.	<p>Propunem revizuirea Secțiunii 5 - Costuri eligibile a Ghidului Solicitantului, în sensul de a exclude referințele la proiect unic de investiție, această prevedere fiind contrară dispozițiilor relevante din Regulamentul (UE) 651/2014. Conform punctului (6) din preambulul Regulamentului (UE) nr. 651/2014, ajutorul care îndeplinește toate condițiile prevăzute în regulament, atât pe cele generale, respectiv cele prevăzute în art. 1-12 din regulament, cât și pe cele specifice aplicabile categoriei de ajutor relevante, respectiv, în cazul ajutoarelor ce fac obiectul prezentului apel, cele prevăzute la art. 41 din regulament, ar trebui să fie exceptat de la obligația de notificare prevăzută la art. 108 alin. (3) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.</p> <p>După cum se poate observa, în dispozițiile din Regulamentul (UE) nr. 651/2014 aplicabile ajutoarele privind investiții destinate promovării producției de energie din surse regenerabile, NU se face referire la conceptul de proiect unic de investiții. În fapt, examenul Regulamentului (UE) nr. 651/2014 relevă că acest concept este utilizat exclusiv în contextul ajutoarelor regionale pentru investiții, reglementate la art. 14 din Regulament. Această condiție restrictivă este specifică și de aplicabilitate strict ajutoarelor regionale pentru investiții prevăzute în cadrul art. 14 din Regulamentul (UE) nr. 651/2014; De asemenea, potrivit prevederilor art. 13 privind domeniul de aplicare al ajutoarelor regionale, "prezenta secțiune nu se aplică: (a) ajutoarelor care favorizează activitățile din sectorul.... producerii și distribuției de energie".</p> <p>În consecință, dispozițiile referitoare la conceptul de proiect unic de investiții sunt inaplicabile schemei de ajutor de stat instituită, în temeiul art. 41 din Regulamentul (UE) nr. 651/2014, având în vedere că</p>	Condiția referitoare la proiectul unic de investiție a fost eliminată din ghidul solicitantului.

	<p>acest apel se referă la ajutoare privind investiții destinate promovării producției de energie din surse regenerabile, nu la ajutoare regionale de investiții.</p> <p>În plus, observăm că formularea din Ghidul Solicitantului poate crea ambiguități. În primul rând, în cadrul Secțiunii 5, se menționează că "Un beneficiar poate depune două sau mai multe proiecte pentru finanțare, cu condiția ca acestea să nu fie un proiect unic de investiții." Această condiție este apoi reiterată la finalul secțiunii, specificând că "un grup de companii poate aplica pentru 2 sau mai multe proiecte, dar trebuie să se analizeze dacă proiectele sunt dezvoltate în aceeași regiune de dezvoltare NUTS 3 și dacă lucrările se realizează în cadrul unei perioade de trei ani. În caz afirmativ, grupul nu poate primi mai mult de 20 milioane euro/beneficiar."</p> <p>În ambele cazuri, se aplică același plafon maxim al ajutorului de stat, per întreprindere, per proiect, conform articolului 4 alin. 1 lit. s din Regulamentul 651/2014, datorita faptului că formularea din Regulament nu face distincție între beneficiar și grup, plafonând ajutorul per întreprindere (la nivel de grup), per proiect de investiții.</p> <p>Prin urmare, considerăm că se impune eliminarea din Ghidul Solicitantului.</p>	
319.	<p>În situația în care capacitățile de producție a energiei din surse regenerabile se instalează pe imobil care este grevat de ipotecă propunem revizuirea Ghidului solicitantului prin adăugarea următoarei note:</p> <p>Notă: <i>"În situația în care capacitatea de producere a energiei electrice din surse regenerabile se amplasează în cadrul unui imobil care este grevat de ipotecă, aplicatul va depune, la contractarea proiectului, o scrisoare din partea instituției creditoare (banca) conform căreia aceasta se angajează că nu va executa clădirea/terenul respectivă/respectiv și investiția finanțată din Fondul pentru modernizare pe o perioadă de cel puțin 5 ani de la punerea proiectului în exploatare".</i></p>	<p>Se vor avea în vedere prevederile ghidului solicitantului actualizat: <i>În situația în care panourile fotovoltaice/turbinele eoliene/echipamentele hidro se instalează pe o clădire/teren care este grevată/grevat de ipotecă constituită în scopul realizării proiectului, aplicantul va depune, la contractarea proiectului, o scrisoare din partea instituției creditoare (banca) conform căreia aceasta este de acord cu realizarea investiției și se angajează că nu va executa clădirea/terenul respectivă/respectiv și investiția finanțată din Fondul pentru modernizare pe o perioadă de cel puțin 5 ani de la punerea proiectului în exploatare</i></p>
320.	<p>Obținerea unei scrisori de confort angajante este un proces laborios și de lungă durată ce presupune parcurgerea aceluiași pași ca și în cazul obținerii unui credit bancar. Pentru analiza băncii este necesară valoarea investiției care va fi certă doar după finalizarea SF-ului. Mai mult, societățile care derulează investițiile pot face parte din grupuri de firme, care pot pune la dispoziției fondurile necesare investiției prin împrumuturi intragrup sau prin aportul asociaților.</p> <p>Propunem revizuirea Ghidului solicitantului astfel: Solicitarea scrisorii de confort angajanta doar în etapa de contractare. Acceptarea cash-ului colateral (dovedit prin extras de cont bancar) și a împrumuturilor intragrup si/sau de la acționari ca instrumente de probare a capacității financiare pentru susținerea implementării proiectului.</p>	<p>Observatia nu a fost preluata.</p>
321.	Vă rugăm să eliminați mențiunile legate de RRF.	Observația a fost preluată
322.	Propunem revizuirea Ghidului solicitantului astfel:	Observația a fost preluată

	<p>2.1. Eligibilitatea solicitantului</p> <p>Este o întreprindere în dificultate, în conformitate cu prevederile art. 2, punctul 18 din REGULAMENTUL (UE) NR. 651/2014 AL COMISIEI din 17 iunie 2014 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața internă în aplicarea articolelor 107 și 108 din tratat, versiunea consolidată în vigoare din 01.07.2023.</p>	
323.	<p>1. Vă rugăm să clarificați dacă este obligatorie conectarea la rețea și debitarea în integralitate a energiei produse.</p> <p>2. Se permite conectarea la rețea și ulterior după PIF, solicitantul să vândă o parte din energie, fără a tranzita rețeaua operatorului de distribuție?</p> <p>3. În cazul unui proiect conectat direct la rețeaua internă a unui client industrial care a obținut ATR și pentru conectare la rețeaua națională pentru exportul excesului de electricitate neconsumat de clientul industrial: vă rugăm să precizați dacă există vreo condiție legată de modul în care se va comercializa electricitatea produsă pentru a asigura eligibilitatea proiectului. Este obligatorie comercializarea electricității produse prin intermediul SEN? Este proiectul eligibil dacă o parte din energia produsă se comercializează direct către clientul final fără a trece prin rețeaua națională în timp ce excesul este injectat în SEN și comercializat pe piața de energie?</p>	<p>1. Conectarea la rețea este obligatorie. Injectarea în integralitate în rețea nu este obligatorie, o parte din energia produsă putând fi consumată de către solicitant fără tranzitarea SEN sau comercializată, cu condiția demonstrării respectării indicatorilor asumați pe perioada etapei de monitorizare.</p> <p>2. Conectarea la rețea este obligatorie. Comercializarea și furnizarea se realizează cu respectarea prevederilor legale și reglementărilor ANRE.</p> <p>3. Solicitantul eligibil este cel ce detine ATR-ul. Scopul prezentului apel este de a produce energia electrică și de a comercializa prin intermediul SEN. Parte din energia produsă poate să fie utilizată și pentru autoconsum.</p>
324.	<p>Se poate proba cu un ATR existent:</p> <ul style="list-style-type: none"> • racordarea în cadrul rețelei de utilizator existente, a unei capacități noi de producție de energie din sursă regenerabilă, cu respectarea noilor reglementări tehnice, care permit producătorilor de energie regenerabilă să integreze noi capacități de producție regenerabilă, fără a depăși puterea aprobată prin ATR-ul existent? <p>Menționăm că recodarea noii centrale fotovoltaice se face în cadrul rețelei interne a unui parc eolian ce va fi integrată în scopul asigurării unei producții în bandă. Mixtul de putere instalată creează astfel o flexibilitate în operare va asigura un control a puterii notificate. Puterea evacuată va fi limitată în punctul de racordare, atât software, prin sistemul de comandă control cât și prin sistemul de protecții care limitează puterea evacuată la valoarea maximă a puterii aprobate. De asemenea mixt-ul de putere va duce la creșterea a producției de energie regenerabilă și o reducere a emisiilor de CO2 folosindu-se capacitățile de evacuare existente.</p>	<p>ATR-ul aferent capacității noi de producere finanțată în cadrul prezentului apel trebuie să permită realizarea investiției, funcționarea, monitorizarea și contorizarea indicatorilor independent de alte capacități de producere.</p> <p>Conform prevederilor ghidului, proiectele ce vizează extinderea capacităților existente nu sunt eligibile.</p>
325.	<p>Propunem revizuirea defalcării anuale în conformitate cu bugetul total estimat al apelurilor, respectiv 400.000.000 euro.</p>	<p>Se vor avea în vedere prevederile ghidului în forma actualizată.</p>
326.	<p>Ținând seama că a intrat în vigoare HG nr. 1.116 în data de 23 noiembrie 2023 pentru modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 907/2016 privind etapele de elaborare și conținutul-cadru al</p>	<p>Observație preluată</p>

	documentațiilor tehnico-economice aferente obiectivelor/proiectelor de investiții finanțate din fonduri publice, vă rugăm să actualizați Anexa 7 Bugetul proiectului cu includerea subcapitolului 3.8.3 și capitolului 7.	
327.	<p>Propunem revizuirea Ghidului solicitantului astfel:</p> <p>2.1. Eligibilitatea solicitantului</p> <p>Este o întreprindere în dificultate, în conformitate cu prevederile art. 2, punctul 18 din REGULAMENTUL (UE) NR. 651/2014 AL COMISIEI din 17 iunie 2014 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața internă în aplicarea articolelor 107 și 108 din tratat, versiunea consolidată în vigoare din 01.07.2023.</p>	Observația a fost preluată
328.	Vă rugăm să ne confirmați dacă pot fi depuse proiecte mixte, (proiecte ce implică instalarea de capacități noi de producție de energie din surse eoliene și/sau solare și/sau hidro).	Având în vedere că tehnologiile au buget individual, nu sunt eligibile proiectele mixte.
329.	<p>Grila de evaluarea tehnico-economică a ofertei Maxim</p> <p>1. Cuanum ajutor de stat solicitat pentru proiect din cheltuielile eligibile/ MW instalat de producție</p> <p><i>Se urmărește o cât mai bună proporție pentru ca solicitantul, ținând cont de scăderea costurilor cu tehnologia, să acopere o mare sursă din investiție din fonduri proprii, astfel încât subvenția publică oferită per MW instalat să fie cea mai joasă și să se evite supracompensarea. Cuanumul ajutorului de stat se raportează la capacitatea instalată de producție (Euro/MW instalat):</i></p> <p>Acordarea punctajului: 75</p> <p>➤ Valoarea cea mai mică a ajutorului de stat solicitat (Euro/MW) - 75 pct</p> <p>➤ Valoarea cea mai mare a ajutorului de stat solicitat (Euro/MW) - 0 pct</p> <p>➤ Valorile intermediare ale ajutorului de stat solicitat (Euro/MW) se calculează conform ecuației drepte:</p> <p>$ax + b = y$, unde:</p> <p>x este valoarea ajutorului de stat solicitat</p> <p>y este punctajul obținut</p> <p>a și b sunt coeficienții drepte, care se vor calcula înlocuind valorile x și y în ecuația drepte după cum urmează;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Când x este valoarea maximă a ajutorului de stat solicitat, y este 0 • Când x este valoarea minimă a ajutorului de stat solicitat, y este 75 <p>Total punctaj criteriul 1 75</p>	<p>Observație Minimă Minimă</p> <p>0</p> <p>0</p>

	<p>2. Cuantum ajutor de stat solicitat per total proiect <i>Se urmărește o distribuire cât mai echilibrată a fondurilor, pentru toate tipurile de proiecte. Cuantumul ajutorului de stat se raportează la valoarea totală primită pentru proiect.</i> Acordarea punctajului: 25</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Valoarea cea mai mică a ajutorului de stat solicitat (Euro) - 25 pct ➤ Valoarea cea mai mare a ajutorului de stat solicitat (Euro) - 0 pct ➤ Valorile intermediare ale ajutorului de stat solicitat (Euro) se calculează conform ecuației dreptei: <p>$ax + b = y$, unde: x este valoarea ajutorului de stat solicitat y este punctajul obținut a și b sunt coeficienții dreptei, care se vor calcula înlocuind valorile x și y în ecuația dreptei după cum urmează;</p>	0
330.	<p>Data fiind perioada de consultare pe marginea ghidurilor lansate în consultare publică în data de 18.01.2024 -Fondul pentru Modernizare – Sprijinirea investițiilor în noi capacități de producere a energiei electrice produse din surse regenerabile, producție și autoconsum, pentru solicitanții din sectorul privat, vă rugăm să aveți în vedere alocarea de bugete distincte pentru capacități de producție de sub 5MW, respectiv peste 5MW, situație care ar favoriza sistemul de distribuție din România, inclusiv prin realocarea de sume din cadrul bugetului prevăzut pentru capacitățile noi de producere de energie electrică din surse hidro. În caz contrar, bugetul de 200 mil. Euro ar fi consumat de 10-12 proiecte mari (250-300 MW)</p>	Va rugam sa consultati forma actualizata a ghidului.
331.	<p>Vă rugăm să clarificați dacă același solicitant este eligibil și va putea primi finanțare în condițiile în care aplică cu mai multe proiecte ce ar urma să fie implementate în aceeași regiune NUTS 3, dată fiind definiția proiectului unic de investiție menționată în cele două ghiduri lansate în consultare publică</p>	Conditia referitoare la proiectul unic de investitie a fost eliminata din ghidul solicitantului.